

Prognozy zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych przygotowujących do pracy na szczeblu ponadgimnazjalnym

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Prognozy zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych przygotowujących do pracy na szczeblu ponadgimnazjalnym

*raport opracowany w ramach projektu: „Przez praktykę
do zawodu – Program Praktyk Pedagogicznych
w Wyższej Szkole Humanitas”*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Raport opracowany przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych Sp. z o.o.

ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 17, lok. nr 4a, 90-248 Łódź

tel. (42) 633 17 19

fax. (42) 209 36 85

Raport opracował zespół w składzie:

dr Michał Mackiewicz

Krzysztof Kwaśniewski

Edyta Łaskiewicz

Spis treści

Wstęp.....	6
Województwo śląskie	7
1. Podregion bielski	8
1.1. Powiat bielski	9
1.2. Powiat cieszyński.....	10
1.3. Powiat żywiecki.....	11
1.4. Powiat m. Bielsko-Biała	12
2. Podregion bytomski.....	14
2.1. Powiat lubliniecki	15
2.2. Powiat tarnogórski	16
2.3. Powiat m. Bytom.....	17
2.4. Powiat m. Piekary Śląskie	18
3. Podregion częstochowski.....	20
3.1. Powiat częstochowski.....	21
3.2. Powiat kłobucki.....	22
3.3. Powiat myszkowski.....	23
3.4. Powiat m. Częstochowa.....	24
4. Podregion gliwicki.....	26
4.1. Powiat gliwicki.....	27
4.2. Powiat m. Gliwice.....	28
4.3. Powiat m. Zabrze.....	29
5. Podregion katowicki	31
5.1. Powiat m. Chorzów	32
5.2. Powiat m. Katowice.....	33
5.3. Powiat m. Mysłowice.....	34
5.4. Powiat m. Ruda Śląska.....	35
5.5. Powiat m. Siemianowice Śląskie	36
5.6. Powiat m. Świętochłowice.....	37
6. Podregion rybnicki.....	39
6.1. Powiat raciborski.....	40
6.2. Powiat rybnicki.....	41
6.3. Powiat wodzisławski.....	42
6.4. Powiat m. Jastrzębie-Zdrój.....	43
6.5. Powiat m. Rybnik.....	44
6.6. Powiat m. Żory	45
7. Podregion sosnowiecki	47
7.1. Powiat będziński.....	48
7.2. Powiat zawierciański	49
7.3. Powiat m. Dąbrowa Górnicza.....	50
7.4. Powiat m. Jaworzno	51
7.5. Powiat m. Sosnowiec.....	52
8. Podregion tyski.....	54
8.1. Powiat mikołowski	55
8.2. Powiat pszczyński	56
8.3. Powiat bieruńsko-lędziński	57
8.4. Powiat m. Tychy	58
Podsumowanie.....	60
Metodologia	61
Literatura.....	62

Wstęp

Celem raportu jest zaprezentowanie prognoz dotyczących zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych przygotowujących do pracy w charakterze nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym w województwie śląskim. Predykcje zawarte w opracowaniu koncentrują się na zmiennych dotyczących liczby etatów dla nauczycieli oraz liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych. Zestawienie tak zdefiniowanych zmiennych charakteryzujących sytuację na rynku edukacyjnym w województwie śląskim pozwoliło określić możliwości w zakresie kształtowania się zapotrzebowania na pracę nauczycieli w relacji do prognozowanej liczby uczniów w perspektywie do 2025 roku. Wyniki długookresowych predykcji pozwalają na formułowanie programów działania dla podmiotów rynku edukacyjnego i rynku pracy.

Kierunki i tempo zmian skali zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim zostały poddane analizie z uwzględnieniem zróżnicowania terytorialnego, tj. w poszczególnych jego powiatach i podregionach. Szczegółowe ujęcie problemu pozwoliło na rozpatrzenie sytuacji tej grupy zawodowej m.in. w podziale na płeć osób zatrudnionych. Choć struktura zatrudnienia według płci nie ma bezpośredniego związku ze skalą zapotrzebowania na nauczycieli, stanowi cenną informację dotyczącą kulturowych uwarunkowań wpływających na fakt, że zawód nauczyciela jest stereotypowo postrzegany jako żeński.

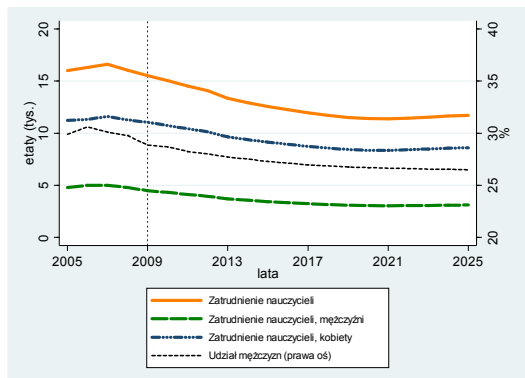
Prognoza liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych, która została sporządzona w ramach niniejszego raportu, ma istotny związek z prognozowanym zapotrzebowaniem na nauczycieli. Analiza skupiła się na identyfikacji głównych tendencji dotyczących liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych, które warunkują skalę popytu na pracę nauczycieli. W ramach opracowanych prognoz został skonstruowany wskaźnik określający stosunek między liczbą uczniów a liczbą nauczycieli pracujących w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim w poszczególnych latach objętych badaniem. Efektem jest uzyskanie kompleksowego obrazu sytuacji, pozwalającego na określenie najważniejszych kierunków zmian, jakie powinny zajść w najbliższych latach w systemie szkolnictwa ponadgimnazjalnego.

Układ opracowania nawiązuje do podziału terytorialnego województwa śląskiego – prognozy poszczególnych zmiennych przedstawiono w podziale dla 36. powiatów wchodzących w skład województwa oraz z uwzględnieniem 8. podregionów wchodzących w jego skład. Układ raportu jest tym samym komplementarny z pozostałymi opracowaniami zawierającymi prognozy, zrealizowanymi w ramach projektu *Przez praktykę do zawodu – Program Praktyk Pedagogicznych w Wyższej Szkole Humanitas*. Struktura opracowania, oparta na podziale terytorialnym województwa, pozwala na określenie stopnia zróżnicowania przestrzennego sytuacji na rynku edukacyjnym oraz w części rynku pracy z nim związanej.

Prognozy zapotrzebowania na nauczycieli zatrudnionych w szkolnictwie ponadgimnazjalnym na terenie województwa wskazują na kierunek i tempo zmian jakie powinny nastąpić po stronie popytu rynku edukacyjnego. Niedopasowanie skali kształcenia – absolwentów szkół pedagogicznych – do zmiennych potrzeb rynku edukacyjnego, może powodować zarówno zmniejszenie szans na znalezienie przez nich pracy w wyuczonym zawodzie, jak również może niekorzystnie wpływać na jakość kształcenia w sytuacji deficytu wykwalifikowanej kadry.

Województwo śląskie

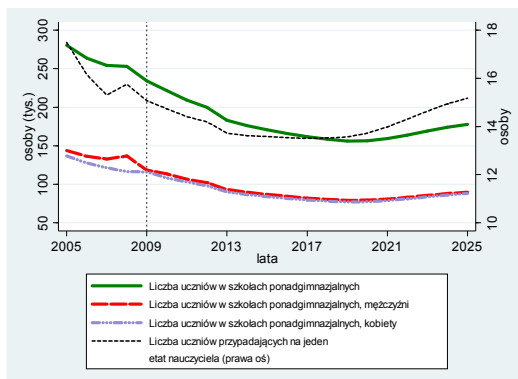
Rysunek 1. pokazuje historyczne i prognozowane dane dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim z uwzględnieniem podziału na płeć. W okresie historycznym zarówno liczba etatów nauczycieli płci żeńskiej jak i męskiej, uczących w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim zanotowały wzrost do roku 2007. Wówczas liczebności w obu grupach wyniosły odpowiednio prawie 11 606 (wzrost z 11 253 w 2005 roku) i 4 998 (wzrost z 4 791 w 2005 roku). W roku 2009 liczba etatów badanej grupy wyniosła już tylko 15 526. Przewaga kobiet obejmujących etat nauczyciela w województwie stopniowo się zwiększała w okresie historycznym. Udział tej grupy w łącznym zatrudnieniu od 2005 roku wzrósł o 1 pkt. proc. do poziomu 71% w roku 2009. Przewiduje się, że w horyzoncie czasowym prognozy odsetek ten powinien się nieznacznie zwiększać, aż do osiągnięcia w 2025 roku 74%. Jak podają prognozy, liczba etatów nauczycieli płci żeńskiej będzie się zmniejszać w latach 2009–2021. W tym samym czasie malejąca tendencja dotknie również zatrudnienie nauczycieli obydwu płci.

Rysunek 1. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w województwie śląskim

Przewiduje się jednak, że kolejne lata przyniosą wzrost zatrudnienia kobiet w tej grupie do 8 604 etatów oraz wzrost zatrudnienia nauczycieli płci męskiej do poziomu 3 100 etatów w roku 2025. Według szacunków, zatrudnienie nauczycieli ponadgimnazjalnych w województwie śląskim w ostatnim roku prognozy, zmniejszy się o 25% w stosunku do roku 2009. Najniższy poziom zatrudnienia w okresie prognozy spodziewany jest w roku 2021 na poziomie 11 388.

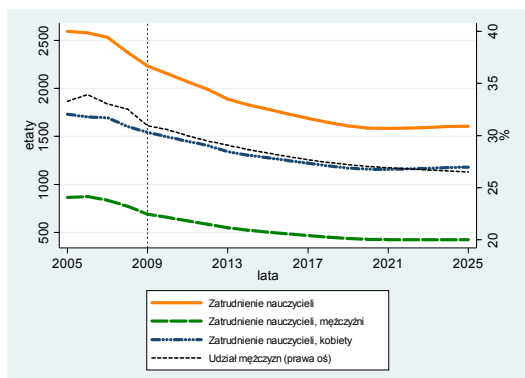
Dane historyczne oraz prognozy liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim z według podziału na płeć obrazuje rysunek 2. W okresie historycznym liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na badanym obszarze wykazywała tendencję malejącą. W roku 2009 liczebność omawianej grupy wyniosła 234 tys., co oznaczało spadek o blisko 17% względem roku 2005. Na jeden etat nauczyciela w ostatnim roku danych historycznych przypadało średnio 15,07 uczniów (o 2,42 uczniów mniej niż w roku 2005). Szacuje się, że tendencja malejąca w przypadku tego wskaźnika utrzyma się do roku 2017 (średnio 13,51 uczniów na jeden etat nauczyciela). W kolejnych latach prognozuje się jego wzrost do poziomu 15,17 w roku 2025. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim powinna się zmniejszać do roku 2019. Wówczas do szkół uczęszczać będzie 77 tys. kobiet i 79 tys. mężczyzn. Do roku 2025 liczebność uczniów powinna wzrosnąć do 178 tys. osób. W całym okresie prognozowanym przewiduje się, że liczba uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych na terenie województwa, zmniejszy się do poziomu ok. 76% z roku 2009.

Rysunek 2. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim

1. Podregion bielski

Na rysunku 3. przedstawione zostały dane historyczne oraz prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie bielskim. W okresie historycznym obserwowano wyraźny spadek liczby etatów dla nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu (spadek z 2 593 etatów w roku 2005 do 2 232 etatów w roku 2009).

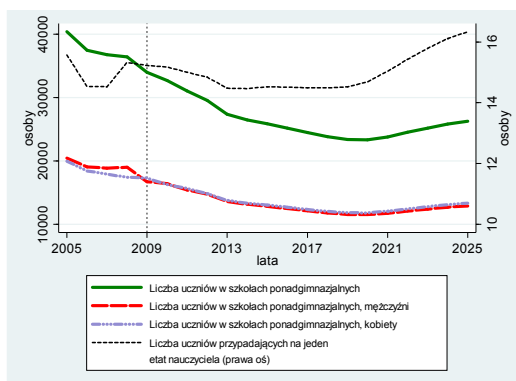

Rysunek 3. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w podregionie bielskim

W całym okresie historycznym utrzymuje się przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn pracujących na stanowiskach nauczycieli ponadgimnazjalnych na omawianym terenie. Udział mężczyzn w tej grupie zawodowej wzrósł do roku 2008 (wzrost z 33% do 34%), jednak do roku 2009 odnotowano spadek jego poziomu do 31%. Podobne tendencje dotyczyły zatrudnienia mężczyzn i kobiet, które malały w całym okresie próby. W 2009 roku w podregionie bielskim w zawodzie nauczyciela ponadgimnazjalnego zatrudnienie

kobiet wynosiło 1 542 etaty, zaś zatrudnienie mężczyzn 690 etatów (spadek odpowiednio z poziomu 1 730 etatów i 863 etatów w roku 2005). W okresie prognozowanym obserwuje się dalszą tendencją malejącą liczby etatów nauczycieli do poziomu 1 582 w roku 2021. Szacuje się, że po niewielkim wzroście w ostatnich latach prognozy w 2025 roku zatrudnienie w tym zawodzie wyniesie 1 606 etatów, z czego 1 181 etatów powinno przypadać kobietom. Należy spodziewać się, że w okresie prognozy malejąca tendencja dotyczyć będzie również udziału mężczyzn wśród osób zatrudnionych w charakterze nauczyciela na szczeblu gimnazjalnym.

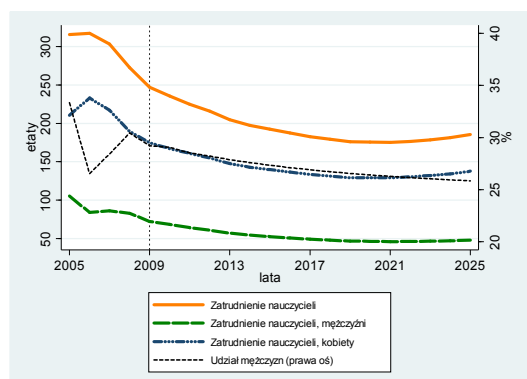
Rysunek 4. przedstawia dane historyczne oraz prognozy dotyczące liczby uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu bielskiego. Od 2005 roku liczba uczniów, uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych w podregionie bielskim zmniejszyła się z 40 tys. do 34 tys. w roku 2009. Tendencja malejąca uległa w międzyczasie przejściowemu wyhamowaniu w latach 2007–2008. W latach 2005–2009 uległa zmianie również liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela. W 2009 roku na jeden etat nauczyciela przypadało 15,23 uczniów, co oznacza spadek w porównaniu do roku 2005 z poziomu 15,57, choć najniższy swój poziom osiągnęła w 2007 roku na poziomie 14,52. Według szacunków, malejąca tendencja w przypadku omawianego wskaźnika powinna utrzymywać się do roku 2018 (14,49). W kolejnych latach przewiduje się wzrost do poziomu 16,33 w roku 2025. Prognozy pokazują, iż liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie bielskim powinna zmniejszać się do roku 2020 (11 801 kobiet i 11 510 mężczyzn). Od tego momentu prognozuje się wzrost wspomnianej liczebności do poziomu powyżej 26 tys. osób w roku 2025, będącym ostatnim rokiem prognozy.

Rysunek 4. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie bielskim

1.1. Powiat bielski

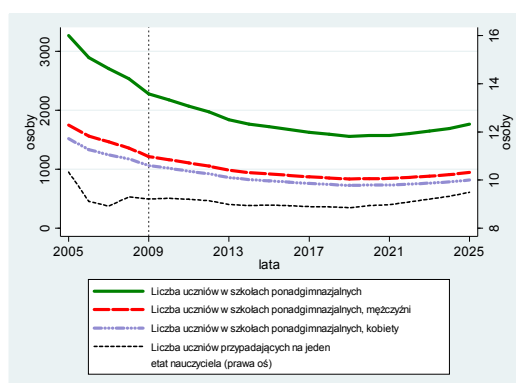
Rysunek 5. pokazuje jak w latach historycznych kształtowało się zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych z podziałem na płeć w powiecie bielskim oraz przedstawia prognozy zatrudnienia w tym zawodzie w perspektywie do roku 2025.

Rysunek 5. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie bielskim

W okresie historycznym, poziom zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w badanym powiecie wykazywał tendencję malejącą. W latach 2005–2009 liczba etatów nauczycieli zmalała z 316 do 247. Liczba etatów zajętych przez mężczyzn zatrudnionych w zawodzie nauczyciela w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie bielskim zmalała w tym czasie ze 105 w 2005 roku do 72 w ostatnim roku danych historycznych. W całym omawianym okresie grupa mężczyzn pracujących w tym zawodzie była niższa od liczby kobiet. Udział mężczyzn w omawianej grupie zawodowej zmalał w całym omawianym okresie próby z poziomu 33% do 29%. Z 211 do 175 zmniejszyła się natomiast liczba etatów zajętych przez kobiety tym zawodzie. Szacuje się, że w całym prognozowanym okresie udział mężczyzn w łącznej liczbie nauczycieli będzie się systematycznie zmniejszał, aż do osiągnięcia poziomu 26% w roku 2025. W wyniku spodziewanej kontynuacji spadku zatrudnienia w omawianej grupie liczba etatów w zawodzie nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym w powiecie bielskim będzie maleć do poziomu 170 w roku 2021. W ostatnich latach prognozy spodziewany jest ponowny wzrost zatrudnienia w badanej grupie do poziomu 186 etatów w roku 2025.

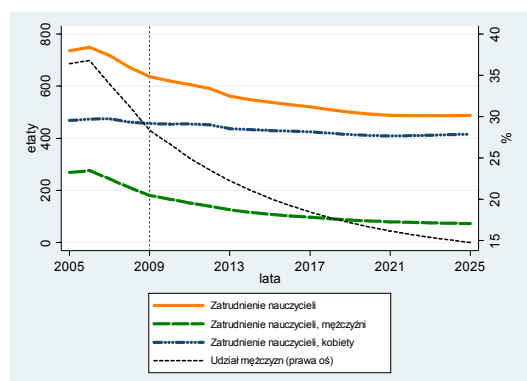
Na rysunku 6. zaprezentowano dane historyczne oraz prognozy dotyczące liczebności uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie bielskim z uwzględnieniem podziału na płeć. W okresie historycznym liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych wykazywała tendencję malejącą. Największa redukcja tej liczebności w stosunku do roku poprzedniego wystąpiła w roku 2006. Wówczas do szkół ponadgimnazjalnych powiatu bielskiego uczęszczały 2 893 osoby, w tym 1 332 kobiety i 1 560 mężczyzn. W latach 2005–2009 liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu bielskiego uległa redukcji do poziomu 2 275, co stanowiło spadek do 70% początkowej wartości. W tym samym okresie liczba uczniów przypadająca na jednego nauczyciela w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu zmniejszyła się z poziomu 10,33 do poziomu 9,21 w roku 2009. W okresie objętym prognoza należy spodziewać się utrzymywania się omawianego na stosunkowo stabilnym poziomie. Jego wartość w roku 2025 powinna ukształtować się na poziomie 9,49. Według prognoz, w latach 2009–2019 zmniejszać się będzie także liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych, osiągając w roku 2019 minimalny w okresie całego badania poziom 1 557 osób. W perspektywie 2025 roku spodziewany jest ponowny wzrost liczby uczniów w ostatnich latach prognozy do poziomu 1 763 osób.

Rysunek 6. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie bielskim

1.2. Powiat cieszyński

Na rysunku 7. przedstawione zostały dane historyczne i prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie cieszyńskim, z uwzględnieniem podziału na płeć.

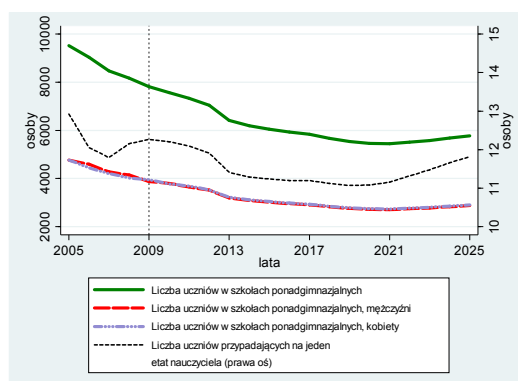

Rysunek 7. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie cieszyńskim

W okresie historycznym zatrudnienie nauczycieli wykazywało tendencję malejącą. W 2009 roku powiecie cieszyńskim było 637 etatów nauczycieli (spadek o ponad 13% w stosunku do pierwszego roku analizy), z czego 457 etatów zajmowały kobiety, zaś 180 mężczyźni. W latach 2005–2009 liczba etatów nauczycielskich zajmowanych przez kobiety na badanym obszarze przewyższała znacznie liczbę etatów mężczyzn pracujących w tym zawodzie. W 2009 roku liczba mężczyzn i kobiet nauczycieli w powiecie zmalała odpowiednio o 33% i 2% w porównaniu do roku 2005, kiedy obie wielkości wynosiły odpowiednio 468 etatów i 268 etatów.

W okresie historycznym udział mężczyzn wśród osób zatrudnionych w omawianej grupie zawodowej uległ silnemu spadkowi z poziomu 36% w roku 2005 do 28% w ostatnim roku próby. Według prognoz tendencja ta utrzymywać się będzie aż do roku 2025, w którym przewiduje się spadek omawianego wskaźnika do poziomu 15%. Jak wskazują szacunki, liczba etatów w zawodzie nauczyciela zajmowanych przez mężczyzn w powiecie cieszyńskim zmniejszy się w latach 2010–2025 do poziomu 72, natomiast kobiet do poziomu 416. Spadkowa tendencja liczby etatów przysługujących nauczycielom na szczeblu ponadgimnazjalnym powinna charakteryzować się w okresie prognozy gasnącą dynamiką spadków stabilizując swój poziom w latach 2021–2025.

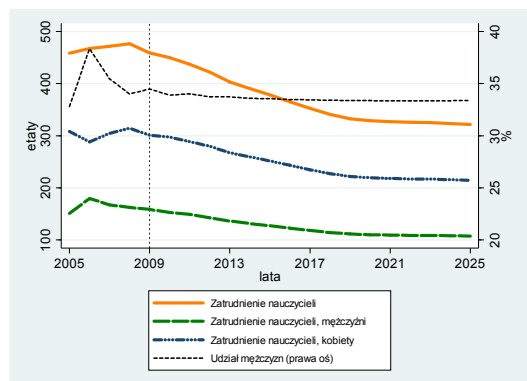
Rysunek 8. przedstawia prognozę liczebności uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie cieszyńskim. W okresie historycznym, liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu wykazywała tendencję malejącą. W latach 2005–2009 liczebność ta zmniejszyła się z poziomu 9 518 do poziomu 7 819. Malejący trend w omawianym okresie charakteryzował również liczbę uczniów przypadającą na jeden etat nauczycielski, która po spadku z poziomu 12,93 w 2005 roku do 11,79 w 2007 roku, w 2009 roku osiągnęła poziom 12,27. Szacuje się, że wskaźnik ten powinien ulegać tendencji spadkowej do roku 2019 do poziomu 11,06. W ostatnich latach prognozy spodziewany jest ponowny wzrost wartości omawianego wskaźnika do poziomu 11,81 w roku 2025. Jak wskazują otrzymane wyniki prognoz, liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie cieszyńskim będzie się zmniejszać do roku 2021 do poziomu 5 438 osób. W 2025 roku, po okresie nieznacznego wzrostu omawiana wartość powinna ukształtować się na poziomie 5 768 osób z czego 2 899 stanowią będą kobiety.

Rysunek 8. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie cieszyńskim

1.3. Powiat żywiecki

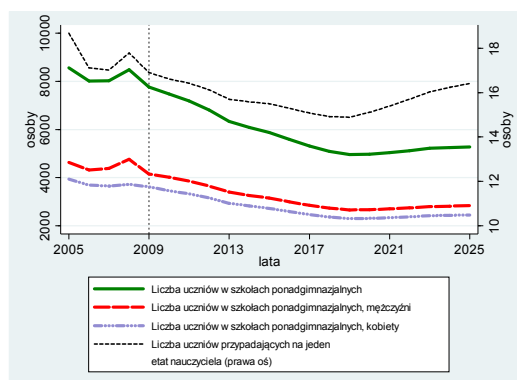
Rysunek 9. przedstawia prognozy liczby etatów nauczycieli w szkołach w powiecie żywieckim ponadgimnazjalnych w podziale na płeć. Od początku badanego okresu, poziom zatrudnienia w omawianym zawodzie cechował trend rosnący. Tendencja ta uległa przełamaniu w roku 2009, w którym liczba nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych wyniosła 459, z czego ponad 34% stanowili mężczyźni.

Rysunek 9. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie żywieckim

W latach 2005–2009 liczba etatów kobiet pracujących w charakterze nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym w powiecie żywieckim zmalała ostatecznie z poziomu 308 do 301. W grupie mężczyzn w tym czasie zanotowano wzrost zatrudnienia z poziomu 151 etatów do poziomu 158 etatów. Jak wskazują przeprowadzone prognozy, zapoczątkowana w 2009 roku tendencja malejąca zatrudnienia w omawianym zawodzie powinna utrzymywać się do końca prognozowanego okresu. Po roku 2019 spodziewane jest znaczne spowolnienie spodziewanych spadków liczby etatów. W perspektywie horyzontu czasowego prognozy liczba etatów powinna zmaleć o 30% względem poziomu z roku 2009 do poziomu 322. Udział mężczyzn w grupie nauczycieli ponadgimnazjalnych w perspektywie horyzontu czasowego prognozy powinien utrzymywać się w okresie prognozy na poziomie 33%. Prognoza zatrudnienia według płci w roku 2025 wskazuje, że zatrudnienie mężczyzn w zawodzie nauczyciela na poziomie przedszkolnym w powiecie żywieckim będzie kształtować się na poziomie 107 etatów, zaś zatrudnienie kobiet wyniesie w tym czasie 215 etatów.

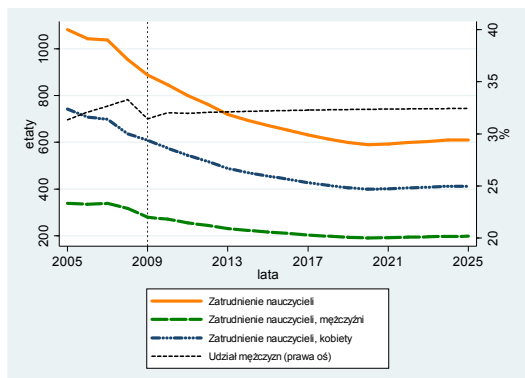
Prognoza liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu żywieckiego w podziale na płeć została pokazana na rysunku 10. Poza rokiem 2008 kiedy zanotowano wzrost liczby uczniów na tym szczeblu edukacji okres prognozy charakteryzował się tendencją spadkową zatrudnienia w tym zawodzie. Ostatecznie w latach próby liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w 2009 roku osiągnęła poziom 7 760 i była mniejsza o 806 od poziomu z roku 2005. W okresie historycznym, liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela wykazywała malejący trend przy fluktuacjach o podobnym kształcie jak te które miały miejsce w przypadku liczby uczniów. Szacuje się, że tendencja spadkowa wskaźnika utrzyma się do roku 2019, choć tempo spadku od roku 2009 będzie dużo mniejsze. Według prognoz, na jeden etat nauczyciela w 2025 roku powinno przypadać średnio 16,41 uczniów. Taki przebieg zmienności omawianego współczynnika będzie miał związek z przewidywanymi w tym czasie zmianami poziomu zatrudnienia nauczycieli. oraz zmianami liczby uczniów na tym szczeblu edukacji. Wyniki prognoz wskazują że do roku 2019 liczba uczniów zmaleje do poziomu 4 955 osób, by ostatecznie w perspektywie roku 2025 wzrosnąć ponownie do poziomu 5 278.

Rysunek 10. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie żywieckim

1.4. Powiat m. Bielsko-Biała

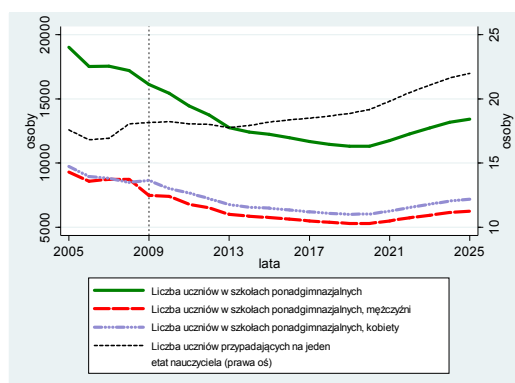
Rysunek 11. pokazuje historyczny i prognozowany poziom zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej z uwzględnieniem podziału na płeć. W latach 2005–2009 liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych badanego obszaru zmalała z poziomu 1 082

Rysunek 11. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Bielsku-Białej

do 888. Udział mężczyzn w omawianej grupie zawodowej po niewielkich wahaniach wyniósł w 2009 roku ponad 31%. Na lata 2005–2009 to okres dynamicznego spadku zarówno zatrudnienia kobiet jak i mężczyzn na stanowiskach nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej do poziomów odpowiednio 609 etatów i 279 etatów – w obydwu przypadkach spadki o blisko 18%. Dla wszystkich omawianych wielkości w latach prognozy spodziewana jest kontynuacja tendencji spadkowej zatrudnienia, która przy coraz mniejszych rocznych ubytkach liczby etatów powinna utrzymać się do roku 2020. Ogólny poziom zatrudnienia w badanej grupie powinien być wtedy najniższy w całym okresie badania i wynieść 590 etatów. W ostatnich latach prognozy (2021-2025) spodziewany jest ponowny wzrost zatrudnienia nauczycieli na badanym szczeblu do poziomu 611 etatów. Będzie to oznaczać tym samym, że do roku 2025 liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych powinna zmaleć o 31% względem wartości jaka została zaobserwowana w roku 2009.

Analizując dane historyczne oraz prognozę liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Bielsko-Białej – rysunek 12. – można zaobserwować wyraźną malejącą tendencję w okresie historycznym badania. W latach 2004–2009 liczebność tej grupy zmniejszyła się w omawianym okresie z poziomu 19 019 osób o 15% do poziomu 15 428 osób. Znacznym wahaniom w tym samym okresie ulegała wartość wskaźnika wyrażającego liczbę uczniów średnio przypadającą na jeden etat nauczyciela na analizowanym szczeblu edukacji. W 2009 roku kształtowała się ona na poziomie 18,16, tym samym był to jej najwyższy poziom w okresie historycznym. W okresie prognozy zapowiadany jest nasilający się wzrost wartości wskaźnika, który w perspektywie ostatniego roku prognozy powinien osiągnąć poziom 21,99. Jak podają prognozy, liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powinna spadać do roku 2019, kiedy osiągnie swój najniższy poziom w całym okresie badania – 11 308 uczniów. Wówczas do szkół ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej będzie uczęszczać 6 009 kobiet i 5 299 mężczyzn. W kolejnych latach szacuje się ponowny wzrost liczby uczniów do poziomu 13 425 osób w roku 2025. Będzie to oznaczać spadek liczebności tej grupy o blisko 17% względem poziomu jaki został odnotowany w ostatnim roku danych historycznych.

Rysunek 12. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej

Podregion bielski jest częścią składową województwa śląskiego, a swoim zasięgiem obejmuje cztery powiaty: bielski, cieszyński, żywiecki oraz Bielsko-Białą. Na terenie podregionu bielskiego działało w 2009 roku 586 szkół zawodowych, 467 liceów ogólnokształcących (w tym jedno specjalne) ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, 53 uzupełniające licea ogólnokształcące oraz 276 szkół policealnych¹.

Według predykcji, zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych jedynie w powiecie żywieckim powinno wykazywać tendencję malejącą w całym okresie jaki obejmuje prognoza. W 2025 roku liczba ofert pracy w tym powiecie zmniejszy się o 30% względem poziomu z roku 2009. W pozostałych powiatach podregionu w ostatnich latach prognozy spodziewany jest nieznaczny wzrost zatrudnienia. Minimalny poziom zatrudnienia w okresie prognozy powinien być niższy od poziomu z ostatniego roku historycznego o 29% w powiecie bielskim (rok 2021), 24% w powiecie cieszyńskim (rok 2023) oraz prawie 33% w Bielsku-Białej (rok 2020). Łącznie w skali podregionu najniższy poziom zatrudnienia w analizowanej grupie spodziewany jest na poziomie niższym o 29% od stanu z roku 2009 i zostanie osiągnięty w roku 2021.

Wśród wszystkich powiatów podregionu bielskiego w 2025 roku najwyższy udział mężczyzn pracujących w zawodzie nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym spodziewany jest w powiecie żywieckim na poziomie 30% ogólnej liczby etatów w tym zawodzie. Na koniec okresu historycznego najwyższy udział mężczyzn w badanej grupie został zanotowany na poziomie 34% również w podregionie żywieckim. Najniższy udział mężczyzn wśród nauczycieli na tym szczeblu edukacji w roku 2025 spodziewany jest na poziomie niespełna 15% w powiecie cieszyńskim. Podobnie w ostatnim roku okresu historycznego powiat cieszyński charakteryzował się w podregionie bielskim najniższym poziomem omawianego wskaźnika.

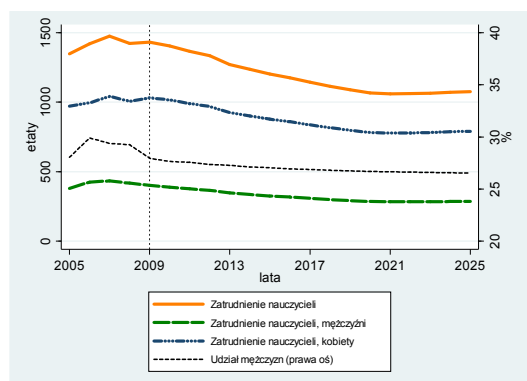
Największy poziom zatrudnienia względem zatrudnienia w podregionie przypadał w 2009 roku w Bielsku-Białej (blisko 40% ogólnego zatrudnienia w podregionie). Do 2025 roku udział ten powinien się zmniejszyć do 38%). Drugi pod względem wielkości zatrudnienia w roku 2025 podobnie jak w roku 2009 będzie powiat cieszyński, który będzie miał wtedy 30% udziału w zatrudnieniu nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym w podregionie bielskim. Najmniejszy udział zatrudnienia nauczycieli spodziewany jest w roku 2025 w podregionie w powiecie bielskim na poziomie blisko 12% poziomu zatrudnienia w podregionie bielskim.

Na jeden etat nauczyciela w podregionie bielskim, w ostatnim roku danych historycznych przypadało średnio 15,23 uczniów. Zapoczątkowana w okresie historycznym, malejąca tendencja liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w podregionie bielskim nie utrzyma się do końca prognozowanego okresu. W ostatnich latach prognozy przewiduje się wzrost omawianego wskaźnika do poziomu 16,33 dla podregionu. Na zmienność omawianego wskaźnika wpływ będzie miała przede wszystkim dynamika zmian liczby uczniów silniejsza od dynamiki zmian zatrudnienia nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym w podregionie bielskim. Najwyższy poziom wskaźnika na tym terenie spodziewany jest w Bielsku-Białej na poziomie 21,99.

¹ GUS, BDL, www.stat.gov.pl; dane dot. szkolnictwa ponadgimnazjalnego za rok 2009 [data dostępu: 12.01.2011].

2. Podregion bytomski

Na rysunku 13. pokazano dane historyczne oraz prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych z podregionie bytomskim z uwzględnieniem podziału na płeć. W

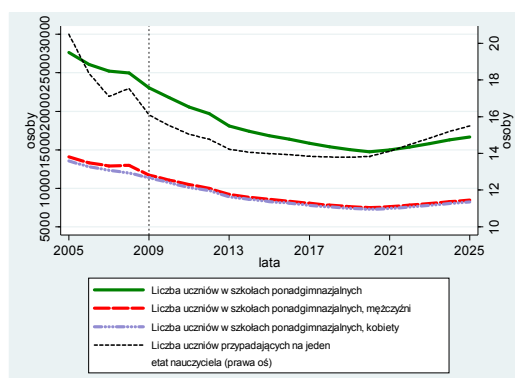

Rysunek 13. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w podregionie bytomskim

okresie historycznym miały miejsce wahania poziomu zatrudnienia, które przyniosły przejściowy jego wzrost do poziomu 1 475 etatów w roku 2007. Od tego czasu obserwowano spadek jego poziomu do poziomu 1 433 etatów w 2009 roku. Analogiczny przebieg zmienności miało zatrudnienie w przypadku obydwu płci. W 2009 roku liczba etatów nauczycielskich w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu bytomskiego w przypadku mężczyzn wyniosła 400, a w przypadku kobiet 1 033, co oznaczało spadek odpowiednio o prawie 8% oraz o 1% w porównaniu z rokiem 2007. Udział mężczyzn w łącznym zatrudnieniu nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie bytomskim oscylował w granicach 28-30% w całym okresie historycznym.

Szacuje się, że udział ten nieznacznie się obniży w perspektywie roku 2025 do niespełna 27%. Według prognoz, liczba etatów mężczyzn zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych na stanowisku nauczyciela podobnie jak liczba etatów ogółem w tym zawodzie, powinna podlegać zapoczątkowanej w okresie historycznym tendencji spadkowej do roku 2021, przy malejącym tempie spadków. Tendencja malejąca w latach 2008–2021 powinna dotyczyć również kobiet. Od roku 2021 należy spodziewać się ustabilizowania się liczby etatów. W ostatnim roku prognozy wielkości zatrudnienia w podziale ze względu na płeć wskazują na poziom odpowiednio 791 kobiet i 285 mężczyzn pracujących w charakterze nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym.

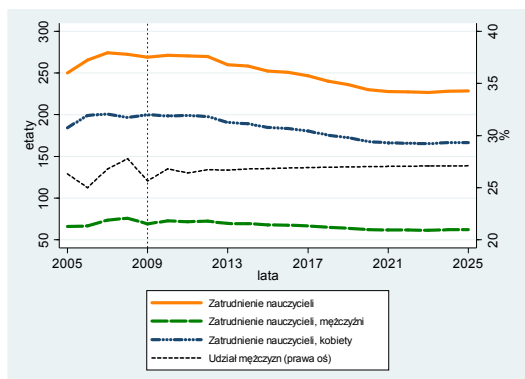
Dane historyczne oraz prognoza liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie bytomskim z uwzględnieniem podziału na płeć została pokazana na rysunku 14. W latach 2005–2009 liczba uczniów w omawianej grupie uczelni podregionu bytomskiego odznaczała się malejącą tendencją (spadek z blisko 28 tys. do 23 tys. w roku 2009). Przewaga mężczyzn wśród ogólnej liczby uczniów utrzymywała się średnio na poziomie 51% we wspomnianym okresie. Zmniejszeniu średnio z 20,49 do 16,10 w latach 2005–2009 uległa liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczyciela na badanym szczeblu edukacji. Według prognoz spadek omawianego wskaźnika utrzyma się do roku 2019 (spadek do 13,79). W ostatnich latach wskaźnik ten powinien wzrosnąć. Szacuje się, że w 2025 roku na jednego nauczyciela powinno przypadać średnio 15,49 uczniów. Malejąca tendencja do roku 2020 powinna dotknąć również liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie bytomskim do poziomu blisko 15 tys. osób. Prognozy podają, że w 2025 roku w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu powinno uczyć się prawie 17 tys. uczniów, z czego nadal 51% nadal będą stanowić mężczyźni.

Rysunek 14. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie bytomskim

2.1. Powiat lubliniecki

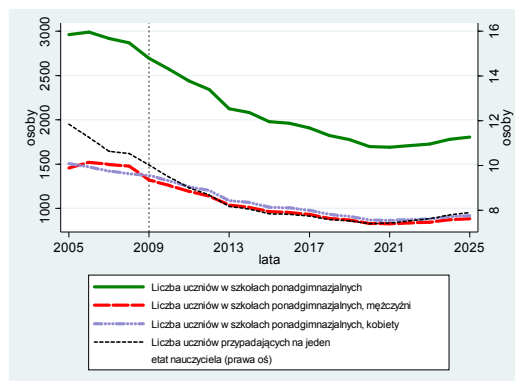
Rysunek 15. pokazuje jak w przyszłości będzie się kształtować liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie lublinieckim. W okresie historycznym obserwowano średnio rosnącą tendencję w zatrudnieniu nauczycieli ponadgimnazjalnych na omawianym terenie, która w ostatnich latach historycznych została wyhamowana. W latach 2005–2009 odnotowano wzrost liczby etatów w tym zawodzie z poziomu 250 do poziomu 269. Ze 184 do 200 zwiększyła się również liczba kobiet zatrudnionych w tej grupie. W całym okresie historycznym utrzymywała się przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn zatrudnionych jako nauczyciele w szkołach ponadgimnazjalnych, przy 26-28% udziale płci męskiej. Szacuje się, że liczba etatów dla nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie lublinieckim będzie się utrzymywać na zbliżonym poziomie do roku 2012. Następnie spodziewany jest spadek zatrudnienia, który utrzyma się do roku 2021,

Rysunek 15. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie lublinieckim

kiedy poziom zatrudnienia w omawianym zawodzie wyniesie 228 etatów. Należy spodziewać się, że w kolejnych latach liczba etatów utrzyma się na zbliżonym poziomie, aż do końca okresu objętego prognozą. Udział mężczyzn w grupie osób pracujących w zawodzie nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym w powiecie lublinieckim powinien nieznacznie wzrosnąć do poziomu 27% w roku 2025 względem 26% w roku 2009.

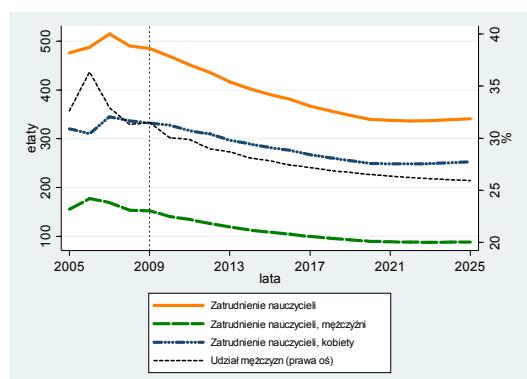
Rysunek 16. pokazuje jak w przyszłości będzie się kształtować liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie lublinieckim. W okresie historycznym liczebność omawianej grupy odznaczała się tendencją malejącą. W roku 2009 do szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lublinieckim uczęszczało 2 695 osób (spadek z poziomu 2 963 osób w roku 2005), z czego 1 322 osoby stanowili mężczyźni. Liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczycieli zmniejszała się w całym okresie historycznym. W 2009 roku na jednego nauczyciela w szkołach ponadgimnazjalnych przypadało średnio 10,02 uczniów. Oznacza to że wskaźnik ten zmniejszył się względem roku 2005, kiedy kształtował się na poziomie 11,85. Według prognoz tendencja malejąca w przypadku tego wskaźnika powinna utrzymywać się do roku 2020, w którym liczba uczniów na jeden etat nauczyciela wyniesie 7,39. W ciągu ostatnich pięciu lat prognozy omawiany wskaźnik nieznacznie wzrośnie do poziomu 7,9. Prognozy podają, że liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych będzie odznaczać się trendem malejącym do roku 2021 (spadek o blisko 37% w porównaniu z rokiem 2009), po którym będzie miał miejsce nieznaczny wzrost. W 2025 roku do szkół ponadgimnazjalnych powinno uczęszczać 1 805 uczniów, z czego 885 będą stanowić mężczyźni.

Rysunek 16. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie lublinieckim

2.2. Powiat tarnogórski

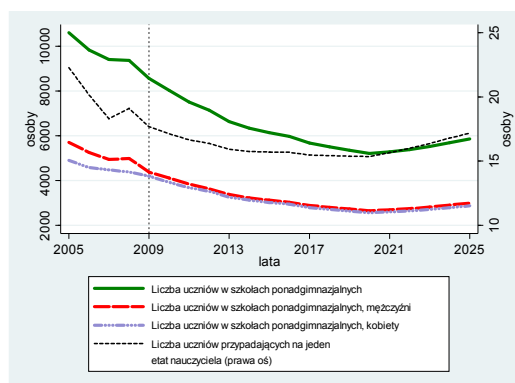
Rysunek 17. pokazuje historyczne i prognozowane dane dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie tarnogórskim. Od 2005 roku obserwowano wzrost zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu z poziomu 476 etatów do 51 etatów w roku 2007. Od 2008 roku zatrudnienie to zaczęło się zmniejszać i w 2009 roku osiągnęło poziom 485. W omawianym okresie, podobne zmiany towarzyszyły również liczbie kobiet nauczycieli zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych. W 2009 roku liczba etatów w grupie kobiet wyniosła 332 (wzrost z 321 w 2005 roku). Zatrudnienie mężczyzn wśród nauczycieli zmalało w tym samym czasie z poziomu 155 etatów do 153 etatów w roku 2009. Udział mężczyzn w łącznym zatrudnieniu nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych ukształtował się w roku 2009 na poziomie ponad 31%.

Rysunek 17. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie tarnogórskim

Szacuje się, że wskaźnik ten będzie w okresie prognozy charakteryzował się tendencją malejącą do poziomu 26% w roku 2025. Według prognoz Liczba etatów w zawodzie nauczyciela przeznaczonych dla mężczyzn powinna się zmniejszać do roku 2022 do poziomu 88, po którym jego poziom powinien się ustabilizować na wskazanym poziomie do końca okresu objętego prognozą. Jak wskazują prognozy poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym na terenie powiatu tarnogórskiego, powinien ukształtować się w ostatnim roku prognozy na poziomie 341 etatów, co będzie oznaczać jego spadek o blisko 30% w stosunku do poziomu jaki został odnotowany w ostatnim roku danych historycznych.

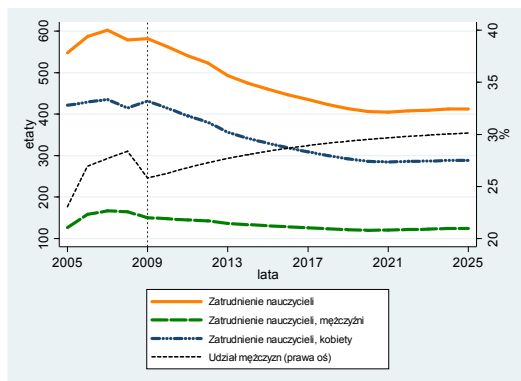
Dane historyczne oraz prognozy dotyczące liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu tarnogórskiego, z uwzględnieniem podziału na płeć pokazuje rysunek 18. W okresie historycznym obserwowano wyraźny trend malejący w liczbie uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu. W 2009 roku w omawianych szkołach uczyły się 8 572 osoby (z czego ponad połowę stanowili mężczyźni), co oznacza spadek o 19% w porównaniu do roku 2005. Wyraźnie malejąca tendencja charakteryzowała również w okresie historycznym liczbę uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela. W 2009 roku na jeden etat nauczyciela przypadało średnio 17,68 uczniów i wartość ta była niższa od poziomu z 2005 roku o 4,6. Według szacunków, tendencja malejąca w przypadku tego wskaźnika powinna utrzymywać się do roku 2020, w którym osiągnął on poziom 15,35. W kolejnych latach szacuje się jego wzrost do poziomu 17,17 w roku 2025. Malejąca tendencja do 2020 roku dotyczyć będzie również liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych. Prognozuje się, że w 2025 roku do tego rodzaju szkół powinno uczęszczać 5 857 osób, co oznacza spadek o blisko 32% względem roku 2009.

Rysunek 18. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie tarnogórskim

2.3. Powiat m. Bytom

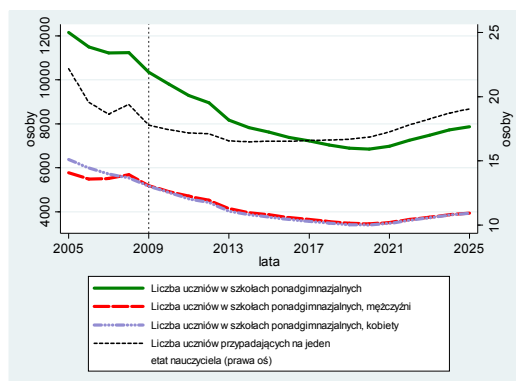
Rysunek 19. przedstawia jak w przyszłości będzie przedstawiać się liczba nauczycieli zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych w Bytomiu, biorąc pod uwagę ich płeć. W okresie historycznym widać wyraźny wzrost zatrudnienia nauczycieli, obserwowany do roku 2007. W ostatnich latach

Rysunek 19. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Bytomiu

danych historycznych zatrudnienie nauczycieli zmalało ponownie do poziomu 582 etatów, co jest poziomem wyższym o 4ponad 6% w stosunku do roku 2005. Podobną tendencję możemy odczytać w przypadku liczby etatów mężczyzn zatrudnionych jako nauczyciele na danym obszarze. W latach 2005-2009 zwiększyła się ona z poziomu 126 do ponad 150. Udział mężczyzn w łącznym zatrudnieniu nauczycieli na omawianym szczeblu edukacji w badanym okresie historycznym wykazywał się tendencją wzrostową, choć w roku 2009 miał miejsce spadek tego udziału do poziomu 26%. Będzie to wynikać z przeciętnego silniejszego tempa spadku zatrudnienia kobiet niż mężczyzn. Prognozuje się, że wskaźnik ten w perspektywie horyzontu czasowego prognozy powinien rosnać do poziomu 30%. Zarówno etatów zajmowanych przez mężczyzn, jak i przez kobiety w zawodzie nauczyciela ponadgimnazjalnego w Bytomiu powinna zmniejszać się do roku 2020. Od tego okresu przewiduje się wzrost ogólnej liczby etatów do poziomu 413 w 2025 roku, z czego 124 etaty powinny być zajmowane przez mężczyzn. Według prognoz zatrudnienie kobiet zmniejszy się w 2025 roku o 33% względem poziomu z roku 2009.

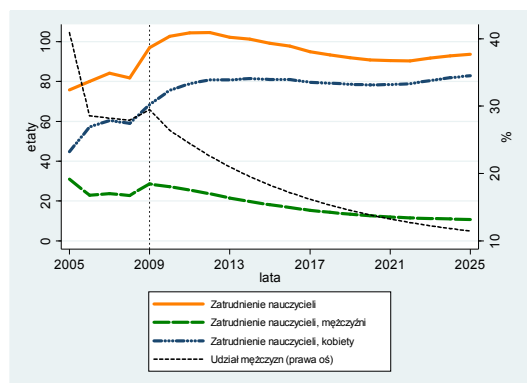
Historyczne dane oraz prognozy liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Bytomiu z uwzględnieniem podziału na płeć przedstawia rysunek 18. W okresie historycznym liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych badanego obszaru wykazywała tendencję malejącą. W latach 2005–2009 liczebność omawianej grupy zmniejszyła się z poziomu 12 149 osób do 10 351 osób, co oznacza spadek do 85% poziomu z roku 2005. We wspomnianym okresie redukcji z 22,19 do 17,79 uległa liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczyciela. Według prognoz malejąca tendencja w przypadku tego wskaźnika utrzyma się do roku 2016, w którym osiągnie on 16,49. W ostatnim roku prognozy na jednego nauczyciela powinno na jeden etat nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym przypadać już średnio 19,05 uczniów. Do 2020 roku zmniejszać się powinna również liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych osiągając swój minimalny poziom w całym okresie badania – 6 843 osoby. Jak wskazują prognozy, w ostatnich latach badanego okresu spodziewany jest ponowny wzrost liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie. Szacuje się, że liczba uczniów w roku 2025 zamykającym okres prognozy powinna ukształtować się na poziomie 7 863 osób, co będzie oznaczać spadek omawianej wartości o 24% względem poziomu na jakim została zanotowana w roku 2025.

Rysunek 20. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Bytomiu

2.4. Powiat m. Piekary Śląskie

Rysunek 21. pokazuje dane historyczne i prognozy dotyczące liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Piekarach Śląskich. W okresie historycznym zatrudnienie nauczycieli na badanym terenie wzrosło z poziomu 76 etatów do 97 etatów. Różnica między liczbą etatów nauczycieli mężczyzn a nauczycieli kobiet narastała w całym okresie próby. Miało to wpływ

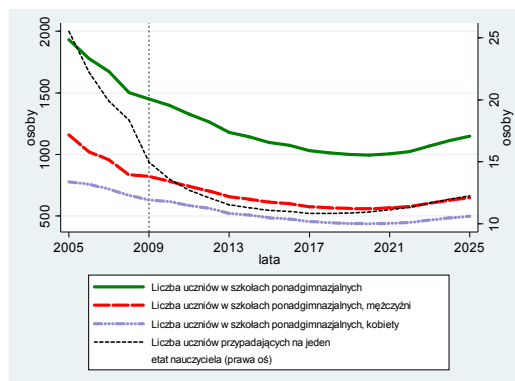

Rysunek 21. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Piekarach Śląskich

silny spadek udziału mężczyzn w omawianej grupie. W latach 2005-2009 roku udział ten zmniejszył się z poziomu 41% do 29%. Zatrudnienie kobiet w grupie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Piekarach Śląskich wzrosło w latach 2005-2009 z poziomu 45 etatów do 68. W okresie prognozy liczba etatów zajmowanych przez nauczycieli płci męskiej powinna się zmniejszać (spadek do poziomu 11 etatów). Natomiast wzrośtowi do poziomu 83 etatów w 2025 roku powinna ulec liczba kobiet zatrudnionych jako nauczyciele w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie. Tendencja rosnąca liczby etatów ogółem powinna utrzymać się do roku 2012 do poziomu 104. Następnie do roku 2022

spodziewany jest spadek zatrudnienia w tej grupie do poziomu 90 etatów. Od 2023 roku wielkość ta powinna ponownie wykazywać niewielką tendencję rosnącą do poziomu 94 etatów w roku 2025. Udział mężczyzn w okresie prognozy powinien ulegać systematycznej redukcji do poziomu 11% w roku kończącym prognozę.

Rysunek 22. przedstawia dane historyczne oraz prognozę liczby uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Piekarach Śląskich. W okresie historycznym liczebność uczniów szkół ponadgimnazjalnych w mieście charakteryzowała tendencja malejąca. Największa redukcja liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Piekarach Śląskich miała miejsce w 2008 roku. Wówczas omawiana wielkość, osiągając poziom 1 501, zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego o ponad 10%. W latach 2005-2009 liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na badanym obszarze spadła z poziomu 1 933 osób do 1 451 osób. Przewaga liczby mężczyzn wśród uczniów utrzymywała się w całym okresie historycznym (w 2009 roku stanowili oni 57% liczby uczniów). Malejącym trendem w latach 2005-2009 charakteryzowała się także liczba uczniów omawianych szkół, przypadająca na jeden etat nauczyciela. Wskaźnik ten zmniejszył się w okresie próby z 25,53 w 2005 roku do 14,96 w roku 2009. Szacuje się, że tendencja malejąca, zapoczątkowana w okresie historycznym, powinna towarzyszyć omawianemu wskaźnikowi do roku 2018 (10,83), po którym zwiększy się on do poziomu 12,25 w roku 2025. Do roku 2020 zmniejszać się powinna liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Piekarach Śląskich. Jak podają szacunki, w ciągu ostatnich pięciu lat prognozy liczba ta powinna ponownie zwiększać się, osiągając w 2025 roku poziom 1 147.

Rysunek 22. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Piekarach Śląskich

Podregion bytomski zajmuje czwarte miejsce według powierzchni wszystkich podregionów wchodzących w skład województwa śląskiego. Podregion ten składa się z dwóch powiatów ziemskich (lublinieckiego i tarnogórskiego) oraz dwóch miast powiatowych (Bytom i Piekary Śląskie). W 2009 roku na obszarze podregionu bytomskiego zlokalizowanych było 380 szkół zawodowych, 291 liceów ogólnokształcących ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, 48 uzupełniających liceów ogólnokształcących oraz 216 szkół policealnych².

Jak podają prognozy, zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych, we wszystkich powiatach podregionu bytomskiego powinna charakteryzować się tendencją malejącą, choć w ostatnich latach predykcji powinniśmy spodziewać się jej wzrostu. Największy spadek zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009–2025 powinien wystąpić w powiecie tarnogórskim (redukcja w ostatnim roku prognozy o blisko 30% względem roku 2009), natomiast najmniejszy w powiecie lublinieckim (w 2025 roku spadek o 15% w porównaniu z rokiem 2009).

W 2025 roku największy odsetek mężczyzn wśród nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych powinien wystąpić w Bytomiu. Według prognoz, na 100 nauczycieli zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych na tym obszarze będzie przypadać 30 mężczyzn. Badana grupa w największym stopniu będzie sfeminizowana w Piekarach Śląskich. Udział mężczyzn w omawianej grupie nauczycieli na tym terenie powinien w ostatnim roku wynosić blisko 11%.

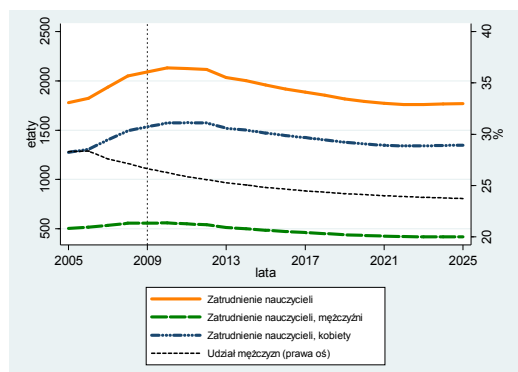
W 2009 roku najwięcej, bo prawie 41% zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie bytomskim stanowiły miejsca pracy obsadzone w Bytomiu. Udział ten do końca prognozowanego okresu powinien zmaleć do ponad 38%. Jak podają prognozy, udział zatrudnienia w powiecie tarnogórskim, do ogólnego zatrudnienia nauczycieli ponadgimnazjalnych w podregionie, powinien ulec redukcji do końca prognozowanego okresu o odpowiednio z poziomu blisko 34% do blisko 32%. W pozostałych powiatach podregionu wartość omawianego udziału powinna wzrosnąć. W powiecie lublinieckim należy spodziewać się wzrostu udziału zatrudnienia analizowanej grupy wobec jej całkowitego zatrudnienia w podregionie z poziomu blisko 19% w roku 2009 do ponad 21% na koniec okresu prognozy, zaś w Piekarach Śląskich z blisko 7% do blisko 9%.

W podregionie bytomskim w ostatnim roku danych historycznych, na jeden etat nauczyciela przypadało średnio 16,1 uczniów. Najwyższa wartość tego wskaźnika w omawianym okresie odnotowana była w powiecie tarnogórskim (17,68) i w Bytomiu (17,79, zaś najniższa) w powiecie lublinieckim (na poziomie 10,02). Zapoczątkowana w okresie historycznym, malejąca tendencja liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w podregionie bytomskim powinna utrzymywać się do roku 2019, zaś w kolejnych latach spodziewany jest ponowny wzrost wartości wskaźnika. Taki przebieg zmienności liczby uczniów przypadającej przeciętnie na jeden etat nauczycielski wskazuje silniejszą dynamikę zmian liczby uczniów niż ta, która będzie notowana w przypadku etatów nauczycielskich na analizowanym szczeblu edukacji.

² GUS, BDL, www.stat.gov.pl; dane dot. szkolnictwa ponadgimnazjalnego za rok 2009 [data dostępu: 12.01.2011].

3. Podregion częstochowski

Na rysunku 23. przedstawiono prognozę liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie częstochowskim z uwzględnieniem podziału na płeć. Zatrudnienie nauczycieli

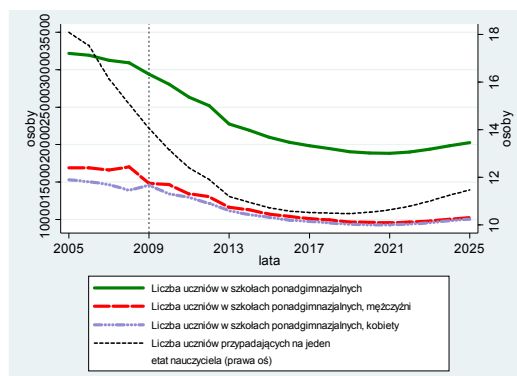

Rysunek 23. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w podregionie częstochowskim

w latach 2005–2009 wykazywało wyraźną tendencję rosnącą (wzrost z poziomu 1 780 do poziomu 2 093). Tendencja wzrostowa powinna zostać utrzymana do 2010 roku kiedy zatrudnienie w omawianym zawodzie powinno kształtować się na poziomie 2 134. Od 2011 roku spodziewany jest spadek omawianej wielkości, który według szacunków utrzyma się do końca 2022 roku (redukcja do poziomu 1762). Do 2009 roku obserwowano wzrost liczby etatów nauczycieli ponadgimnazjalnych zarówno zajmowanych przez osoby płci męskiej jak i przez kobiety. Jak podają prognozy w 2025 roku zatrudnienie mężczyzn powinno kształtować się na poziomie blisko 24% zatrudnienia ogółem w tej

grupie. Szacuje się także, że liczba etatów nauczycieli ponadgimnazjalnych płci żeńskiej podregionu częstochowskiego w latach 2009–2025 zmniejszy się z poziomu 1 535 do poziomu 1 349. Oznaczać to będzie spadek zatrudnienia kobiet w analizowanym zawodzie o 12%, przy blisko 25% redukcji zatrudnienia mężczyzn w tym samym okresie. Będzie to implikować wzrost stopnia feminizacji badanej grupy

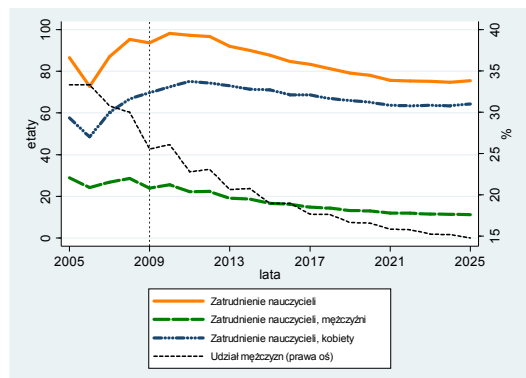
Rysunek 24. pokazuje dane historyczne oraz prognozy dotyczące liczby uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie częstochowskim. Liczebność tej grupy w całym okresie historycznym charakteryzował trend malejący. W 2009 roku liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie częstochowskim osiągnęła poziom ponad 29 tys. osób i była o 3 tys. osób niższa niż w roku 2005. Średni udział liczby mężczyzn w ogólnej liczbie uczniów wyniósł w okresie historycznym blisko 53%. Z kolei liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczyciela w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie częstochowskim w latach próby podlegała dynamicznemu spadkowi. W 2009 roku liczba uczniów przypadających na jednego nauczyciela zmniejszyła się do 14,05 z poziomu 18,09 w roku 2005. Malejąca tendencja dotycząca tego wskaźnika według prognoz powinna odwrócić się po roku 2019 kiedy minimalny w okresie całego badania poziom wskaźnika powinien wynieść 10,47. Szacuje się, że w roku 2025 na jednego nauczyciela będzie przypadać średnio 11,46 uczniów. W przypadku liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie częstochowskim od 2021 roku prognozuje się po długim okresie spadku tendencję rosnącą. Według prognoz, w 2025 roku w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu częstochowskiego powinno uczyć się ponad 20 tys. osób, z czego ponad 50% będą stanowić mężczyźni. W ostatnim roku prognozy liczebność omawianej grupy zmniejszy się prawie o 31% względem poziomu z ostatniego roku próby.

Rysunek 24. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie częstochowskim

3.1. Powiat częstochowski

Na rysunku 25. przedstawiono jak w okresie historycznym kształtowało się zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu częstochowskiego oraz prognozy jego zmian do roku 2025 z uwzględnieniem podziału na płeć. W okresie historycznym poziom zatrudnienia nauczycieli na omawianym obszarze wykazywał tendencję rosnącą od roku 2006. W 2009 roku w powiecie częstochowskim liczba etatów nauczycieli wyniosła 94 z czego 24 etaty przypadały na mężczyzn. Zatrudnienie mężczyzn w omawianym okresie malało w przeciwieństwie do zatrudnienia kobiet. W 2009 roku zatrudnienie kobiet kształtowało się na poziomie 70 etatów. Szacuje się, że liczba etatów nauczycieli płci męskiej będzie malała do końca prognozowanego okresu do poziomu 11 etatów. Zatrudnienie kobiet powinno utrzymać tendencję wzrostową do roku 2011 do poziomu 75 etatów, po czym w skutek zmiany trendu na malejący liczba etatów obniży się do poziomu 64 w

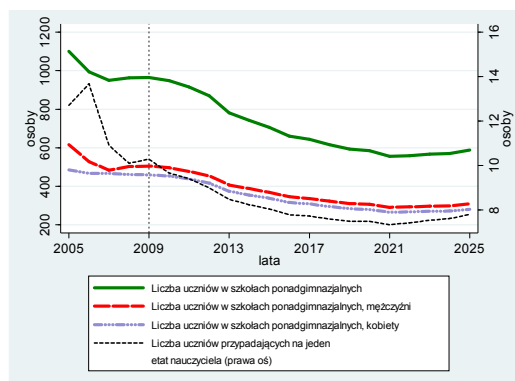

Rysunek 25. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie częstochowskim

2021 roku i pozostanie na nim do końca prognozowanego okresu. W skutek prognozowanych zmian zatrudnienia poszczególnych płci, w perspektywie roku 2025 spodziewany jest spadek zatrudnienia nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym o ponad 19% wobec ostatniego roku danych historycznych.

2021 roku i pozostanie na nim do końca prognozowanego okresu. W skutek prognozowanych zmian zatrudnienia poszczególnych płci, w perspektywie roku 2025 spodziewany jest spadek zatrudnienia nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym o ponad 19% wobec ostatniego roku danych historycznych.

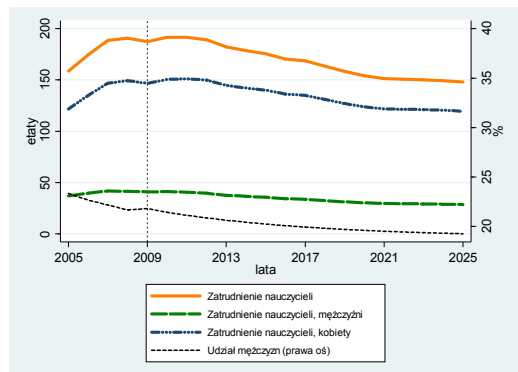
Dane historyczne oraz prognozy dotyczące liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie częstochowskim, z uwzględnieniem podziału na płeć przedstawia rysunek 26. W okresie historycznym, liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu częstochowskiego wykazywała tendencję malejącą. Odstępstwem od tego był rok 2009, w którym obserwowano nieznaczny wzrost tej liczebności w porównaniu do roku poprzedniego. W ostatnim roku danych historycznych, liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych ukształtowała się na poziomie 964 osób. Malejący trend od roku 2006 obserwowano również w przypadku liczby uczniów przypadających średnio na jeden etat nauczyciela zatrudnionego w szkole ponadgimnazjalnej podregionu częstochowskiego. W latach 2006–2009 wskaźnik ten zmniejszył się z poziomu 13,67 do 10,28. Tego typu tendencja, dotycząca omawianego wskaźnika, powinna według prognoz utrzymywać się do roku 2021 do poziomu 7,33. W 2025 roku szacuje się, że na jednego nauczyciela w szkołach ponadgimnazjalnych powinno przypadać średnio 7,79 uczniów. Zmienność wskaźnika będzie w głównej mierze zdeterminowana zmiennością liczby uczniów. Prognozy podają, że liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych także powinna zmniejszać się do roku 2021. Wówczas do szkół ponadgimnazjalnych powinno uczęszczać 265 kobiet i 290 mężczyzn. Liczba uczniów w ostatnim roku predykcji powinna zmniejszyć się do poziomu prawie 588, co oznaczałoby spadek o 39% w porównaniu z rokiem 2009.

Rysunek 26. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie częstochowskim

3.2. Powiat kłobucki

Rysunek 27. pokazuje dane historyczne oraz prognozę dotyczącą liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie kłobuckim z uwzględnieniem podziału na płeć. W okresie historycznym poziom zatrudnienia nauczycieli na badanym terenie charakteryzował się tendencją

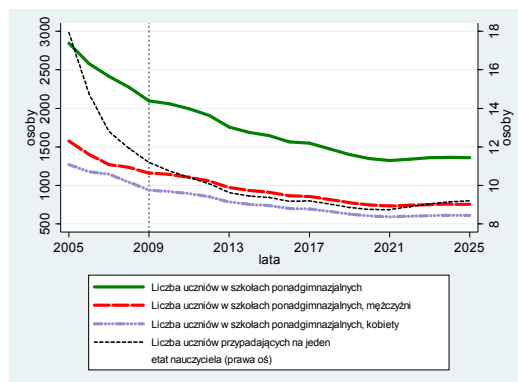

Rysunek 27. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie kłobuckim

rosnącą. W latach 2005–2009 liczba etatów wzrosła ze 159 do poziomu 187. W tym czasie liczba zajmowanych przez kobiety etatów nauczycieli wzrosła z poziomu 122 do poziomu 147. Liczba etatów nauczycieli zajmowanych przez mężczyzn przez cały okres była niższa od liczby etatów zajmowanych przez kobiety. Udział mężczyzn w 2009 roku zmalał o 1 pkt. procentowy w porównaniu z rokiem 2005 i osiągnął 22%. Prognozuje się dalszą tendencję malejącą tego odsetka, który w 2025 roku powinien osiągnąć poziom ponad 19%. Liczba etatów nauczycieli ogółem od roku 2013 powinna charakteryzować się tendencją malejącą. W 2025 roku

poziom zatrudnienia nauczycieli na analizowanym szczeblu powinien osiągnąć prawie 148, z czego 120 etatów będzie zajmowanych przez kobiety. Spadek o 30% względem roku 2009 zostanie odnotowany dla zatrudnienia mężczyzn jako nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie kłobuckim.

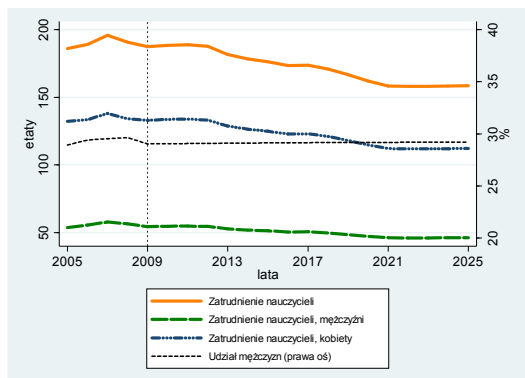
Na rysunku 28. pokazano dane historyczne oraz prognozy dotyczące liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie kłobuckim, uwzględniając podział na płeć. W okresie historycznym liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych wykazywała wyraźną malejącą tendencję (spadek z 2 846 do 2 098 w latach 2005–2009). W ostatnim roku danych historycznych, do szkół ponadgimnazjalnych w powiecie kłobuckim uczęszczało 938 kobiet i 1 160 mężczyzn. W latach 2005–2009 malejący trend charakteryzował także liczbę uczniów szkół ponadgimnazjalnych na danym obszarze przypadających na jeden etat nauczyciela. W 2009 roku na jeden etat nauczyciela przypadało średnio 11,19 uczniów, co oznacza spadek z poziomu 17,94 w roku 2005. Szacuje się, że do 2021 roku wskaźnik ten powinien nadal wykazywać malejącą tendencją do poziomu 8,74. W kolejnych latach nieznacznie wzrośnie osiągając w 2025 roku poziom 9,2. W horyzoncie prognozy oznaczałoby to spadek do 82% poziomu z roku 2009. W przypadku liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu kłobuckiego, tendencja malejąca obserwowana w okresie historycznym powinna utrzymać się do roku 2021 (spadek prawie 63% poziomu z roku 2009). Nieznaczny wzrost omawianej liczebności powinien nastąpić w ostatnich latach prognozy. Liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie kłobuckim, jak podają prognozy, powinna w 2025 roku osiągnąć 1 361 osób (608 kobiet i ponad 753 mężczyzn).

Rysunek 28. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie kłobuckim

3.3. Powiat myszkowski

Dane historyczne oraz prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu myszkowskiego, z podziałem na płeć pokazuje rysunek 29. W okresie historycznym poziom zatrudnienia omawianej grupy nauczycieli osiągnął w latach 2005-2009 wzrost do poziomu

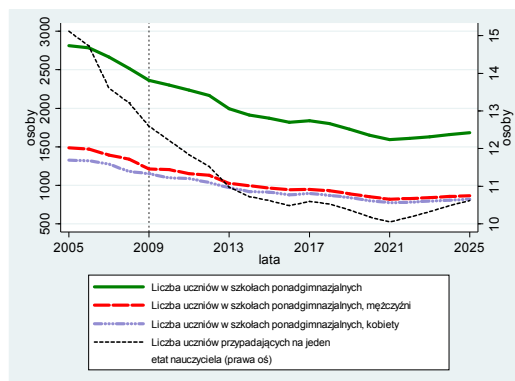

Rysunek 29. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie myszkowskim

187 etatów. Liczba etatów nauczycieli zajmowanych przez mężczyzn była zdecydowanie niższa od liczby etatów kobiet. W 2009 roku zatrudnienie nauczycieli płci męskiej wyniosło 54 etaty, a zatrudnienie wśród nauczycieli płci żeńskiej 133 etaty. Udział mężczyzn w okresie historycznym utrzymywał się na poziomie 29% zatrudnienia w badanej grupie. Według prognoz udział ten powinien utrzymywać się w dalszym ciągu na dotychczasowym poziomie do końca okresu objętego prognozą. Spadkowa tendencja dotyczyć powinna również liczby etatów nauczycielskich w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie myszkowskim, zrówny tych zajmowanych przez kobiety jak i przez mężczyzn

Spadek zatrudnienia powinien być widoczny do roku 2021 kiedy liczba etatów nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym powinna zmaleć do poziomu 158. Lata 2022-2025 będą okresem stabilizacji zatrudnienia w analizowanej grupie na poziomie z roku 2021. W perspektywie roku 2025 poziom zatrudnienia w omawianej grupie na terenie powiatu myszkowskiego powinien tym samym być niższy o ponad 15% względem roku 2009.

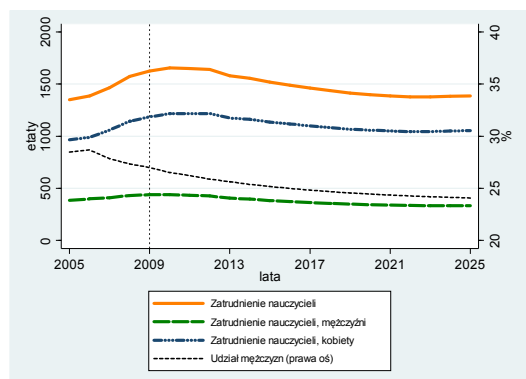
Na rysunku 30. zaprezentowano dane historyczne oraz prognozy dotyczące liczby uczniów uczęszczających do szkół na szczeblu szkolnictwa ponadgimnazjalnego w podziale na płeć na terenie powiatu myszkowskiego. W latach 2005–2009 liczebność tej grupy wykazywała tendencję malejącą (spadek z poziomu 2 813 do poziomu 2 361). Do szkół ponadgimnazjalnych w powiecie myszkowskim uczęszczało w 2009 roku 1 150 kobiet i 1 211 mężczyzn. Należy spodziewać się że dotychczasowa tendencja malejąca liczby uczniów na badanym szczeblu edukacji utrzyma się do roku 2021, kiedy w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu liczba uczniów powinna zmaleć do poziomu 1 592 osób. Niewielki wzrost w kolejnych latach doprowadzi w 2025 roku do zwiększenia liczby uczniów do poziomu 1 683. Według prognoz w ostatnim roku badania liczba uczniów zmniejszy się w porównaniu do roku 2009 o 29%. W latach 2005–2009 liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela uległa znacznemu zmniejszeniu z poziomu 15,12 do poziomu 12,59. Prognozuje się, że tak silne tempo spadku powinno ulec osłabieniu w kolejnych latach. Malejąca tendencja powinna być jednak nadal odczuwalna do roku 2021, kiedy na jeden etat nauczycielski na omawianym szczeblu edukacji będzie przypadać 10,05 uczniów. W ostatnich latach prognozy szacuje się nieznaczne zwiększenie omawianego wskaźnika. W 2025 roku na jeden etat nauczyciela powinno przypadać średnio 10,62 uczniów.

Rysunek 30. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie myszkowskim

3.4. Powiat m Częstochowa

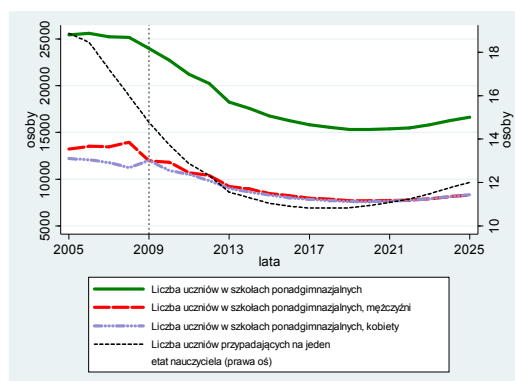
Rysunek 31. pokazuje dane historyczne oraz prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Częstochowie z uwzględnieniem podziału na płeć. Zatrudnienie nauczycieli omawianej grupy rośnie z poziomu 1 349 etatów w 2005 roku do 2009 roku, w którym osiągnięto poziom 1 624 etatów. W tym okresie wyższa dynamika wzrostu charakteryzowała się zatrudnienie kobiet. W 2009 roku osiągnięto ono poziom 1 186 etatów, zaś zatrudnienie mężczyzn kształtowało się w tym czasie na poziomie 438 etatów. Udział mężczyzn w latach 2005-2009 zmalał z poziomu 28% do 27%. W okresie objętym prognoza spodziewana jest kontynuacja spadku udziału mężczyzn w badanej grupie. Poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym powinien nadal podlegać tendencji wzrostowej do roku 2010 kiedy wyniesie 1 655 etatów. W kolejnych latach spodziewany jest ponowny spadek poziomu zatrudnienia w badanej grupie, który będzie się utrzymywać do roku 2023. Liczba etatów nauczycieli na omawianym szczeblu edukacji powinna osiągnąć wówczas poziom 1 378. W perspektywie ostatnich lat prognozy spodziewany jest po 2023 roku nieznaczny wzrost zatrudnienia do poziomu 1 387 etatów. Spadek liczby etatów w analizowanej grupie do roku 2025 względem poziomu zanotowanego w ostatnim roku danych historycznych powinien w Częstochowie wynieść blisko 15%

Rysunek 31. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Częstochowie

2010 kiedy wyniesie 1 655 etatów. W kolejnych latach spodziewany jest ponowny spadek poziomu zatrudnienia w badanej grupie, który będzie się utrzymywać do roku 2023. Liczba etatów nauczycieli na omawianym szczeblu edukacji powinna osiągnąć wówczas poziom 1 378. W perspektywie ostatnich lat prognozy spodziewany jest po 2023 roku nieznaczny wzrost zatrudnienia do poziomu 1 387 etatów. Spadek liczby etatów w analizowanej grupie do roku 2025 względem poziomu zanotowanego w ostatnim roku danych historycznych powinien w Częstochowie wynieść blisko 15%

Rysunek 32. ilustruje dane historyczne oraz prognozy dotyczące liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Częstochowie z uwzględnieniem podziału na płeć. W latach 2005–2009 liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Częstochowie zmniejszyła się z 25 442 osób do 23 984 osób. Oznacza to że w roku 2009 liczebność omawianej grupy zmalała o blisko 6% w porównaniu do roku 2005. Po okresie dynamicznego spadku liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela z poziomu 18,87 w 2005 roku, w ostatnim roku okresu zanotowano wartość omawianego współczynnika na poziomie 14,77. W kolejnych latach prognozuje się dalszy coraz słabszy spadek omawianego wskaźnika do poziomu 10,82 w roku 2018. W latach 2019-2025 należy spodziewać wzrostu omawianego wskaźnika do poziomu 12 uczniów przypadających przeciętnie na jeden etat nauczycielski w częstochowskich szkołach ponadgimnazjalnych. Zapoczątkowana w okresie historycznym, malejąca tendencja liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Częstochowie nie powinna ulec zmianie aż do roku 2019. W roku tym, do szkół ponadgimnazjalnych powinno uczęszczać prawie 7 611 kobiet i ponad 7 702 mężczyzn. Szacuje się, że w ostatnich latach prognozy liczebność omawianej grupy powinna się zwiększać. W 2025 roku liczba uczniów powinna wynieść 16 646 osób, co będzie oznaczało spadek o blisko 31% w odniesieniu do roku 2009.

Rysunek 32. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Częstochowie

Podregion częstochowski to największy powierzchniowo podregion województwa śląskiego. Składa się on z powiatu częstochowskiego, kłobuckiego, myszkowskiego i Częstochowy. W 2009 roku w jego granicach znajdowało się 400 szkół zawodowych, 448 liceów ogólnokształcących ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, 51 uzupełniających liceów ogólnokształcących oraz 344 szkół policealnych, w których mogli uczyć się zarówno dorośli, młodzież jak i osoby specjalne³.

We wszystkich powiatach podregionu częstochowskiego liczba miejsc pracy nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych powinna w perspektywie horyzontu czasowego prognozy zmaleć względem roku 2009. W powiecie kłobuckim do 2025 roku, zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych zmniejszy się aż o 21% w porównaniu do roku 2009. Najmniejszy spadek omawianej liczebności powinien nastąpić w Częstochowie – redukcja o mniej niż 15% względem roku 2009.

Powiat częstochowski jest powiatem, który będzie charakteryzować się w 2025 roku najmniejszym odsetkiem mężczyzn wśród nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych – spadek z blisko 26% w roku 2009 do blisko 15% w ostatnim roku prognozy. Najwyższy udział mężczyzn wśród nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym w perspektywie roku 2025 spodziewany jest na terenie powiatu myszkowskiego. Podobnie jak w ostatnim roku próby powinien on kształtować się wtedy na poziomie 29%.

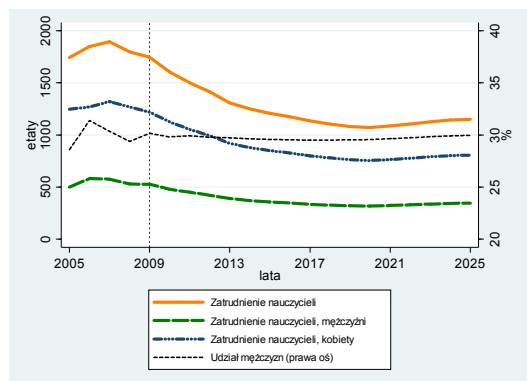
W 2009 roku najwięcej, bo aż blisko 78% zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie bytomskim stanowiły etaty nauczycieli w Częstochowie. Udział ten powinien utrzymać się na zbliżonym poziomie do roku 2025. W prognozowanym okresie w żadnym z pozostałych powiatów wchodzących w skład podregionu udział zatrudnienia w stosunku do poziomu podregionu nie powinien przekroczyć 9%.

W podregionie częstochowskim, w ostatnim roku danych historycznych, na jeden etat nauczyciela przypadało średnio 14,05 uczniów. Malejąca tendencja liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w podregionie częstochowskim jak i w województwie śląskim powinna odwrócić się w okresie predykcji. Szacuje się, że w roku 2025 na jednego nauczyciela w podregionie częstochowskim powinno przypadać średnio 11,46 uczniów. W roku 2009 najwyższa wartość omawianego współczynnika na terenie podregionu częstochowskiego została odnotowana w Częstochowie – na poziomie 14,77. We wszystkich pozostałych powiatach wchodzących w skład podregionu został odnotowany niższy poziom wskaźnika niż poziom dla podregionu, na którego wielkość miała w głównej mierze wpływ sytuacja w Częstochowie. Najmniejsza liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczycielski na szczeblu ponadgimnazjalnym została odnotowana w ostatnim roku próby w powiecie częstochowskim na poziomie 10,28 i taka pozycja powiatu nie ulegnie zmianie do końca prognozowanego okresu. W roku 2025 Częstochowa nadal będzie powiatem o najwyższej wartości analizowanego współczynnika. W ostatnim roku prognozy najwyższa wartość omawianego wskaźnika w podregionie częstochowskim będzie kształtowała się na poziomie 12 uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski na szczeblu ponadgimnazjalnym.

³ GUS, BDL, www.stat.gov.pl; dane dot. szkolnictwa ponadgimnazjalnego za rok 2009 [data dostępu: 12.01.2011].

4. Podregion gliwicki

Na rysunku 33. pokazano dane historyczne oraz prognozy dotyczące bezrobocia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie gliwickim z uwzględnieniem podziału na płeć. W okresie próby zatrudnienie nauczycieli wykazywało tendencję rosnącą do roku 2007, w którym wyniosło

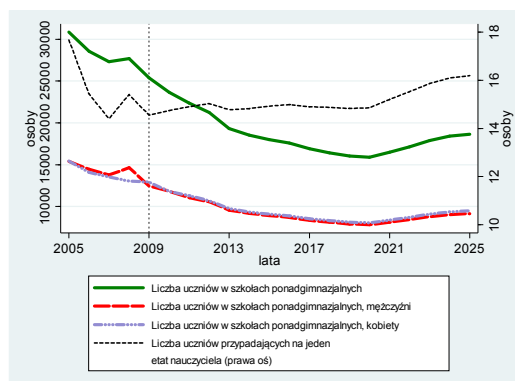

Rysunek 33. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w podregionie gliwickim

1 896 etatów. Od tego czasu obserwowano spadek jego poziomu do 1 746 etatów w 2009 roku. W 2009 roku liczba etatów nauczycielskich w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu gliwickiego w przypadku mężczyzn wyniosła 526, a w przypadku kobiet prawie 1 219. Udział mężczyzn w łącznym zatrudnieniu nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie gliwickim kształtował się w latach 2005–2009 średnio na poziomie 30%. Szacuje się, że taki poziom omawianego odsetka utrzyma się do końca prognozowanego okresu. Według prognoz, liczba etatów nauczycieli płci męskiej, powinna się zmniejszać od początku prognozowanego okresu do roku 2020. Tendencja malejąca

w latach 2008–2020 powinna dotyczyć również liczby etatów kobiet zatrudnionych w omawianej grupie. W ostatnich latach analizowanego okresu szacuje się, że zatrudnienie nauczycieli powinno wykazywać niewielką tendencję rosnącą. W ostatnim roku prognozowanego okresu obie wielkości powinny osiągnąć odpowiednio ponad 345 etatów mężczyzn i 806 etatów kobiet.

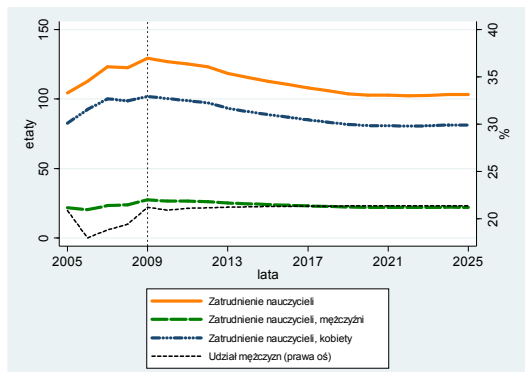
Na rysunku 34. pokazano dane historyczne i prognozy dotyczące liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie gliwickim z uwzględnieniem podziału na płeć. W okresie historycznym liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych charakteryzowała się tendencją malejącą. Wzrost odnotowano jedynie w roku 2008. Wówczas liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych zwiększyła się o niewiele ponad 1% w porównaniu do roku poprzedniego i wyniosła 27 692 osoby. W tych samych latach uległa redukcji także liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie gliwickim na jeden etat nauczyciela. W 2009 roku na jednego nauczyciela przypadało średnio 14,55 uczniów. Wskaźnik ten zmniejszył się w porównaniu z rokiem 2005 o 3,13. Według prognoz, do roku 2020 wartość wskaźnika powinna utrzymywać się na stabilnym poziomie. Szacuje się, że w kolejnych latach do roku 2025 jego wartość powinna wzrosnąć do poziomu 16,19. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu powinna wykazywać tendencję malejącą do roku 2020 do poziomu 15 897 osób. Według szacunków liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych badanego obszaru będzie się zwiększać w ostatnich latach prognozy. Prognozuje się, że w 2025 roku do szkół ponadgimnazjalnych podregionu gliwickiego powinno uczęszczać ponad 18 646 osób, wśród których prawie 49% będą stanowić mężczyźni.

Rysunek 34. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie gliwickim

4.1. Powiat gliwicki

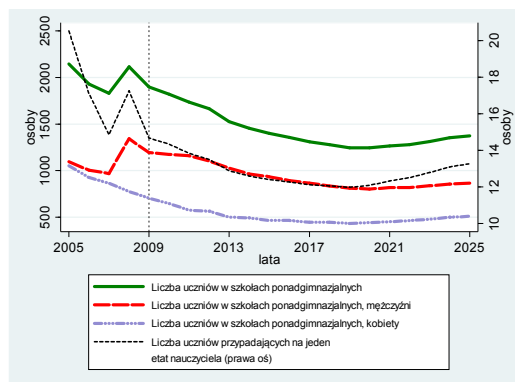
Liczbę etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie gliwickim uwzględniającą płeć zatrudnionych, zaprezentowano na rysunku 35. W latach 2005–2009 zatrudnienie nauczycieli na badanym obszarze charakteryzował trend rosnący – wzrost ze 104 etatów do 129 etatów.

Rysunek 35. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie gliwickim

Liczba etatów nauczycieli płci żeńskiej również zwiększała się osiągając w 2009 roku poziom prawie 102. Udział mężczyzn względem wszystkich zatrudnionych po przejściowym spadku w latach 2006-2008 powrócił w roku 2009 do poziomu z roku 2005 – 21%. Szacuje się, że odsetek ten powinien utrzymywać się na poziomie z ostatniego roku próby do końca okresu objętego prognozą. Jak podają prognozy, liczba etatów nauczycieli płci męskiej powinna zmniejszyć się w 2025 roku do 22. W zatrudnieniu kobiet w zawodzie naściela w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatu gliwickiego powinna mieć miejsce spadkowa tendencja zatrudnienia. Podobnie jak dla zatrudnienia ogółem spadek zatrudnienia kobiet powinien utrzymywać się do roku 2019. Liczba etatów powinna się ukształtować wtedy na poziomie 103 etatów – w tym 81 zajętych przez kobiety. W latach 2020-2025 spodziewana jest stabilizacja zatrudnienia na poziomie z roku 2019. Oznacza to w perspektywie horyzontu czasowego prognozy spadek zatrudnienia o 20% względem poziomu zanotowanego w roku 2009.

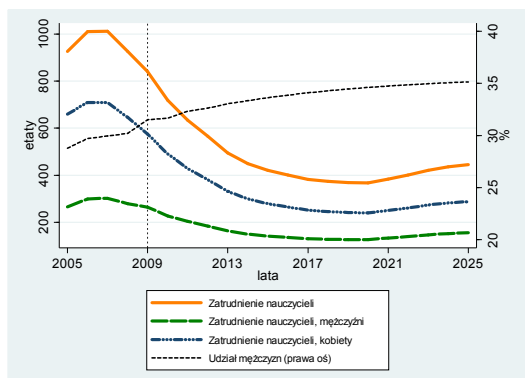
Na rysunku 36. zostały zilustrowane dane historyczne oraz predykcje, dotyczące liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie gliwickim z uwzględnieniem podziału na płeć. Do 2007 roku liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie gliwickim zmniejszała się. W 2008 roku liczebność tej grupy wzrosła do 2 116 – wzrost o blisko 16% w stosunku do roku poprzedniego. W 2009 roku obserwowano kolejny spadek do poziomu 1 898 uczniów, wśród których mężczyźni stanowili blisko 63%. Liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela charakteryzowała się tendencją malejącą. Biorąc pod uwagę cały badany okres historyczny wartość omawianego wskaźnika zanotowała spadek z poziomu 20,54 w roku 2005 do poziomu 14,68 w roku 2009. W okresie objętym prognozą spodziewany jest dalszy ciąg spadku wskaźnika do poziomu 11,98 w roku 2019. Od roku 2020 przewiduje się nieznaczny wzrost liczby uczniów na jednego nauczyciela w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu gliwickiego do poziomu 13,27 w perspektywie roku 2025, zamykającego okres prognozy. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu gliwickiego powinna zmniejszać się do roku 2020. Kolejne lata prognozy przyniosą rosnącą tendencję w przypadku omawianej liczebności. W 2025 roku w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie gliwickim powinno uczyć się 1 372 uczniów, co oznacza spadek o ponad 28% wobec poziomu z roku 2009.

Rysunek 36. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie gliwickim

4.2. Powiat m. Gliwice

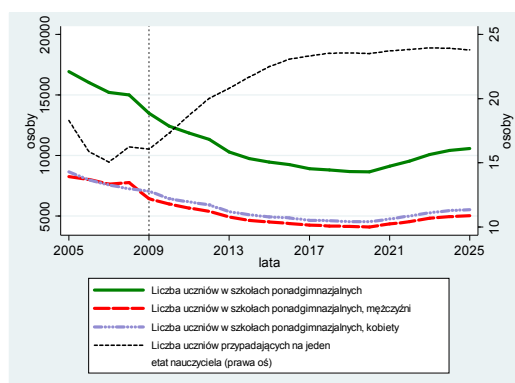
Rysunek 37. pokazuje dane historyczne i prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych z uwzględnieniem podziału na płeć w Gliwicach. Zatrudnienie nauczycieli wykazywało tendencję rosnącą w latach 2005–2007, a po tym czasie obserwowano jego spadek do prawie 840 w roku 2009. Rosnąca tendencja w latach 2005–2007 charakteryzowała również liczbę etatów zajmowanych w omawianej grupie przez mężczyzn.

Rysunek 37. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Gliwicach

W 2009 roku zatrudnienie nauczycieli płci męskiej w szkołach ponadgimnazjalnych w Gliwicach ukształtowało się na poziomie 265 etatów. Liczba etatów nauczycieli zajmowanych przez kobiety zmalała w okresie historycznym z poziomu 660 w 2005 roku do 575. Udział mężczyzn w ogólnej liczbie nauczycieli zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych w Gliwicach zwiększył się do 32% w roku 2009 – wzrost o 3 pkt. proc. w stosunku do roku 2005. Prognozuje się, że tendencja wzrostowa w przypadku tego odsetka utrzyma się aż do roku 2025 (35%). Według szacunków zatrudnienie nauczycieli będzie się zmniejszać do roku 2020 – spadek o 56% względem roku 2009. Prognozy wskazują, że liczba etatów nauczycieli obu płci, zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gliwic będzie się zwiększać pod koniec okresu, jaki obejmuje prognoza. Od roku 2021 zatrudnienie w omawianej grupie powinno rosnąć do 2025 roku, do poziomu ponad 445. Wówczas prognozowana liczba etatów nauczycieli zajętych przez kobiety powinna osiągnąć poziom 289, a dla mężczyzn 156, co odpowiada spadkowi w stosunku do roku 2009 odpowiednio o 50% i 41%.

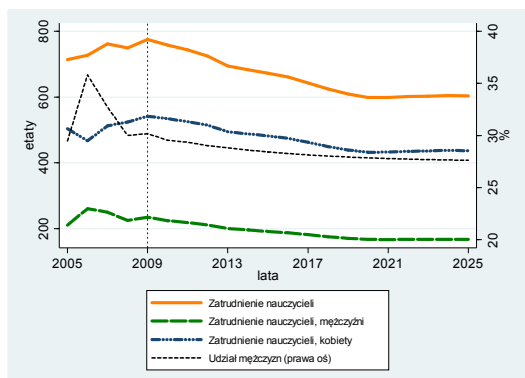
Na rysunku 38. zostały przedstawione dane historyczne i prognoza liczby uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Gliwicach. W okresie próby, liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych charakteryzowała się tendencją malejącą. W 2009 roku liczebność omawianej grupy wyniosła 13 500 osób (w tym 7 063 kobiet i 6 437 mężczyzn), co oznaczało spadek o 22% wobec roku 2005. Malejąca tendencja w latach 2005–2009 cechowała również liczbę uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela. W 2009 roku wskaźnik ten wyniósł 16,06. Wartość omawianego wskaźnika w okresie prognozy powinna charakteryzować się tendencją rosnącą. w pierwszych latach prognozy spodziewany jest silny wzrost wartości wskaźnika. Należy się spodziewać, że przy malejącej dynamice wzrostu wskaźnika jego wartość w perspektywie horyzontu czasowego prognozy powinna wzrosnąć do poziomu 23,79, co będzie stanowić jego najwyższy poziom w całym okresie objętym badaniem Według prognoz, malejąca tendencja do roku 2020 powinna dotyczyć również liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych (redukcja do poziomu 8 650 osób). W 2025 roku w szkołach ponadgimnazjalnych w Gliwicach będzie uczyć się 10 587 osób.

Rysunek 38. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Gliwicach

4.3. Powiat m. Zabrze

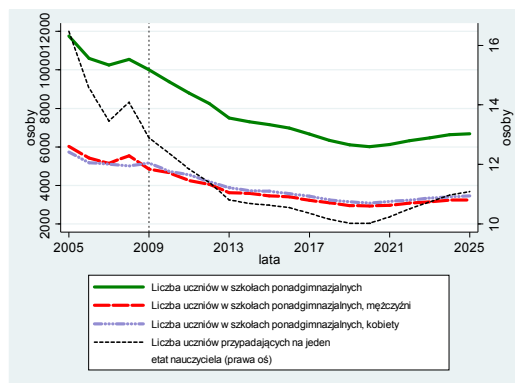
Dane historyczne oraz prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Zabrzu, z uwzględnieniem podziału na płeć, pokazuje rysunek 39. Zatrudnienie nauczycieli w omawianym obszarze wykazywało tendencję rosnącą w całym okresie historycznym (wzrost z poziomu 714 w roku 2005 do poziomu 776 w roku 2009. W ostatnim roku okresu historycznego zatrudnienie nauczycieli według płci wyniosło odpowiednio 542 etaty kobiet (wzrost z poziomu 503 etatów w roku 2005) i 234 etaty mężczyzn (wzrost z poziomu 210 etatów w roku 2005). Udział mężczyzn w tej grupie po okresowym skoku w latach 2006-2007 zmalał ponownie do poziomu 30% w roku 2009. Według szacunków spodziewane jest nieznaczne obniżenie się odsetka mężczyzn w badanej grupie do poziomu niespełna 28% w roku kończącym okres prognozy.. Jak podają prognozy, zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Zabrzu powinno charakteryzować się tendencją malejącą w latach 2009–2020. W tym okresie

Rysunek 39. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Zabrzu

do poziomu 432 etatów zmniejszy się poziom zatrudnienia kobiet w badanej grupie, natomiast do 167 etatów spadnie poziom zatrudnienia mężczyzn. W ostatnich latach prognozy spodziewana jest stabilizacja poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym w Zabrzu. Szacuje się, że w roku 2025 poziom zatrudnienia w analizowanej grupie powinien ukształtować się na poziomie o 22% niższym niż, ten który został zanotowany w roku 2009.

Rysunek 40. pokazuje dane historyczne oraz prognozy dotyczące liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Zabrzu z uwzględnieniem podziału na płeć. W latach 2005–2009 liczba uczniów w omawianym obszarze zmniejszyła się z 11 760 osób do 10 004 osób – spadek o 15%. Epizodyczny wzrost wystąpił jedynie w roku 2008, w którym w szkołach ponadgimnazjalnych w Zabrzu uczyły się 5 012 kobiet i 5 543 mężczyzn. Tendencja malejąca w okresie historycznym dotyczyła również liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela. W 2009 roku na jednego nauczyciela przypadało średnio 12,89 uczniów. Oznacza to spadek omawianego wskaźnika w stosunku do jego poziomu z roku 2005 – 16,47. Szacuje się, że do 2020 roku, liczba uczniów przypadających przeciętnie na jeden etat nauczyciela powinna się zmniejszać do poziomu 10,02. W 2025 roku po ponownym wzroście wskaźnika na jednego nauczyciela powinno przypadać średnio 11,06 uczniów Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Zabrzu według prognoz dalej powinna się zmniejszać aż do osiągnięcia poziomu 6 004 osób w roku 2020. W 2025 roku w szkołach ponadgimnazjalnych powinno uczyć się 3 448 kobiet i 3 239 mężczyzn. Liczba uczniów zmaleje zatem w ostatnim roku prognozy o 33% względem ostatniego roku danych historycznych.

Rysunek 40. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Zabrzu

Podregion gliwicki składa się z powiatu gliwickiego i dwóch miast na prawach powiatu: Gliwic i Zabrze. W 2009 roku na terenie podregionu gliwickiego zlokalizowane były 384 szkoły zawodowe, 363 licea ogólnokształcące ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne, 86 uzupełniających liceów ogólnokształcących oraz 312 szkół policealnych, wśród których 85% stanowiły szkoły i ich oddziały przeznaczone dla dorosłych⁴.

Szacuje się, że zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych we wszystkich powiatach podregionu gliwickiego będzie charakteryzować się tendencją malejącą do roku 2020. Po tym okresie przewiduje się, że w powiecie gliwickim, Gliwicach i Zabrzu liczba etatów nauczycieli ustabilizuje się na dotychczasowym poziomie lub będzie nieznacznie wzrastać. W 2025 roku liczba ofert pracy na stanowisku nauczyciela zmniejszy się w tych powiatach o odpowiednio 28%, 22% i o 33% względem poziomu z roku 2009.

W ostatnim roku prognozy, najwyższy odsetek nauczycieli ponadgimnazjalnych płci męskiej powinien być odnotowany w Gliwicach. Udział mężczyzn wśród nauczycieli ponadgimnazjalnych w Gliwicach powinien wzrosnąć w latach 2009–2025 z 32% do 35% a w Zabrzu zmaleć z 30% do 28%, zaś w powiecie gliwickim utrzymać się na poziomie powyżej 21%. W podregionie gliwickim wskaźnik ten powinien utrzymać się na względnie stałym poziomie 30%.

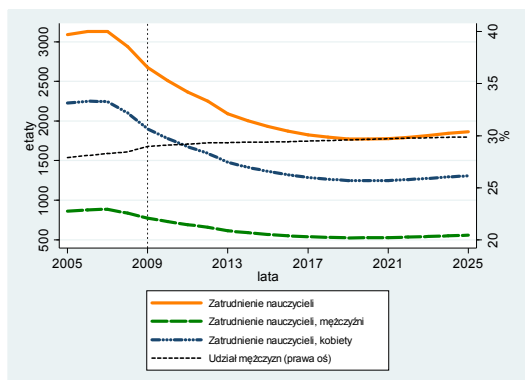
W 2009 roku 53% całkowitego zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie gliwickim stanowili nauczyciele zatrudnieni w szkołach ponadgimnazjalnych w Gliwicach. Do 2025 roku jedynie w przypadku Zabrze udział ten zmniejszy się o 3% w porównaniu do roku 2009. Szacuje się, że udział zatrudnienia w pozostałych powiatach, do ogólnej liczby nauczycieli zatrudnionych w podregionie, powinien nieznacznie wzrosnąć do końca prognozowanego okresu w przypadku Gliwic (do poziomu 57%), zaś w przypadku powiatu gliwickiego powinien utrzymać się na poziomie 7%

Na jeden etat nauczyciela w podregionie gliwickim, w ostatnim roku danych historycznych przypadało średnio 14,55 uczniów. Zapoczątkowana w okresie historycznym, malejąca tendencja liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w podregionie gliwickim nie utrzyma się przez cały okres prognozy, choć w przypadku powiatu gliwickiego i Zabrze będzie obserwowana jeszcze przez wiele lat prognozy. Decydujący wpływ na kształtowanie się poziomu omawianego wskaźnika jak i innych prognozowanych wartości w podregionie będzie miała sytuacja w Gliwicach. Będzie się tak działo ze względu na bardzo wysoki udział Gliwic w podregionalnym rynku edukacyjnym na szczeblu ponadgimnazjalnym. W Gliwicach już od pierwszych lat prognozy będzie miał miejsce silny wzrost omawianego wskaźnika. Ostatnie lata prognozy powinny przynieść wzrost liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski na analizowanym szczeblu edukacji już we wszystkich powiatach wchodzących w skład podregionu gliwickiego.

⁴ GUS, BDL, www.stat.gov.pl; dane dot. szkolnictwa ponadgimnazjalnego za rok 2009 [data dostępu: 12.01.2011].

5. Podregion katowicki

Zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie podregionu katowickiego w latach 2005–2007 uległo nieznacznemu wzrostowi. Z poziomu 3 089 etatów nastąpił przyrost o

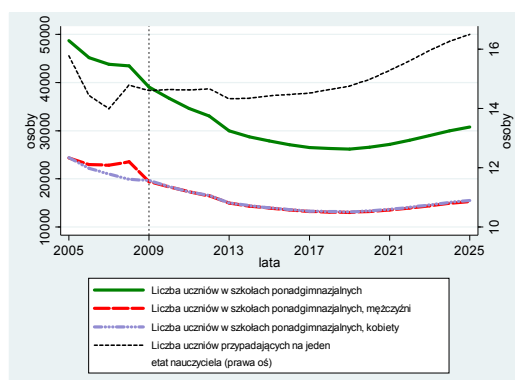

Rysunek 41. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w podregionie katowickim

ponad 1%, tj. do poziomu 3 129 etatów. Następnie w ciągu dwóch kolejnych lat doszło do ponad 14% spadku do poziomu 2 676 etatów w 2009 roku. Prognozy zapowiadają kontynuację tej tendencji.. Największa dynamika spadków spodziewana jest w pierwszych latach prognozy. Szacuje się, że minimalna liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie katowickim zostanie osiągnięta w 2020 roku na poziomie 1 772 etatów. W ciągu pięciu ostatnich lat objętych prognozą dojdzie do powolnego zwiększania zatrudnienia nauczycieli o nie więcej niż 1,5% rocznie. Wyniki predykcji wskazują, że liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w

2025 r. ukształtuje się na poziomie 1 865 etatów. Porównując tę wartość z zatrudnieniem w ostatnim roku historycznym oznaczać to będzie 30% redukcję. Analizując przytoczone procesy ze względu na płeć można stwierdzić, że zatrudnienie kobiet i mężczyzn zmieniło się bardzo podobnie w poszczególnych latach. Udział mężczyzn w zatrudnieniu w analizowanej grupie wzrósł w okresie historycznym z poziomu 28% do 29%. W perspektywie horyzontu czasowego prognozy spodziewany jest dalszy powolny wzrost odsetka mężczyzn do poziomu 30% ogólnego poziomu zatrudnienia w badanej grupie w podregionie katowickim.

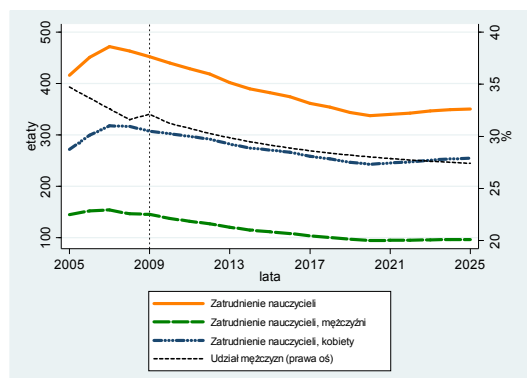
Rozpatrując liczbę uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie podregionu katowickiego dostrzec można występowanie wyraźnego trendu spadkowego. Zapoczątkowany on został 7% spadkiem w 2006 roku (z 48 745 osób do 45 165 osób) i szacuje się, że potrwa do 2019 roku. Osiągnięty wtedy dla całego okresu badania poziom minimalny liczby uczniów wynosić będzie 26 162 osoby, w tym 13 828 mężczyzn. Największą skalę redukcji w okresie próby odnotowano w 2009 r. i wyniosła ona 10% (z 43 440 osób do 39 074 osób). Trend wzrostowy, spodziewany w okresie lat 2020–2025, przyczyni się do zwiększenia liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu katowickiego o 4 602 osoby. Największa liczba uczniów przypadających na jednego nauczyciela w okresie historycznym została odnotowana w 2005 roku na poziomie 15,78. W kolejnych latach relacja ta została znacznie zredukowana do poziomu 13,99 w 2007 roku po czym nastąpił ponowny jej wzrost do poziomu 14,6 w 2009 roku. Szacuje się ze przy pewnych fluktuacja liczba nauczycieli przypadająca średnio na jeden etat nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym powinna oscylować wokół poziomu zbliżonego do tego w ostatnim roku danych historycznych do roku 2018. W późniejszych latach powinien być już dostrzegalny wzrost wartości współczynnika do poziomu 16,5 w 2025 roku.

Rysunek 42. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie katowickim

5.1. Powiat m. Chorzów

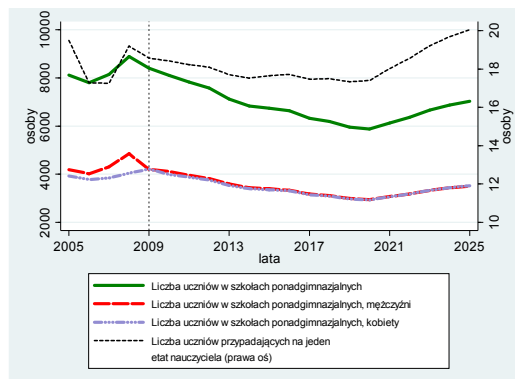
Na podstawie rysunku 43. można stwierdzić, że maksymalna liczba nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych przypadła na rok 2007 (472 osoby). Było to wynikiem znacznych przyrostów w okresie wcześniejszym (o ponad 8% w 2006 roku oraz o blisko 5% w 2007 roku). Następnie doszło do odwrócenia tendencji i spadku poziomu zatrudnienia do 453 etatów. Szacuje się, że również w okresie prognozy będzie ona mieć charakter spadkowy i potrwa do 2020 r. W jej wyniku liczba omawianych nauczycieli zostanie zredukowana do 337 osób. Jak wskazują wyniki postępowania prognostycznego w 2025 r. liczba nauczycieli w Chorzowie ukształtuje się na poziomie 350 osób. Stanowi to wartość o 23% większą niż w 2009 roku. Rozpatrując strukturę płci dostrzec można wyraźną przewagę kobiet w omawianym zawodzie.

Rysunek 43. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Chorzowie

Udział mężczyzn wśród nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w całym analizowanym przedziale czasowym badania charakteryzuje się tendencją spadkową. W okresie historycznym miała miejsce redukcja udziału mężczyzn z poziomu 35% w roku 2005 do 32% w ostatnim roku danych historycznych. W perspektywie horyzontu czasowego prognozy zapowiadany jest ponowny spadek odsetka mężczyzn w badanej grupie do poziomu 27%.

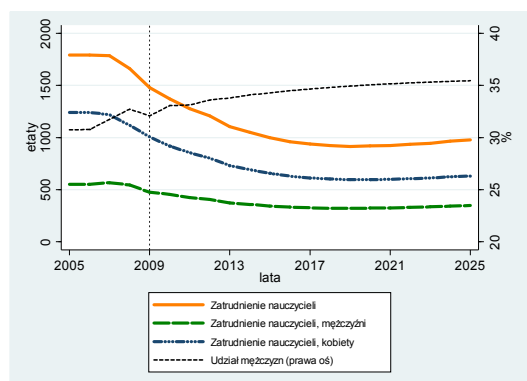
Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Chorzowa charakteryzowała się znaczną zmiennością w okresie historycznym. Początkowo doszło do redukcji z poziomu 5 253 uczniów z poziomu 8 116 osób w 2005 roku do 7 798 w 2006 roku. Następnie miało miejsce silne zwiększenie omawianej liczebności do 8 890 uczniów w 2008 roku (poziom maksymalny). W roku 2009 miał miejsce ponowny spadek liczby uczniów do poziomu 8 407. Szacuje się, iż tendencja spadkowa liczby uczniów będzie utrzymana do 2020 roku do poziomu 5 873 osób. Od tego momentu wyniki predykcji wskazują na ukształtowanie się trendu wzrostowego, który potrwa do końca okresu objętego wnioskowaniem. W 2025 r. przewiduje się liczbę uczniów na poziomie 7 027 osób. Liczba uczniów przypadająca przeciętnie na jednego nauczyciela ulegała w okresie historycznym znacznym wahaniom. Współczynnik ten w 2005 r. wynosił 19,5, natomiast w roku 2009 był niższy i wynosił już 18,58. Szacuje się spadek omawianej wartości, który będzie miał miejsce do roku 2020 – wtedy wskaźnik ten osiągnie wartość najmniejszą w całym okresie objętym prognozą i ukształtuje się na poziomie 28,02. W kolejnych latach prognozowany jest ponowny wzrost omawianego wskaźnika. W 2025 roku jego wartość spodziewana jest na poziomie 20,05. Zbliżony przebieg zmienności współczynnika liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela do zmienności liczby uczniów wynika z silniejszej dynamiki zmian liczby uczniów od dynamiki zmian zatrudnienia nauczycieli.

Rysunek 44. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Chorzowie

5.2. Powiat m. Katowice

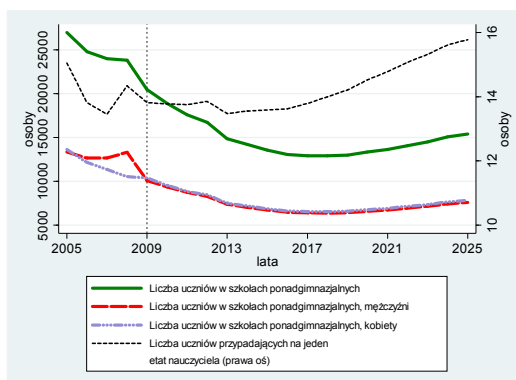
Na terenie Katowic w początkowym etapie okresu historycznego – do roku 2007 – utrzymywał się stabilny poziom liczby nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych na poziomie bliskim 1 790 etatów.

Rysunek 45. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Katowicach

względnie dynamiczny spadek zatrudnienia w omawianej grupie. Rok 2009 charakteryzował się 17% redukcją liczby etatów w stosunku do roku 2007. Liczba etatów osób pracujących w danej grupie w 2009 roku ukształtował się na poziomie 1 481. W okresie prognozy spodziewana jest kontynuacja trendu spadkowego do poziomu 914 etatów w 2019 roku. W dalszych latach prognozy poziom zatrudnienia nauczycieli na analizowanym szczeblu edukacji powinien ulec ponownemu wzrostowi do poziomu 977 etatów w ostatnim roku okresu historycznego. Rozpatrując zatrudnienie nauczycieli ze względu na płeć można dostrzec stale rosnący udział mężczyzn. W 2005 roku omawiany odsetek wynosił blisko 31%, a w perspektywie ostatniego roku okresu historycznego wzrósł do poziomu 32%. Szacuje się, że do roku 2025 udział mężczyzn wśród nauczycieli ponadgimnazjalnych wzrośnie jeszcze o ponad 3 pkt. proc.

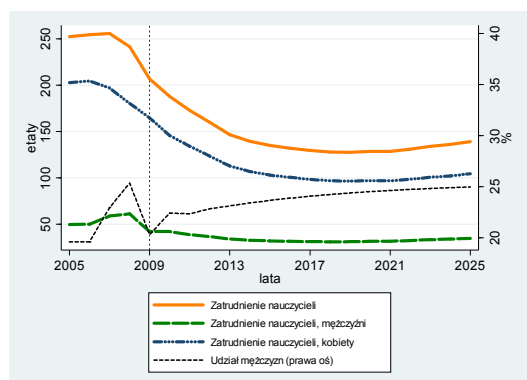
Na rysunku 46 przedstawione zostały rezultaty analizy liczby uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Katowic. Wynika z nich, że tendencja malejąca zapoczątkowana w okresie historycznym będzie również kontynuowana w przedziale czasowym prognozy. W 2005 r. do szkół ponadgimnazjalnych w Katowicach uczęszczało 26 975 uczniów, w tym 10 075 mężczyzn. W 2008 roku miał miejsce najniższy w latach próby spadek liczby uczniów z poziomu 24 017 osób do poziomu 23 831 uczniów. W roku 2009 miał miejsce silny spadek do poziomu 20 466 uczniów. W okresie prognozowanym największe tempo spadku liczebności badanej grupy spodziewane jest w roku 2013 – spadek o blisko 9% w skali roku. Wyniki predykcji wskazują na ukształtowanie się minimalnej liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w roku 2018 na poziomie 12 911 osób, w tym 6 370 mężczyzn. Przewiduje się, że w kolejnych latach do końca okresu prognozy liczba uczniów będzie wzrastać i w ostatnim roku predykcji przyjmie wartość 15 411 osób. Udział mężczyzn wyniesie wtedy 49%. W okresie historycznym silnymi wahaniami cechowała się liczba uczniów w przeliczeniu na jeden etat nauczyciela. W okresie historycznym nastąpił spadek omawianego wskaźnika do poziomu 13,82 wobec poziomu 15,05 w roku 2005. W okresie prognozy do roku 2017 wartość omawianego współczynnika powinna oscylować wokół poziomu z roku 2009. W późniejszych latach można się spodziewać wzrostu liczby uczniów przypadających przeciętnie na jeden etat nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym w Katowicach do poziomu 15,78.

Rysunek 46. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Katowicach

5.3. Powiat m. Mysłowice

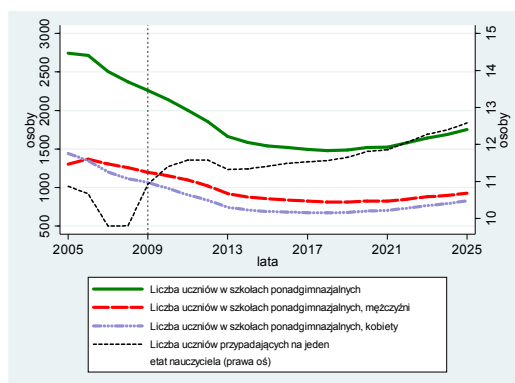
Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Mysłowicach do roku 2007 charakteryzowała się stabilnym poziomem ponad 250. Następnie do roku 2009 miał miejsce spadek tej

Rysunek 47. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Mysłowicach

wartości do poziomu 207 etatów. Od początku okresu prognozy spodziewana jest kontynuacja tendencji spadkowej zatrudnienia w tej grupie. Szacuje się, że największa dynamika spadku przypadnie na lata 2009-2015. Roczne ubytki w tym okresie będą zawierać się w przedziale od 9% w 2010 r. do ponad 3% w 2013 roku. Wyniki predykcji wskazują na malejące tempo spadku w późniejszych latach. Od roku 2020 spodziewać się należy zmiany dotychczasowej tendencji na wzrostową. W ostatnim roku prognozy zatrudnienie nauczycieli spodziewane jest na poziomie 139 osób. Będzie to wartość o blisko 33% mniejsza niż w ostatnim roku danych historycznych. Ponadto dostrzec można spodziewaną wzrostową tendencję udziału mężczyzn. W ostatnim roku okresu historycznego udział mężczyzn wynosił 20%. W perspektywie horyzontu czasowego prognozy przewiduje się, że odsetek mężczyzn wśród nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym w Mysłowicach wzrośnie do poziomu 25%. Sytuacja taka będzie miała miejsce w skutek wyższego tempa spadku zatrudnienia w tej grupie wśród kobiet niż wśród mężczyzn w początkowych latach prognozy.

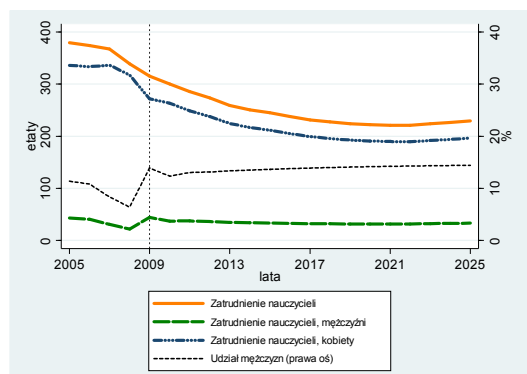
Na rysunku 48 przedstawiono dane historyczne i prognozę liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Mysłowicach. Można stwierdzić, że przez większą część rozpatrywanego okresu historycznego dominowała tendencja malejąca. Została ona zapoczątkowana w 2007 roku (redukcja względem roku poprzedniego o blisko 8%). Przewiduje się, że taka sytuacja utrzyma się do roku 2018 r. W tym roku zostanie osiągnięta minimalna liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na poziomie 1 480 osób. Większość uczniów w tym czasie stanowić będą mężczyźni – 55% ogólnej liczby uczniów. Końcowy okres predykcji cechować się będzie umiarkowanym wzrostem liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych. W 2025 roku liczebność uczniów na tym poziomie edukacji wyniesie 1 753, w tym 926 mężczyzn. Tym samym udział mężczyzn wśród uczniów będzie równy 53%. W okresie historycznym na terenie Mysłowic ulegała silnym fluktuacjom liczba uczniów przeciętnie przypadająca na jeden etat nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym. Ostatecznie w latach 2005-2009 jej wartość wzrosła śladowo z poziomu 10,87 do poziomu 10,92. W latach objętych predykcją należy spodziewać nasilającej się tendencji rosnącej wartości analizowanego wskaźnika, który w perspektywie horyzontu czasowego prognozy powinien ukształtować się na poziomie 12,58 – najwyższym, biorąc pod uwagę zarówno okres historyczny jak i lata prognozy.

Rysunek 48. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Mysłowicach

5.4. Powiat m. Ruda Śląska

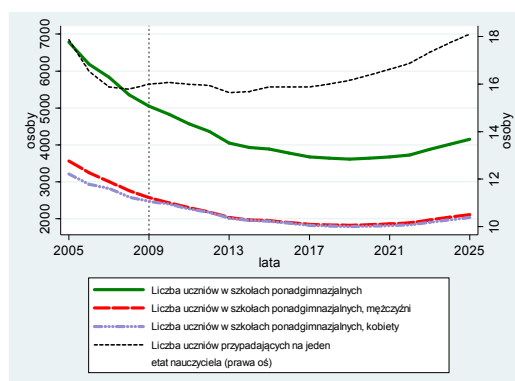
Analizując dane historyczne oraz prognozę liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Rudzie Śląskiej – rysunek 49. – można dostrzec odmienny przebieg zmienności w okresie próby dla każdej z nich. W okresie historycznym doszło do znacznego spadku zatrudnienia nauczycieli ze 379 etatów w 2005 roku do 316 etatów w 2009 roku. Przewiduje się, że w latach prognozy tendencja spadkowa będzie kontynuowana. Spadek liczby etatów w omawianej profesji będzie słabł wraz upływem lat prognozy i zaniknie do roku 2022. Na przestrzeni trzech ostatnich lat prognozy przewiduje się niewielki wzrost liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych – do poziomu 229 w 2025 r. Porównując tę wartość z poziomem zmiennej odnotowanym w ostatnim roku danych historycznych

Rysunek 49. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Rudzie Śląskiej

przewidywana jest redukcja o 27%. Na terenie Rudy Śląskiej nauczyciele pracujący w szkołach ponadgimnazjalnych to głównie kobiety. W 2005 roku mężczyźni stanowili 11% łącznej liczby nauczycieli i w kolejnych latach relacja ta jeszcze wzrastała. W 2009 roku udział mężczyzn wyniósł 13,89% (44 mężczyzn wobec 272 kobiet). Na przestrzeni lat prognozy przewiduje się śladowy wzrost odsetka mężczyzn w analizowanej grupie. Nie będzie to miało jednak istotnego wpływu na strukturę zatrudnienia nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym w Rudzie Śląskiej.

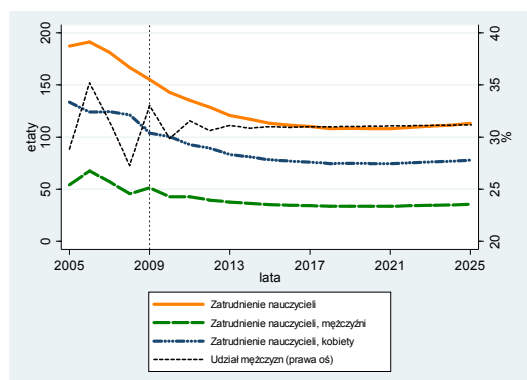
Najwyższa liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Rudzie Śląskiej została odnotowana w pierwszym roku próby – 6 778 osób. W latach kolejnych doszło do dynamicznej redukcji omawianej liczebności. Szczególnie wysokie tempo spadku przypada na lata 2006–2009. W wyniku tego procesu liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych spadła do poziomu 5 047 osób w ostatnim roku próby. Przewiduje się kontynuację tej tendencji w horyzoncie predykcji. Jednak roczne spadki liczby uczniów powinny być z biegiem lat coraz mniejsze. Tendencja ta zostanie wyhamowana w 2020 roku, a zapoczątkowany wtedy trend wzrostowy potrwa do końca okresu prognozy. Szacuje się, że w 2025 r. liczba uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych wyniesie 4 150 osób – spadek o blisko 18% wobec roku 2009. Struktura zatrudnienia według płci w analizowanym przedziale czasowym cechowała się niewielkimi fluktuacjami. W 2009 roku udział mężczyzn w ogólnej liczbie uczniów wyniósł 51%, a w okresie prognozy nie powinien ulegać znaczącym zmianom. Liczba uczniów przypadających średnio na jeden etat nauczyciela w okresie historycznym zmalała z poziomu 17,87 w roku 2005 do poziomu 16. W okresie objętym prognozą spodziewany jest stopniowy wzrost poziomu omawianego współczynnika. Należy spodziewać się ze w perspektywie roku 2025 na jeden etat nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym przypadać będzie przeciętnie 18,11 uczniów.

Rysunek 50. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Rudzie Śląskiej

5.5. Powiat m. Siemianowice Śląskie

Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Siemianowicach Śląskich w 2005 r. wynosiła 188. Po roku 2006 miał miejsce silny trend spadkowy. W 2007 roku tempo spadku sięgnęło -5% w skali roku. W 2008 roku tempo spadku było najwyższe i ukształtowało się na poziomie 8%, a zatrudnienie nauczycieli wynosiło wtedy 155 etatów.

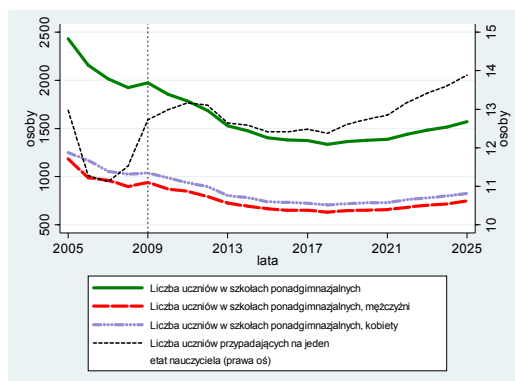
Rysunek 51. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Siemianowicach Śląskich

W okresie predykcji tendencja ta będzie ulegać stopniowemu wygaszaniu. Należy spodziewać się, że liczba nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Siemianowicach Śląskich będzie ulegała spadkowi do poziomu 108 etatów w roku 2018. Będzie to oznaczało ponad 30% spadek względem roku 2009. Natomiast końcowe lata predykcji cechować się będą nieznacznym wzrostem zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych. Szacuje się, że na przestrzeni lat 2019–2025 liczba etatów w omawianej grupie wzrośnie do poziomu 113 etatów – spadek o 27% względem ostatniego roku danych historycznych. Grupę nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Siemianowicach Śląskich charakteryzowała przewaga zatrudnienia kobiet nad zatrudnieniem mężczyzn. W okresie próby udział mężczyzn ulegał znacznym fluktuacjom w granicach 27-35%. W perspektywie horyzontu czasowego prognozy należy się spodziewać, że udział zatrudnienia mężczyzn w badanej grupie powinien ustabilizować się na poziomie 31%.

Rysunek 52. przedstawia liczbę uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Siemianowic Śląskich. Od samego początku okresu badanego do roku 2008 zaobserwować można było występowanie silnego trendu malejącego liczby uczniów z poziomu 2 433 osób do poziomu 1 923 osób. W ostatnim roku historycznym w ogólnej liczbie osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych wynoszącej 1 975 osób, mężczyźni stanowili ponad 47%. Przez cały okres prognozy grupa uczniów będzie się charakteryzować większością udziałem kobiet. Analizując otrzymane wyniki prognozy liczby uczniów na badanym szczeblu edukacji w Siemianowicach Śląskich można stwierdzić, że trend spadkowy utrzyma się do 2018 roku. Należy spodziewać się wtedy liczby uczniów na poziomie 1 336 osób, w tym 630 mężczyzn. W kolejnych latach w wyniku tendencji wzrostowej do 2025 r. rozpatrywana liczebność ukształtuje się na poziomie 1 571 uczniów (746 mężczyzn). W okresie historycznym liczba uczniów przypadająca przeciętnie na jeden etat nauczyciela charakteryzowała się wysoką amplitudą wahań. W roku 2009 wartość omawianego wskaźnika ukształtowała się na poziomie 12,73. W pierwszych latach prognozy spodziewany jest krótkotrwały wzrost wskaźnika do poziomu 13,16 w roku 2011. W kolejnych latach będzie miał miejsce spadek liczby uczniów przypadających średnio na jeden etat nauczycielski do 12,37 w roku 2018. Do roku 2025 spodziewany jest ponowny jego wzrost do 13,88.

Rysunek 52. przedstawia liczbę uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Siemianowic Śląskich. Od samego początku okresu badanego do roku 2008 zaobserwować można było występowanie silnego trendu malejącego liczby uczniów z poziomu 2 433 osób do poziomu 1 923 osób. W ostatnim roku historycznym w ogólnej liczbie osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych wynoszącej 1 975 osób, mężczyźni stanowili ponad 47%. Przez cały okres prognozy grupa uczniów będzie się charakteryzować większością udziałem kobiet. Analizując otrzymane wyniki prognozy liczby uczniów na badanym szczeblu edukacji w Siemianowicach Śląskich można stwierdzić, że trend spadkowy utrzyma się do 2018 roku. Należy spodziewać się wtedy liczby uczniów na poziomie 1 336 osób, w tym 630 mężczyzn. W kolejnych latach w wyniku tendencji wzrostowej do 2025 r. rozpatrywana liczebność ukształtuje się na poziomie 1 571 uczniów (746 mężczyzn). W okresie historycznym liczba uczniów przypadająca przeciętnie na jeden etat nauczyciela charakteryzowała się wysoką amplitudą wahań. W roku 2009 wartość omawianego wskaźnika ukształtowała się na poziomie 12,73. W pierwszych latach prognozy spodziewany jest krótkotrwały wzrost wskaźnika do poziomu 13,16 w roku 2011. W kolejnych latach będzie miał miejsce spadek liczby uczniów przypadających średnio na jeden etat nauczycielski do 12,37 w roku 2018. Do roku 2025 spodziewany jest ponowny jego wzrost do 13,88.

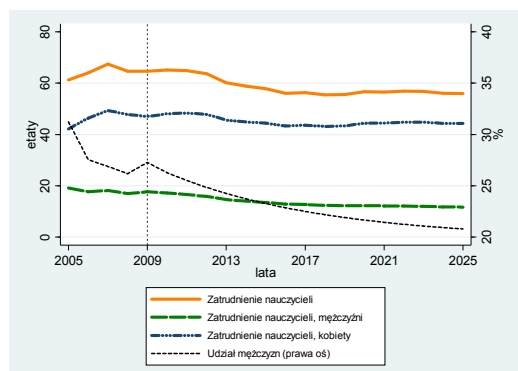
Rysunek 52. przedstawia liczbę uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Siemianowic Śląskich. Od samego początku okresu badanego do roku 2008 zaobserwować można było występowanie silnego trendu malejącego liczby uczniów z poziomu 2 433 osób do poziomu 1 923 osób. W ostatnim roku historycznym w ogólnej liczbie osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych wynoszącej 1 975 osób, mężczyźni stanowili ponad 47%. Przez cały okres prognozy grupa uczniów będzie się charakteryzować większością udziałem kobiet. Analizując otrzymane wyniki prognozy liczby uczniów na badanym szczeblu edukacji w Siemianowicach Śląskich można stwierdzić, że trend spadkowy utrzyma się do 2018 roku. Należy spodziewać się wtedy liczby uczniów na poziomie 1 336 osób, w tym 630 mężczyzn. W kolejnych latach w wyniku tendencji wzrostowej do 2025 r. rozpatrywana liczebność ukształtuje się na poziomie 1 571 uczniów (746 mężczyzn). W okresie historycznym liczba uczniów przypadająca przeciętnie na jeden etat nauczyciela charakteryzowała się wysoką amplitudą wahań. W roku 2009 wartość omawianego wskaźnika ukształtowała się na poziomie 12,73. W pierwszych latach prognozy spodziewany jest krótkotrwały wzrost wskaźnika do poziomu 13,16 w roku 2011. W kolejnych latach będzie miał miejsce spadek liczby uczniów przypadających średnio na jeden etat nauczycielski do 12,37 w roku 2018. Do roku 2025 spodziewany jest ponowny jego wzrost do 13,88.

Rysunek 52 Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Siemianowicach Śląskich

5.6. Powiat m. Świętochłowice

Na rysunku 53 zostały zaprezentowane dane historyczne i wyniki prognozy zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Świętochłowicach. Do roku 2007 obserwowany był wzrost analizowanej wartości do poziomu 67 etatów.

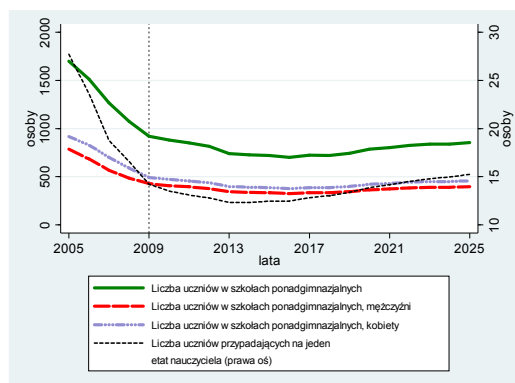
Rysunek 53. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Świętochłowicach

W kolejnych latach miała miejsce stabilizacja poziomu zatrudnienia w omawianym zawodzie. W roku 2009 zanotowano poziom 65 etatów. Jak wskazują wyniki predykcji stabilny poziom zatrudnienia powinien utrzymywać się jeszcze do roku 2012. W kolejnych latach prognozowana jest redukcja liczby etatów nauczycieli na analizowanym szczeblu edukacji, która utrzyma się do roku 2018 do poziomu 55 osób. Po roku 2018 już do końca okresu prognozy poziom zatrudnienia powinien się utrzymywać na poziomie 55-56 etatów. Tym samym w roku 2025 jest spodziewany spadek zatrudnienia o 13% względem poziomu odnotowanego w ostatnim roku okresu historycznego.

Analizowana grupa charakteryzuje się większościowym i rosnącym udziałem kobiet. W okresie historycznym udział mężczyzn wśród osób pełniących profesję nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym zmalał z poziomu 31% do 27%. W perspektywie ostatniego roku prognozy spodziewany jest dalszy spadek analizowanego odsetka do poziomu blisko 21%

Na rysunku 54. zawarta została analiza liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na obszarze Świętochłowic. Przeprowadzona analiza dotyczy zarówno danych historycznych jak i prognozowanych na lata 2010–2025.

W początkowym okresie badania ukształtował się silny trend spadkowy. Jego największa dynamika przypada na lata 2007–2009 (średroczne tempa redukcji były równe odpowiednio: 16%, 15% oraz 14%). Od roku 2005 liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych zmniejszyła się z 1 700 osób (w tym 784 mężczyzn) do roku 2009 do poziomu 919 osób (427 mężczyzn). Przewiduje się, że rozpatrywana tendencja potrwa do 2016 r. Liczba osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych wyniesie wtedy 699, w tym 324 mężczyzn. Umiarkowany trend wzrostowy w latach późniejszych przyczyni się do ukształtowania się liczby uczniów na poziomie 853 osób w perspektywie roku 2025, z czego 46% stanowić będą mężczyźni. Rozpatrując liczbę uczniów przypadających przeciętnie na jeden etat nauczyciela w pierwszym roku okresu historycznego odnotowano wartość tego wskaźnika na poziomie 27,73. Okres próby charakteryzował się tendencją spadkową tego wskaźnika i do roku 2009 jego poziom obniżył się do 14,21. W prognozowanym okresie spodziewana jest kontynuacja tendencji spadkowej wartości wskaźnika, przy coraz mniejszej dynamice jej zmian. Do roku 2013 zmalała ona do poziomu 12,31. Na koniec okresu prognozy liczba uczniów przypadająca przeciętnie na jeden etat nauczyciela powinna osiągnąć poziom 15,23.

Rysunek 54. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Świętochłowicach

Podregion katowicki wyróżnia się największą liczbą techników ponadgimnazjalnych dla młodzieży w województwie Śląskim. W 2009 r. odnotowano ich 41⁵, w tym 2 specjalne. Techników dla dorosłych było w tym czasie 12, w tym 8 uzupełniających. Także pod względem liczby liceów podregion katowicki dominuje w skali województwa. Dotyczy to zarówno tych przeznaczonych dla młodzieży (46 placówek) jak i dla dorosłych (26 placówek). Ponadto na terenie podregionu katowickiego w 2009 r. funkcjonowało 7 szkół policealnych dla młodzieży, które dzieliły się na 22 oddziały oraz 2 policealne szkoły specjalne oraz 58 policealnych szkół dla dorosłych, w których skład wchodzi 355 oddziałów.

Najwięcej zatrudnionych nauczycieli spośród całego podregionu w 2009 roku odnotowano w Katowicach – 1 481 etatów, co stanowiło 55% łącznej liczebności tej grupy w podregionie. W latach prognozy udział ten zostanie zredukowany do 52% w 2025 r. Również znaczną, chociaż ponad o połowę mniejszą liczbę zatrudnionych nauczycieli zarejestrowano w Chorzowie – 17%, tj. 453 etaty w 2009 roku. Na przestrzeni lat prognozy wartość ta ulegnie redukcji do 350 osób, zaś udział w całkowitej liczbie nauczycieli w podregionie wzrośnie do 19%. Na drugim końcu zestawienia znajdują się powiaty Świętochłowice oraz Siemianowice Śląskie. Ilość pracujących w nich nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych była najniższa – odpowiednio 64 (ponad 2%) oraz 155 (blisko 6%).

Katowice powinny charakteryzować się największą prognozowaną redukcją omawianej liczebności, tj. o 34% w horyzoncie predykcji. Także wysoki ubytek przewiduje się w Mysłowicach – o blisko 33% z poziomu 207 etatów w 2009 roku do 139 etatów w 2025 roku. Powiatem gdzie przewidywany jest najmniejszy spadek zatrudnienia nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym są Świętochłowice – spadek o ponad 13% z poziomu 64 etatów w roku 2009 do poziomu 56 etatów w ostatnim roku prognozy.

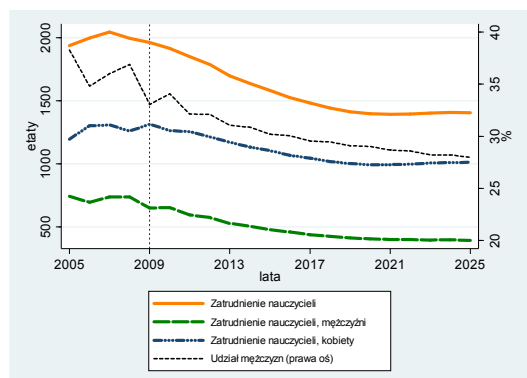
We wszystkich powiatach podregionu katowickiego większość etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych zajmują kobiety. Najwyższy udział mężczyzn w roku 2009 na terenie podregionu był odnotowany w Siemianowicach Śląskich i wynosił 33%. Również w Chorzowie i Katowicach udział mężczyzn w omawianej grupie był wysoki w skali podregionu i wynosił 32%. W perspektywie horyzontu czasowego prognozy również w wymienionych powiatach należy spodziewać się najwyższego udziału mężczyzn, który w Katowicach może przekroczyć nawet poziom 35%.

W podregionie katowickim w 2009 r. przeciętnie na jeden etat nauczyciela przypadało 14,6 uczniów. Spośród powiatów wchodzących w skład tego podregionu najwyższą wartością pod tym względem cechował się Chorzów (18,58). Wysoki poziom wskaźnika zarejestrowano również w Rudzie Śląskiej (16). Natomiast najmniej uczniów przypadało na jeden etat nauczycielski w Siemianowicach Śląskich (12,73) oraz w Mysłowicach (10,92). W perspektywie całego okresu prognozy spodziewany jest wzrost wielkości omawianego wskaźnika we wszystkich powiatach podregionu katowickiego. Przewiduje się, że w 2025 roku liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w Chorzowie wzrośnie do 20,05. Najniższy poziom wskaźnika w tym czasie spodziewany jest jak dotychczas w Mysłowicach na poziomie 12,58.

GUS, BDL, www.stat.gov.pl; dane dot. szkolnictwa ponadgimnazjalnego za rok 2009 [data dostępu: 12.01.2011].

6. Podregion rybnicki

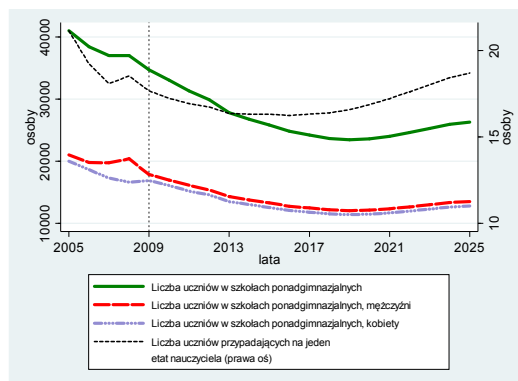
Na terenie podregionu rybnickiego liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych do 2007 roku uległa wzrostowi z poziomu 1 937 do 2 044. Następnie do roku 2009 miała miejsce redukcja liczby etatów nauczycieli na badanym terenie

Rysunek 55. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w podregionie rybnickim

do poziomu 1 964 etatów. Szacuje się, że tendencja spadkowa będzie kontynuowana w początkowym okresie predykcji, przy coraz mniejszych rocznych spadkach liczby etatów. Wyniki postępowania prognozy wskazują, że wyhamowanie trendu nastąpi w 2021 roku na poziomie 1 393 etatów. W kolejnych latach prognozowanego okresu powinien mieć miejsce trend wzrostowy bardzo niskiej dynamice wzrostu, która nie przekroczy poziomu 0,5%. Podregion rybnicki charakteryzuje się dominacją liczby etatów w omawianej profesji zajętych przez kobiety nad liczbą etatów zajętych przez mężczyzn wśród nauczycieli zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych. W 2005 roku mężczyźni stanowili 38% w badanej grupie, natomiast do roku 2009 doszło do spadku odsetka mężczyzn do poziomu 33%. W perspektywie horyzontu czasowego prognozy należy się spodziewać dalszej redukcji udziału mężczyzn. W roku 2025, który zamyka okres prognozy na 100 osób zatrudnionych w charakterze nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym w podregionie rybnickim przypadać będzie przeciętnie 28 mężczyzn.

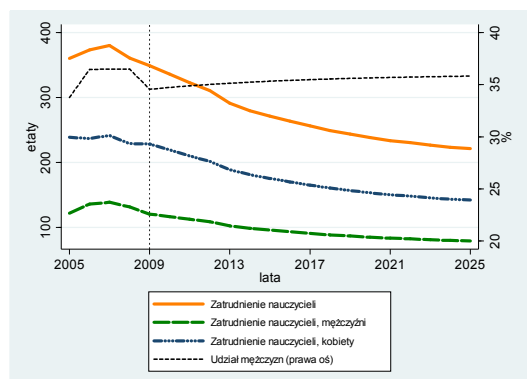
Analiza liczby uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu rybnickiego pozwala dostrzec występowanie tendencji spadkowej zarówno w okresie historycznym jak i w danych otrzymanych w wyniku predykcji. Przewiduje się, że będzie ona trwać przez większą część analizowanego przedziału czasowego – do 2019 roku. Jedynie w roku 2008 liczba uczniów na analizowanym szczeblu edukacji utrzymała się na poziomie z roku poprzedniego. W okresie historycznym liczebność badanej grupy uległa redukcji z poziomu 40 979 osób w roku do poziomu 34 690 osób w roku 2009. Kontynuacja trendu spadkowego liczby uczniów jaka jest zapowiadana w okresie prognozy będzie charakteryzować coraz wolniejszym tempem zmian. W roku 2019 kiedy nastąpi jej wygaśnięcie na poziomie 23 425 osób. Ostatnie lata prognozy powinny przynieść ze sobą wzrost liczby uczniów na omawianym szczeblu edukacji. W roku 2025 do szkół ponadgimnazjalnych w podregionie rybnickim powinno uczęszczać 16 268 osób, w tym 12 769 kobiet i 13 499 mężczyzn. Wartość wskaźnika liczby uczniów przypadającej na jeden etat nauczyciela w okresie historycznym ulegała redukcji z poziomu 21,15 w roku 2005 do poziomu 17,67 w roku 2009. Szacuje się, że tendencja spadkowa wartości omawianego wskaźnika powinna utrzymać się do roku 2016 do poziomu 16,24. W dalszych latach prognozy w perspektywie do roku 2025 należy spodziewać się ponownego wzrostu wskaźnika do poziomu 18,70.

Rysunek 56. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie rybnickim

6.1. Powiat raciborski

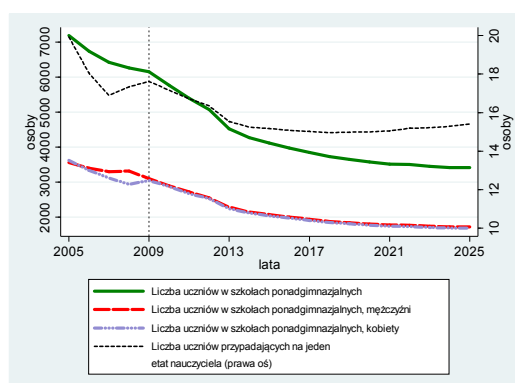
Rysunek 57. przedstawia liczbę etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatu raciborskiego. W okresie historycznym do roku 2007 miał miejsce wzrost poziomu zatrudnienia w badanej grupie z poziomu 361 etatów w roku 2005 do 380 etatów w roku 2007. Następnie do roku 2009 nastąpił spadek liczby etatów w tej profesji do 349.

Rysunek 57. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie raciborskim

Przewiduje się, że w okresie prognozy nastąpi kontynuacja trendu spadkowego zapoczątkowanego w okresie historycznym, który utrzyma się do końca okresu predykcji. W wyniku prognozowanych zmian liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu raciborskiego zmaleje przez cały okres prognozy o blisko 37% wobec poziomu z 2009 roku. W 2025 r. przewiduje się zatrudnienie w tej grupie na poziomie 222 osób. Struktura pracujących według płci charakteryzuje się zdecydowaną przewagą kobiet na poziomie 65% udziału w roku 2009. Predykcja wskazuje na spodziewany nieznaczny wzrost udziału mężczyzn w okresie prognozy. W roku 2025, zamykającym okres prognozy udział mężczyzn wśród nauczycieli na badanym szczeblu ukształtuje się na poziomie 36%.

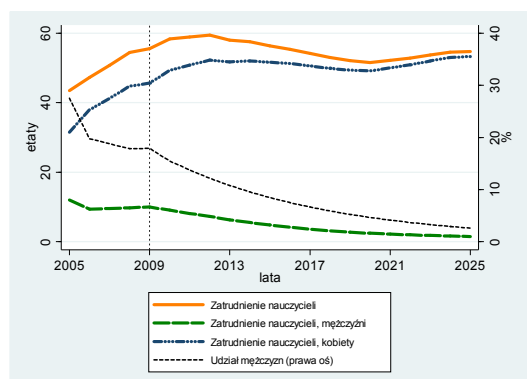
Na terenie powiatu raciborskiego liczba uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych ulegała w okresie historycznym silnej redukcji. W 2005 roku na analizowanym szczeblu edukacji zarejestrowano 7 187 uczniów, w tym 3 624 kobiety. W okresie próby liczba uczniów zmalała do poziomu 6 152 osób. W okresie prognozy należy spodziewać się kontynuacji dotychczasowej tendencji spadkowej liczebności uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych. Redukcja liczby etatów w omawianym zawodzie powinna utrzymać się do końca okresu prognozowanego. Szacuje się, że w początkowym okresie prognozy dynamika spadku będzie najwyższa w całym okresie badania. W latach 2010-2012 spodziewane są spadki liczby uczniów rzędu 6% rocznie, zaś w roku 2013 spadek nawet o blisko 11%. W ostatnich latach prognozy liczba uczniów na omawianym szczeblu edukacji nie powinna spadać szybciej niż o 1% rocznie. W perspektywie roku 2025 liczebność grupy uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych w powiecie raciborskim powinna się obniżyć o ponad 44% względem roku 2009 i ukształtować się na poziomie 3 415 osób. Liczba uczniów przypadająca przeciętnie na jeden etat nauczyciela w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu raciborskiego zanotowała w okresie historycznym spadek z poziomu 19,93 w roku 2005 do poziomu 17,62 w roku 2009. Analizując okres prognozy pod kątem omawianego wskaźnika, można wyróżnić dwa podokresy. Do roku 2014 spodziewany jest spadek wartości wskaźnika do poziomu 15,24. W kolejnych latach powinien mieć miejsce słaby wzrost omawianej wartości do poziomu 15,41 w ostatnim roku objętym predykcją.

Rysunek 58. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie raciborskim

6.2. Powiat rybnicki

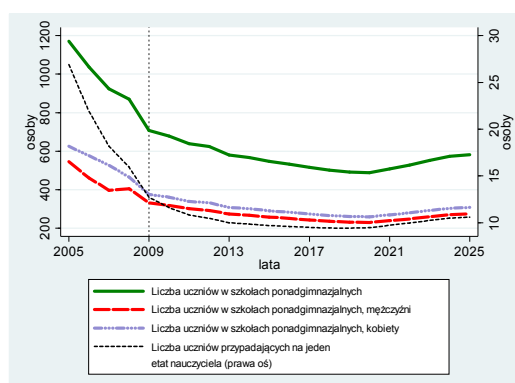
W powiecie rybnickim w okresie historycznym odnotowano znaczny wzrost liczby zatrudnionych nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych – z poziomu 44 etatów w 2005 roku do poziomu 56 etatów w roku 2009.

Rysunek 59. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie rybnickim

Wzrost zatrudnienia nauczycieli w powiecie rybnickim miał stabilny charakter. Szacuje się, że w przeciągu pierwszych trzech lat predykcji nastąpi dalszy wzrost liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu rybnickiego do poziomu 168 etatów. Jednak w 2013 r. zapoczątkowany zostanie trend malejący, który zgodnie z założeniami predykcji potrwa do 2020 roku. Dynamika tej tendencji będzie niska, a roczne tempa spadku nie będą przekraczać 2,5%. Dlatego w 2020 roku przewiduje się zatrudnienie nauczycieli na relatywnie wysokim poziomie 52 osób. Ostatnie pięć lat okresu prognozowanego to nieznaczny wzrost omawianej liczebności do 55 etatów w 2025 roku. Na podstawie otrzymanych wyników prognoz należy się spodziewać że zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie rybnickim w roku 2025 będzie kształtowało się na poziomie bardzo zbliżonym do tego jaki został odnotowany w ostatnim roku danych historycznych. Udział mężczyzn w badanej grupie w okresie historycznym charakteryzował się tendencją spadkową. Jego wartość z poziomu blisko 28% w roku 2005 uległa redukcji do poziomu blisko 18% w roku 2009. W perspektywie horyzontu czasowego prognozy odsetek mężczyzn powinien zmaleć do poziomu do niespełna 3%

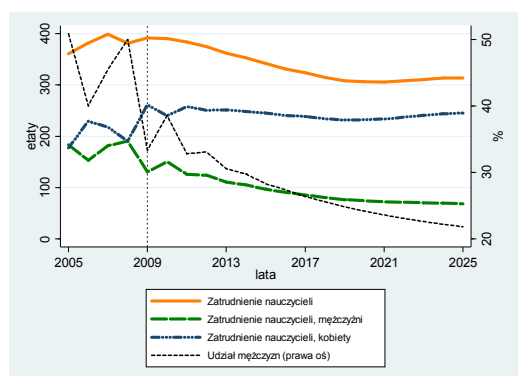
Na rysunku 60. zostały zaprezentowane dane historyczne i prognozy dotyczące liczby uczniów na poziomie ponadgimnazjalnym w powiecie rybnickim. Największą liczbę osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu rybnickiego zarejestrowano w 2005 roku 1 171 osób, w tym 625 kobiet. W okresie historycznym miał miejsce silny trend spadkowy omawianej wartości. W roku 2009 liczba uczniów na tym szczeblu edukacji zmalała do poziomu 707. Prognoza zakłada kontynuację tendencji spadkowej do 2020 roku. Przewidywana liczba uczniów na ten moment to 489 osób. W perspektywie 2025 roku prognozuje się ponowny wzrost zatrudnienia do poziom 581 osób. W okresie historycznym w powiecie rybnickim miał miejsce spadek wskaźnika wyrażającego liczbę uczniów jaka przypada przeciętnie na jeden etat nauczycielski na szczeblu ponadgimnazjalnym z poziomu 26,91 w roku 2005 do poziomu 12,72 w roku 2009. W prognozowanym okresie spodziewany jest dalszy spadek analizowanego wskaźnika, który powinien utrzymać się do roku 2019 do poziomu 9,43. Od roku 2020 do końca okresu objętego prognozą należy się spodziewać nieznacznego wzrostu liczby uczniów jaka przypada przeciętnie na jednego nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym w powiecie rybnickim.

Rysunek 60. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie rybnickim

6.3. Powiat wodzisławski

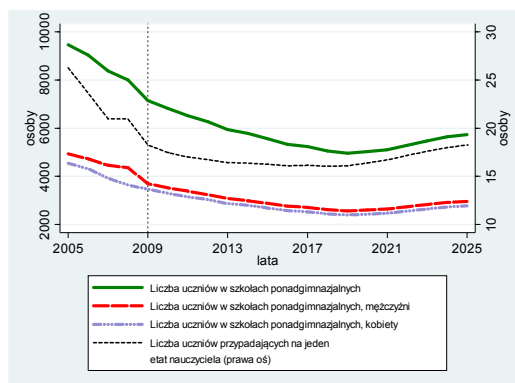
Rysunek 61. przedstawia dane historyczne oraz prognozę liczby etatów nauczycieli pracujących w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu wodzisławskiego. W latach próby miał miejsce wzrost

Rysunek 61. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie wodzisławskim

się na poziomie 314 etatów, w tym 243 etatów zajmowanych przez kobiety. Jeśli chodzi o kształtowanie się struktury zatrudnienia według płci, w okresie historycznym charakteryzowała się ona znacznymi wahaniami. Udział mężczyzn ostatecznie zmalał z poziomu blisko 51% w roku 2005 do poziomu 33% w roku 2009. W latach objętych prognozą należy się spodziewać dalszego spadku udziału mężczyzn, który w perspektywie horyzontu czasowego prognozy powinien ukształtować się na poziomie blisko 22% - 68 etatów w analizowanej profesji zajętych przez mężczyzn.

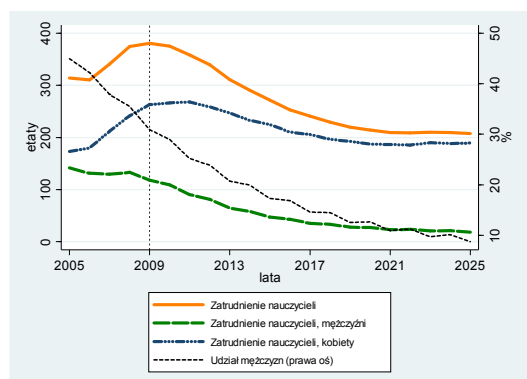
Na rysunku 62. zostały przedstawione rezultaty prognozy oraz dane historyczne dotyczące liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie wodzisławskim. Wynika z nich, że przez większość rozpatrywanego przedziału czasowego badania zdominowana jest tendencją malejącą liczby uczniów. Była ona obserwowana od początku okresu próby i przewiduje się, że będzie kontynuowana do 2019 roku. W latach 2005-2009 miał miejsce spadek liczby uczniów z poziomu 9 472 osób w roku 2005 do poziomu 7 153 osób w ostatnim roku danych historycznych. Szacuje się, że po okresie spadku liczba uczniów w badanej grupie w powiecie wodzisławskim ukształtuje się na minimalny w całym badanym okresie poziomie 4 954 osób w roku 2019. Wyniki predykcji wskazują, że od 2020 roku liczba uczniów będzie stopniowo wzrastać. Przewiduje się, że w 2025 roku sięgnie poziomu 5 727 osób (w tym 2 960 mężczyzn), co stanowić będzie 80% poziomu z roku 2009. W okresie próby miał miejsce na badanym terenie spadek liczby uczniów przypadających średnio na jeden etat nauczyciela na analizowanym szczeblu edukacji. W tym czasie wartość tego wskaźnika zmalała z poziomu 26,27 w roku 2005 do poziomu 18,26 w roku 2009. W okresie prognozy spodziewany jest dalszy spadek wskaźnika do poziomu 16,04 w 2018 roku i ponowny wzrost do 18,24 w roku ostatnim roku prognozy.

Rysunek 62. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie wodzisławskim

6.4. Powiat m. Jastrzębie-Zdrój

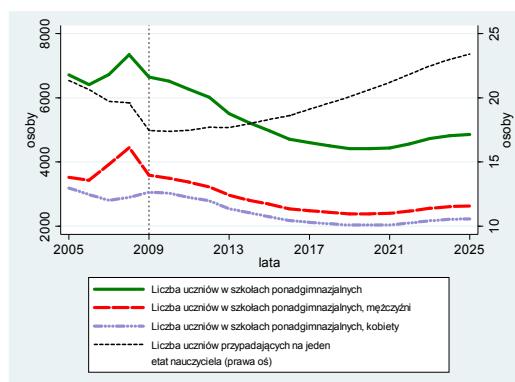
W Jastrzębiu-Zdrój w latach 2005–2009 odnotowano wzrost liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych z poziomu 314 do poziomu 381. Od pierwszego roku okresu prognozy

Rysunek 63. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Jastrzębiu-Zdrój

zapowiadane jest pojawienie się trendu spadkowego liczby etatów nauczycieli na analizowanym szczeblu edukacji. Wyniki prognozy wskazują na to, że tendencja spadkowa liczby etatów nauczycieli ponadgimnazjalnych utrzyma się do roku 2021, kiedy zatrudnienie w tej grupie ukształtuje się na poziomie 209 etatów. Można się spodziewać, że w kolejnych latach prognozy nastąpi stabilizacja omawianej zmiennej na poziomie zbliżonym do tego z roku 2021. Oznaczać to będzie spadek zatrudnienia w analizowanej grupie w Jastrzębiu-Zdrój w perspektywie roku 2025 o blisko 46% w stosunku do poziomu zanotowanego w roku 2009. W okresie historycznym nastąpił spadek udziału mężczyzn wśród nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych na omawianym terenie z poziomu 45% w roku 2005 do poziomu 31% w roku kończącym lata próby. W prognozowanym okresie należy spodziewać się dalszej redukcji odsetka mężczyzn w badanej grupie. Będzie to spowodowane wyższym tempem spadku zatrudnienia wśród mężczyzn niż w przypadku kobiet. Prognozuje się, że do 2025 roku udział mężczyzn wśród przedstawicieli omawianej profesji zmaleje do poziomu blisko 9%.

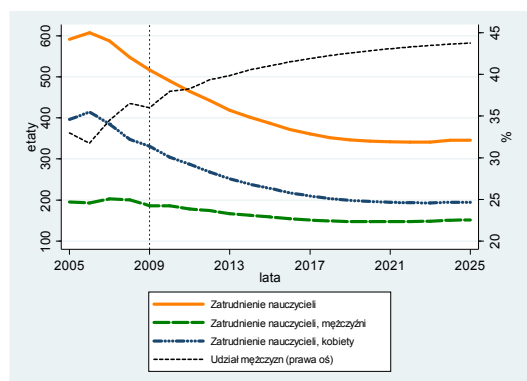
Na przestrzeni lat historycznych liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Jastrzębiu-Zdrój podlegała znacznym fluktuacjom. W pierwszych latach próby doszło do redukcji z poziomu 6 714 osób w 2005 r. do 6 416 osób w 2006 r. Następnie miał miejsce trwający dwa lata wzrost tej liczby, odpowiednio o do poziomu 7 345 osób, który stanowi najwyższy wynik całego okresu badania. W ostatnim roku okresu historycznego nastąpił ponowny spadek analizowanej wartości do poziomu 6 648 osób. Był to tym samym wzrost o 1% względem roku 2005. W okresie prognozy powinna dominować tendencja spadkowa liczby uczniów, która trwać będzie od pierwszego roku prognozy do roku 2029 kiedy spadek omawianej wartości zostanie wyhamowany na poziomie 4 416 osób. W końcowym etapie predykcji nastąpi niewielki wzrost liczby uczniów do poziomu 4 854 osób. Zarówno okres historyczny jak i otrzymane wyniki prognoz charakteryzują się większościowym udziałem mężczyzn wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych na badanym terenie. W okresie historycznym obserwowany był spadek wskaźnika obrazującego liczbę uczniów przypadających przeciętnie na jeden etat nauczycielski na omawianym szczeblu edukacji z poziomu 21,35 w 2005 roku do poziomu 17,46 w ostatnim roku okresu historycznego. Zgodnie z wynikami prognoz można oczekiwać że w latach 2010-2025 badany wskaźnik będzie podlegał tendencji wzrostowej do poziomu 23,41 w ostatnim roku prognozy.

Rysunek 64. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Jastrzębiu-Zdrój

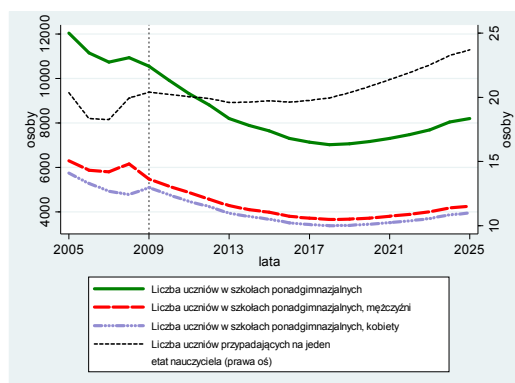
6.5. Powiat m. Rybnik

Rysunek 65. obrazuje dane dotyczące liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Rybnika. Zestawienie dotyczy okresu historycznego (lata 2005–2009) oraz wyników prognozy dla lat 2010–2025. Na jego podstawie można stwierdzić, że w roku 2006 miał miejsce wzrost zatrudnienia w badanej grupie do poziomu 608 etatów. W kolejnych latach próby zarysowała się tendencja spadkowa analizowanej zmiennej, na skutek której liczba etatów rybnickich nauczycieli na omawianym szczeblu edukacji ukształtowała się na poziomie 517. W okresie prognozy spodziewana jest kontynuacja trendu spadkowego liczby etatów, który będzie się charakteryzował słabnącym tempem spadku. Należy spodziewać się, że omawiana tendencja zostanie wygaszona do 2022 roku na poziomie 341 etatów. Ostatnie lata okresu prognozy zapowiadane są jako czas śladowego wzrostu liczby etatów w omawianym zawodzie. W roku 2025 liczba etatów wśród nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym powinna kształtować się na poziomie 346, co będzie stanem o 33% niższym od poziomu zatrudnienia jaki miał miejsce w roku 2009. Udział mężczyzn w analizowanej grupie w okresie historycznym wzrósł z poziomu 33% w 2005 roku do 36% w roku 2009. W latach prognozy spodziewany jest dalszy, mniej dynamiczny niż w okresie próby wzrost odsetka płci męskiej wśród nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Rybniku do poziomu blisko 44% w 2025 roku

Rysunek 65. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Rybniku

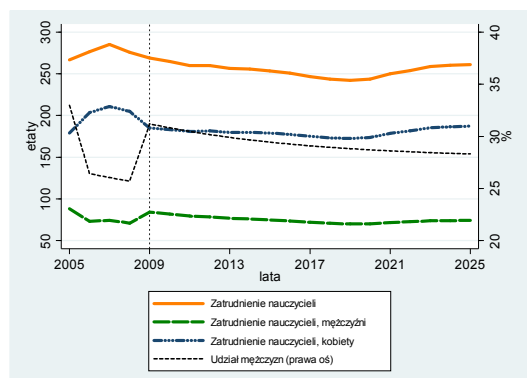
Na przestrzeni lat próby nieznaczny wzrost liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Rybniku odnotowano jedynie w 2008 roku. Pozostałe lata okresu historycznego charakteryzowały się spadkiem liczby uczniów na badanym terenie. W roku 2009 liczba uczniów szkół na omawianym szczeblu zmalała do poziomu 10 552. Kontynuacja tendencji spadkowej powinna się utrzymywać przez większą część okresu prognozy – do 2018 roku. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w tym roku wyniesie 7 024 osoby, w tym 3 649 mężczyzn. W kolejnych latach ukształtuje się trend wzrostowy, który utrzyma się do końca okresu prognozy. Ostatecznie w 2025 r. liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Rybniku wyniesie 8 196 osób, w tym 4 254 mężczyzn. Liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczyciela w szkołach ponadgimnazjalnych w Rybniku w okresie historycznym po przejściowym spadku z poziomu 20,36 w 2005 roku do poziomu 18,26 w roku 2007, w ostatnim roku który obejmuje zakres czasowy próby wzrosła do poziomu 20,40. W okresie prognozy spodziewany jest dalszy, charakteryzujący się niską dynamiką zmian wzrost liczby uczniów przypadającej przeciętnie na jeden etat nauczyciela. W perspektywie ostatniego roku prognozy spodziewane jest ukształtowanie się omawianego wskaźnika na poziomie 23,7.

Rysunek 66. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Rybniku

6.6. Powiat m. Żory

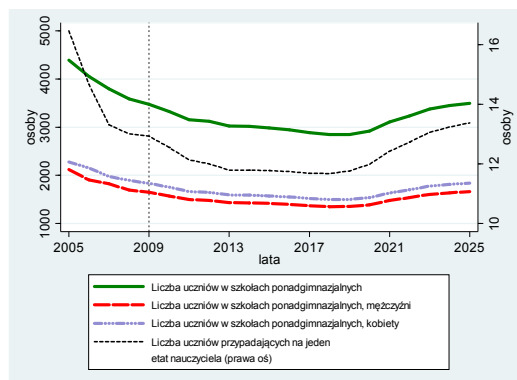
Rysunek 67. przedstawia kształtowanie się w okresie historycznym oraz w latach prognozy liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Żorach. W okresie historycznym liczba etatów w omawianym zawodzie uległa zwiększeniu o 2 z poziomu 267 etatów w 2005 roku do 269 etatów w roku 2009, pomimo przejściowego wzrostu zatrudnienia do 285 etatów w 2007 roku. Przewiduje się, że od początku prognozowanego okresu będzie miał miejsce spadek zatrudnienia w analizowanej grupie do poziomu 242 etatów w 2019 roku. W kolejnych latach aż do końca okresu prognozy należy się spodziewać zwiększenia liczby etatów w rozpatrywanym zawodzie. W 2025 roku przewiduje się zatrudnienie na poziomie 261 etatów. Oznacza to spadek o blisko 3% względem ostatniego roku okresu historycznego. Udział mężczyzn

Rysunek 67. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Żorach

wśród ogólnej liczby nauczycieli pracujących w szkołach ponadgimnazjalnych jest mniejszy niż udział kobiet. W 2005 r. wynosił 33% (88 mężczyzn i 179 kobiet). Relacja ta w okresie historycznym podlegała silnym wahaniom, a w latach prognozy będzie ulegała redukcji z poziomu 31% w 2009 roku do poziomu 29% w roku 2025..

W szkołach ponadgimnazjalnych w Żorach miała miejsce znaczna redukcja liczby uczniów na przestrzeni lat historycznych. W 2005 roku odnotowano liczbę uczniów na poziomie 4 393 osób. Do roku 2009 nastąpił spadek omawianej wartości do poziomu 3 478 osób. Przewiduje się, że w okresie objętym predykcją trend spadkowy będzie kontynuowany do 2018 roku. Prognozowana liczba uczniów kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych wynosić będzie wtedy 2 845 osób, w tym 1 349 mężczyzn. W kolejnych latach prognozy do roku 2025 spodziewany jest wzrost liczby uczniów kształcących się w Żorach na szczeblu ponadgimnazjalnym do poziomu 3 495 osób. Szacuje się, że podobnie jak miało to miejsce w okresie próby tak i w okresie objętym prognozą większość wśród uczniów Stanowic będą kobiety – blisko 53% liczby uczniów w roku 2025. W okresie historycznym badania można było zaobserwować malejącą wartość wskaźnika informującego o liczbie uczniów przypadającej przeciętnie na jeden etat nauczyciela w szkolnictwie ponadgimnazjalnym. Wartość wskaźnika zmalała z poziomu 16,46 w roku 2005 do poziomu 12,93 w roku poprzedzającym okres predykcyjny. Spodziewane jest utrzymanie się tendencji spadkowej omawianego wskaźnika do roku 2018. Należy się spodziewać że na jeden etat nauczyciela będzie przypadać w tym czasie 11,67 uczniów. W kolejnych latach prognozy powinna nastąpić zmiana dotychczasowej tendencji na tendencję rosnącą wskaźnika. W roku 2025 jego wartość, zgodnie z wynikami prognozy powinna ukształtować się na poziomie 13,37.

Rysunek 68. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Żorach

Podregion rybnicki cechuje się największą liczbą liceów profilowanych dla młodzieży w skali całego województwa śląskiego – 14⁶ placówek w 2009 r. Ponadgimnazjalnych techników dla młodzieży było w tym czasie 29, a ponadgimnazjalnych techników dla dorosłych 17. Natomiast liczba liceów ogólnokształcących ponadgimnazjalnych dla młodzieży wynosiła 29. Na terenie podregionu funkcjonowało również 21 liceów ogólnokształcących ponadgimnazjalnych dla dorosłych. Szkół policealnych było zaś 50, w tym 12 dla młodzieży (1 specjalna).

Wśród powiatów wchodząc w skład podregionu rybnickiego wyróżnić można trzy, w których w 2009 r. zatrudnienie znalazła największa liczba etatów nauczycieli ponadgimnazjalnych. Należą do nich: Rybnik (517 etatów nauczycieli, czyli ponad 26% łącznego zatrudnienia w całym podregionie), powiat wodzisławski (392 etaty nauczycieli, 20% zatrudnienia w podregionie) oraz Jastrzębie-Zdrój (381 etatów nauczycieli, ponad 19% zatrudnienia w podregionie). Natomiast na drugim biegunie znalazł się powiat rybnicki, w którym liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych wyniosła jedynie 56 (blisko 3% zatrudnienia w podregionie). Pomimo, że na przestrzeni lat prognozowanych udział powiatu rybnickiego wzrośnie do blisko 4% w 2025 roku to nadal pozostanie on najniższy w całym podregionie.

Zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych we wszystkich powiatach podregionu rybnickiego podlegać będzie redukcji w perspektywie 26 lat prognozy. Największy spadek przewiduje się w tym czasie Jastrzębiu-Zdrój – o blisko 46%. Również znaczny ubytek szacuje się powiatu raciborskiego – o blisko 37%. Natomiast wyniki postępowania prognostycznego wskazują, że najmniejszy spadek zatrudnienia w omawianej profesji w okresie prognozy będzie miał miejsce w powiecie rybnickim – o mniej niż 2%.

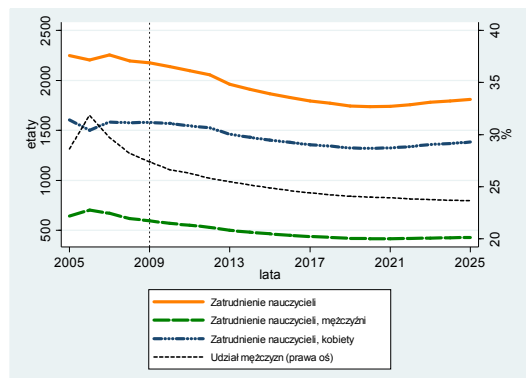
Jeśli chodzi o prognozowane tendencje zmian liczby uczniów, w okresie prognozy należy się spodziewać spadku tej wartości prawie we wszystkich powiatach podregionu rybnickiego – za wyjątkiem Żor gdzie w latach 2009-2025 spodziewany jest wzrost liczby uczniów o 0,5%. Najwyższy spadek liczby uczniów spodziewany jest natomiast w powiecie raciborskim. W roku 2025 będzie tam uczęszczać do szkół ponadgimnazjalnych o ponad 44% mniej uczniów niż miało to miejsce w ostatnim roku danych historycznych.

Największą liczbę uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym w podregionie rybnickim zarejestrowano w 2009 roku w Rybniku – 20,4. Drugim po względem tej wielkości powiatem był powiat wodzisławski – 28,26. Najniższy zanotowany w 2009 roku poziom omawianego wskaźnika miał miejsce w podregionie rybnickim – 12,71. Niewiele wyższy poziom w 2009 roku został odnotowany w Żorach – 12,93. W perspektywie roku 2025 w powiatach grodzkich podregionu rybnickiego spodziewany jest wzrost wielkości wskaźnika. W powiatach ziemskich natomiast liczba uczniów przypadająca przeciętnie na jeden etat nauczycielski na szczeblu ponadgimnazjalnym powinna ulec spadkowi ostatnim roku prognozy względem jej poziomu w ostatnim roku okresu historycznego.

⁶ GUS, BDL, www.stat.gov.pl; dane dot. szkolnictwa ponadgimnazjalnego za rok 2009 [data dostępu: 12.01.2011.]

7. Podregion sosnowiecki

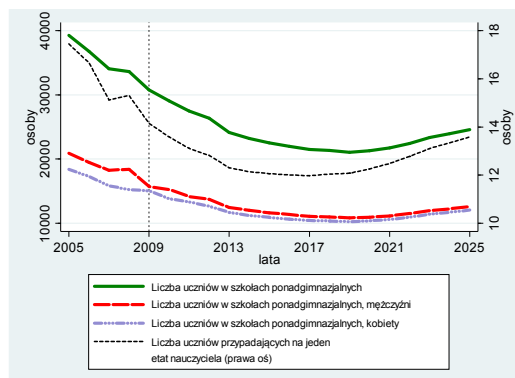
Na terenie podregionu sosnowieckiego odnotowano niewielki spadek liczby etatów nauczycieli w szkołach gimnazjalnych – o ponad 3% w latach 2005–2009. Wyniki prognozy wskazują, iż również w całym jej horyzoncie czasowym poziom zatrudnienia wśród omawianych pedagogów ulegnie redukcji – o ponad 19% (z 2 176 etatów w 2009 roku do 1 811 etatów w 2025 roku).

Rysunek 69. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w podregionie sosnowieckim

Minimalną liczbę etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu sosnowieckiego szacuje się na rok 2020 (1 738 etatów). Natomiast w 2013 r. prognoza zakłada największy procentowy spadek omawianej liczby – o prawie 5%, tj. z 2 056 do 1 962 etatów. W 2009 roku na badanym terenie odnotowano 1 580 etatów przysługujących kobietom oraz 596 etatów przysługujących mężczyznom. W latach 2010–2025 przewidywane jest wyższe średnioroczne tempo spadków w przypadku liczby etatów zajmowanych przez mężczyzn – wynoszące 2% – niż liczby etatów przysługujących kobietom – wynoszące niecały 1%. Powyższa tendencja będzie determinować spadek udziału mężczyzn wśród nauczycieli zatrudnionych w szkołach podnadgimnazjalnych – z poziomu 27% w 2009 roku do poziomu 24% w 2025 roku. Zgodnie z wynikami prognozy w ostatnim jej roku poziom zatrudnienia wśród kobiet – w omawianym zawodzie – osiągnie pułap 1 383 etatów, natomiast w przypadku mężczyzn ukształtuje się na poziomie 428 etatów.

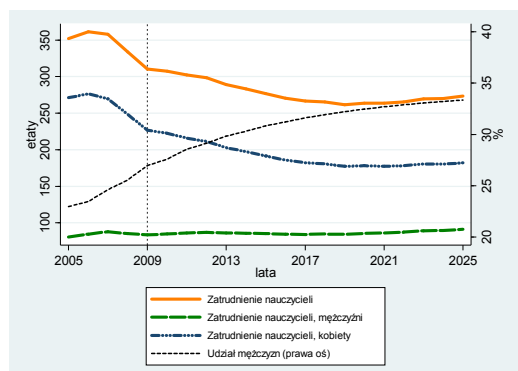
Rysunek 70. przedstawia kształtowanie się liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w przedziale czasowym obejmującym lata 2004–2025. Widoczne jest, iż przez większą część tego okresu przewidywana jest jej tendencja spadkowa – do 2019 roku. W przeciągu sześciu lat historycznych odnotowano redukcję liczby uczniów w szkołach podnadgimnazjalnych o 22% – z 39 265 osób w 2005 roku do 30 770 osób w 2009 rok. Przewidywana jest kontynuacja spadkowej tendencji uczniów na danym poziomie kształcenia do 21 056 osób w 2019 roku (w tym 10 821 mężczyzn). Oznacza to redukcję względem ostatniego roku historycznego o 32%. W końcowym etapie prognozy dojdzie do niewielkiego wzrostu liczby uczniów – do 24 606 osób w 2025 roku. Tym samym w całym horyzoncie czasowym prognozy liczba uczniów w szkołach podnadgimnazjalnych – w podregionie sosnowieckim – ulegnie zmniejszeniu o 20%. W okresie historycznym widoczna była poprawa warunków pracy nauczycieli ze względu na przypadającą im liczbę uczniów – z poziomu 18 osób przypadających na etat nauczycielski w 2005 roku do poziomu 14 osób w 2009 roku. Zgodnie z prognozą powyższa relacja osiągnie minimalny poziom w 2017 roku – wynosząc niecałe 12 osób – następnie zaś wykazując wzrost do poziomu 14 osób przypadających na jeden etat nauczycielski.

Rysunek 70. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie sosnowieckim

7.1. Powiat będziński

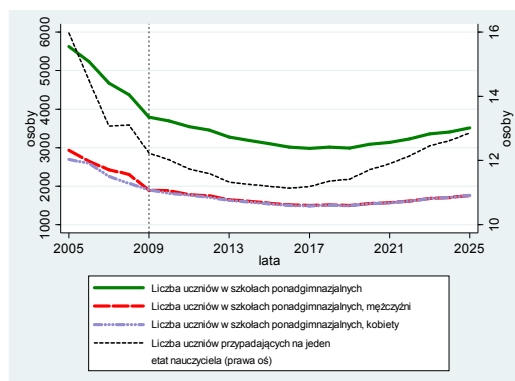
Rysunek 71. przedstawia liczbę etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych. Przedstawione dane dotyczą zarówno okresu historycznego jak i lat prognozowanych. W latach 2005–2009

Rysunek 71. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie będzińskim

będzie ulegać bardziej dynamicznym wzrostom i mniej dynamicznym spadkom, niż liczba etatów zajmowanych przez kobiety. Z tego powodu wykaże ona zauważalnie mniejszą względną obniżkę w tym czasie – o prawie 20% – niż poziom zatrudnienia wśród kobiet – o 9%. Z powyższych przyczyn udział mężczyzn w zawodzie nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym – w powiecie będzińskim – wzrośnie z 27% w 2009 roku do 33% w 2025 roku.

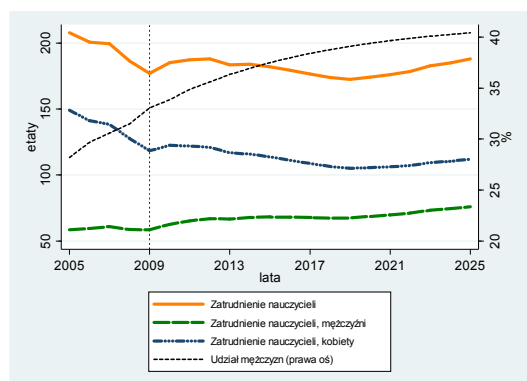
Analizując liczbę uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu będzińskiego (por. rysunek 72.) można zaobserwować, iż charakteryzuje się ona spadkową tendencją przez większą część analizowanego okresu. W latach 2005–2009 odnotowano relatywnie wysoki spadek liczby uczniów w omawianej grupie osób o około 33% – do poziomu 3 795 osób w 2009 roku. Wyniki prognozy wskazują, iż jej redukcja utrzyma się do 2019 roku, jednakże dynamika spadków będzie zdecydowanie niższa niż w okresie historycznym. W kolejnych latach przewidywany jest wzrost liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych, z poziomu 2 987 osób w 2019 roku do poziomu 3 515 osób w 2025 roku. Zgodnie z prognozą, jej średnioroczne tempo zmian w latach 2010–2025 ukształtuje się na poziomie -0,3%. W latach 2005–2009 – w powiecie będzińskim – liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych charakteryzowała się bardziej dynamicznymi spadkami niż poziom zatrudnienia nauczycieli na badanym szczeblu. Z powyższej przyczyny zmniejszyła się liczba uczniów w przeliczeniu na jeden etat nauczycielski – z poziomu 16 uczniów w 2005 roku do poziomu 12 uczniów w 2025 roku. Z tych samych powodów ww. współczynnik ulegać będzie dalszej redukcji – do poziomu 11 uczniów w 2016 roku. W kolejnych latach analizowany wskaźnik wykaże niewielki wzrost, osiągając poziom 13 uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski w 2035 roku.

Rysunek 72. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie będzińskim

7.2. Powiat zawierciański

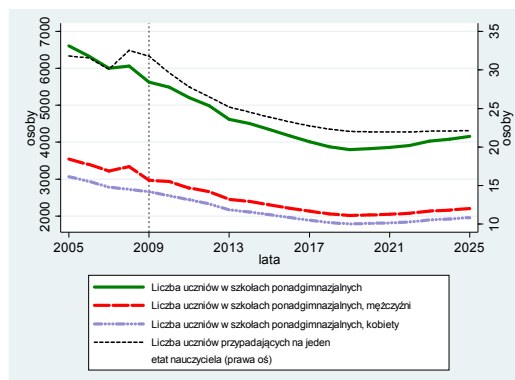
Analizując dane historyczne liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie zawierciańskim – rysunek 73. – można zaobserwować, iż zmniejszyła się ona o 15% w latach 2005–2009, kształtując się na poziomie 186 etatów w 2009 roku.

Rysunek 73. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie zawierciańskim

Wyniki prognozy wskazują, iż powyższa tendencja ulegnie odwróceniu w pierwszych jej latach. Poziom zatrudnienia w omawianej grupie wzrośnie do pułapu 188 etatów w 2012 roku, jednakże w tym czasie spadnie liczba etatów zajmowanych przez kobiety. Szacuje się, iż liczba nauczycieli na szczeblu przedszkolnym powtórnie ulegać będzie redukcji w latach 2013–2017 – do poziomu 173 etatów – jednakże w przypadku poziomu zatrudnienia mężczyzn spadki będą mniej dynamiczne. Zgodnie z prognozą w ostatnich jej latach liczba etatów w analizowanym zawodzie wykazywać będzie wzrost, osiągając poziom 188 etatów w 2025 rok. Będzie ona tym samym wyższa o 6% w porównaniu z rokiem 2009. W całym horyzoncie czasowym predykcji przewidywany jest wzrost poziom zatrudnienia mężczyzn w zawodzie nauczyciela na szczeblu przedszkolnym o 30% – do poziomu 76 etatów w 2025 roku – oraz redukcja poziomu zatrudnienia kobiet na ww. stanowisku o ponad 5% – do poziomu 112 etatów w 2025 roku. Udział mężczyzn w badanej grupie osób zgodnie z prognozą ulegnie obniżeniu z poziomu 33% w 2009 roku do poziomu 40% w ostatnim roku predykcji.

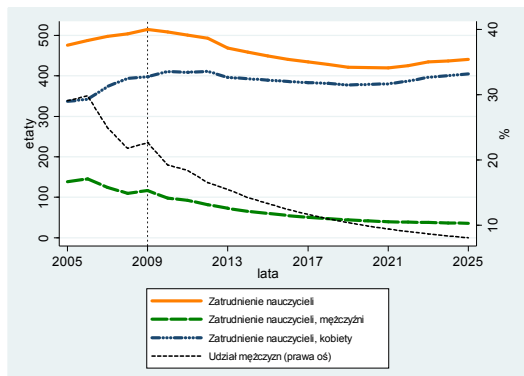
Na rysunku 74. została przedstawiona liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatu zawierciańskiego. Wynika z nich, że trend spadkowy zapoczątkowany w okresie historycznym będzie również kontynuowany w okresie objętym prognozą. Do 2007 roku nastąpiła redukcja omawianej liczebności o 9% – z 6 610 osób w 2005 roku do 6 000 osób w 2007 roku. Następnie doszło do jedynego w długim okresie czasu impulsu wzrostowego (wyniósł on 1%). Jednak rok 2009 całkowicie zniwelował ten przyrost – liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych ukształtowała się na poziomie 5 625 osób. Jak wskazują wyniki postępowania prognostycznego tendencja malejąca potrwa do 2019 r. Liczba osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych wyniesie wtedy 3 800, w tym 2 015 mężczyzn. Ostatnie sześć lat predykcji charakteryzować będzie się trendem wzrostowym – w 2025 r. szacuje się liczbę uczniów na poziomie 2 159 osób, w tym 2 022 mężczyzn. W całym analizowanym okresie historycznym na jednego nauczyciela przypadło 32 uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Szacuje się, że w kolejnych latach wartość powyższego wskaźnika będzie stopniowo maleć, osiągając poziom 22 uczniów przypadających na jednego nauczyciela w 2017 roku i utrzymując się na tym poziomie do końca okresu objętego predykcją.

Rysunek 74. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie zawierciańskim

7.3. Powiat m. Dąbrowa Górnicza

Dane historyczne oraz prognozy w perspektywie 2025 roku poziomu zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatowego miasta Dąbrowa Górnicza przedstawiono

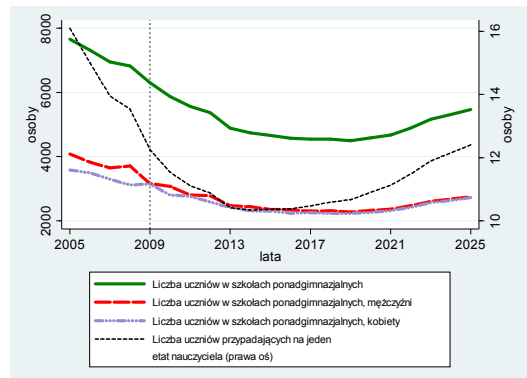

Rysunek 75. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Dąbrowie Górniczej

na rysunku 75. Widoczne jest, iż kształtowanie się liczby etatów nauczycieli można podzielić na trzy odrębne podokresy. Pierwszy miał miejsce w latach historycznych i cechował się zwiększeniem zatrudnienia omawianych pedagogów o 8% (z 476 etatów w 2005 roku do 515 etatów w 2009 roku). Kolejny podokres wyróżnić można w latach 2010–2021, ponieważ w tym czasie przewiduje się występowanie tendencji malejącej. Spowoduje ona spadek liczby etatów zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych nauczycieli do poziomu 420 etatów w 2021 roku. Wyróżnić można rok 2013, ponieważ przewiduje się wtedy wystąpienie największej dynamiki spadków z całego analizowanego przedziału czasowego – redukcja aż o 5%. Ostatnie lata objęte prognozą charakteryzować będą się to niewielkimi wzrostami poziomu zatrudnienia nauczycieli, w wyniku których osiągnie on pułap 441 etatów w 2025 roku. W Dąbrowie Górniczej zarówno w okresie historycznym jak i w latach objętych prognozą więcej etatów w zawodzie nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym zajmowanych jest przez kobiety. Ponadto zgodnie z prognozą udział mężczyzn w badanej grupie osób ulegnie znaczącej redukcji, z poziomu 23% w 2009 roku do poziomu 8% w 2025 roku.

Zgodnie z prognozą rozpoczęty w 2005 roku spadek liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiatowym mieście Dąbrowa Górnicza utrzyma się do 2019 roku. Jednakże wyniki predykcji wskazują, iż w latach 2010–2019 zmiany będą mniej dynamiczne, niż w okresie historycznym. Wyjątek stanowić będzie jedynie wysoki spadek liczby uczniów w 2013 roku – o 9%. Tym samym minimalny poziom liczby uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych – w analizowanym okresie – odnotowany zostanie w 2019 roku, wynosząc 4 499 osób. Od tego momentu wykazywać będzie ona trend wzrostowy, w którym największe przyrosty szacuje się na rok 2022 i 2023 – odpowiednio o 5% oraz o 6%. W ostatnim roku prognozy liczba osób kształcących się na danym poziomie edukacji wyniesie 5 471 osób, w tym 2 748 mężczyzn. Zgodnie z predykcją w pierwszych jej latach odnotowany zostanie niewielki spadek liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela, z poziomu 12 osób w 2009 roku do poziomu 10 osób w 2013 roku. Jednakże od 2023 roku omawiany wskaźnik z powrotem ukształtuje się na poziomie 12 osób, utrzymując się na nim do ostatniego roku prognozy.

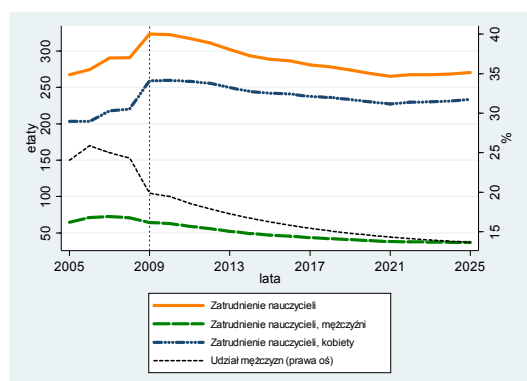
Zgodnie z prognozą rozpoczęty w 2005 roku spadek liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiatowym mieście Dąbrowa Górnicza utrzyma się do 2019 roku. Jednakże wyniki predykcji wskazują, iż w latach 2010–2019 zmiany będą mniej dynamiczne, niż w okresie historycznym. Wyjątek stanowić będzie jedynie wysoki spadek liczby uczniów w 2013 roku – o 9%. Tym samym minimalny poziom liczby uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych – w analizowanym okresie – odnotowany zostanie w 2019 roku, wynosząc 4 499 osób. Od tego momentu wykazywać będzie ona trend wzrostowy, w którym największe przyrosty szacuje się na rok 2022 i 2023 – odpowiednio o 5% oraz o 6%. W ostatnim roku prognozy liczba osób kształcących się na danym poziomie edukacji wyniesie 5 471 osób, w tym 2 748 mężczyzn. Zgodnie z predykcją w pierwszych jej latach odnotowany zostanie niewielki spadek liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela, z poziomu 12 osób w 2009 roku do poziomu 10 osób w 2013 roku. Jednakże od 2023 roku omawiany wskaźnik z powrotem ukształtuje się na poziomie 12 osób, utrzymując się na nim do ostatniego roku prognozy.

Rysunek 76. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Dąbrowie Górniczej

7.4. Powiat m. Jaworzno

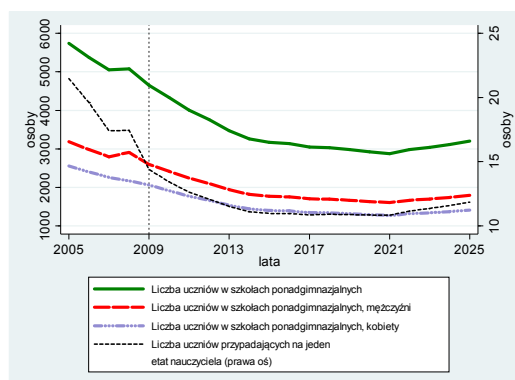
Poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym w powiatowym mieście Jaworzno (por. rysunek 77.) wzrósł w analizowanym okresie historycznym o 21%, kształtując się w 2009 roku na poziomie 323 etatów.

Rysunek 77. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Jaworznie

będzie znacząco mniejsza niż względna redukcja poziomu zatrudnienia mężczyzn. Zgodnie z prognozą wyniesie ona odpowiednio 10% oraz 42%. Z tej przyczyny udział mężczyzn w badanej grupie nauczycieli ulegnie zmniejszeniu z poziomu 20% w 2009 roku do poziomu 14% w 2025 roku.

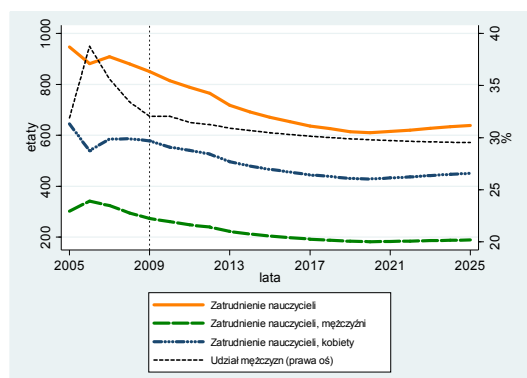
Liczba uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych w Jaworznie została przedstawiona na rysunku 78. Zaprezentowane dane obejmują okres historyczny za lata 2005–2009 oraz predykcję w perspektywie 2025 roku. W obu wyróżnionych przedziałach czasowych liczba uczniów charakteryzować będzie się malejącym trendem. Przewiduje się, iż zapoczątkowany w 2005 r. spadek liczebności uczniów szkół ponadgimnazjalnych będzie kontynuowany do 2021 roku, wykazując najwyższe średnioroczne tempo zmian w latach 2010–2014 – wynoszące -7%. Wyniki prognozy wskazują, iż liczba osób w badanej grupie ulegnie redukcji z poziomu 4 654 osób w 2009 roku do poziomu 2 872 osób w 2021 roku. Zgodnie z prognozą w 2025 roku do szkół ponadgimnazjalnych w Jaworznie będą uczęszczać 3 203 osoby – w tym 1 412 kobiet oraz 1 791 mężczyzn. W całym horyzoncie czasowym przewidywana jest więc redukcja liczby uczniów o 31%. W analizowanym okresie historycznym – w Jaworznie – rosnącej liczbie etatów nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym towarzyszył spadek liczby uczniów. Z tej przyczyny liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela uległa widocznemu spadkowi – z poziomu 22 osób w 2005 roku do poziomu 14 osób w 2009 roku. Ponieważ przewiduje się, iż w początkowym okresie prognozy redukcja liczby uczniów będzie bardziej dynamiczna niż redukcja poziomu zatrudnienia nauczycieli, powyższy współczynnik obniży się do poziomu 11 osób w 2014 roku. Jednakże wskutek niewielkiego wzrostu liczby uczniów w końcowych latach predykcji omawiany wskaźnik ukształtuje się ostatecznie w 2025 roku na poziomie 12 osób przypadających na jeden etat nauczyciela.

Rysunek 78. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Jaworznie

7.5. Powiat m. Sosnowiec

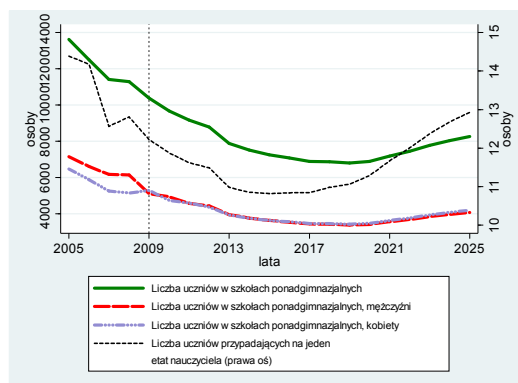
Analizując dane historyczne liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w Sosnowcu (por. rysunek 79.) można zaobserwować, iż charakteryzowała się ona tendencją malejącą w latach 2005–2009, wykazując jedynie niewielki wzrost w roku 2007. Zgodnie z prognozą redukcja poziomu zatrudnienia nauczycieli podgimnazjalnych będzie widoczna również do roku 2020 – spadek z poziomu 851 etatów w 2009 roku do poziomu 610 etatów w 2020 roku. Wyniki prognozy wskazują, iż w 2025 roku liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w Sosnowcu ukształtuje się na poziomie 639, w tym 450 etatów przysługiwać będzie kobietom, natomiast 189 etatów zajmowanych będzie przez mężczyzn. W badanym okresie historycznym udział mężczyzn w omawianej grupie osób charakteryzował się trendem parabolicznym, kształtując się w roku 2009 na identycznym poziomie jak w roku 2005 – wynoszącym 32%.

Rysunek 79. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Sosnowcu

Wyniki prognozy wskazują, iż w 2025 roku liczba etatów nauczycieli na szczeblu przedszkolnym w Sosnowcu ukształtuje się na poziomie 639, w tym 450 etatów przysługiwać będzie kobietom, natomiast 189 etatów zajmowanych będzie przez mężczyzn. W badanym okresie historycznym udział mężczyzn w omawianej grupie osób charakteryzował się trendem parabolicznym, kształtując się w roku 2009 na identycznym poziomie jak w roku 2005 – wynoszącym 32%. Wyniki prognozy wskazują, iż w latach 2010–2025 będzie on ulegał stopniowej redukcji, kształtując się w 2025 roku na poziomie ponad 29%. Powyższa tendencja uwarunkowana będzie wyższym średniorocznym tempem spadków poziomu zatrudnienia mężczyzn – na poziomie 2% – niż kobiet – na poziomie 1% – w omawianych latach.

Na rysunku 80. zilustrowano dane historyczne oraz prognozy w perspektywie 2025 roku liczby uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych w Sosnowcu wraz z ich podziałem ze względu na płeć. Widoczne jest, iż liczebność w badanej grupie uległa gwałtownej redukcji w okresie historycznym z poziomu 13 625 osób w 2005 roku do poziomu 10 392 osób w 2009 roku. Wyniki prognozy wskazują, iż malejąca tendencja będzie kontynuowana do 2019 roku. Przewiduje się, iż pomimo nieregularnego tempa spadków w latach 2010–2019 będzie ono charakteryzować się malejącym trendem. W kolejnych latach prognozy liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych ulegnie zwiększeniu z poziomu 6 792 osób w 2019 roku do poziomu 8 259 osób w 2025 roku, będąc jednakże mniejsza o 21% w porównaniu z rokiem 2009. Udział mężczyzn w analizowanej grupie osób ukształtował się na poziomie 54% w 2009 roku. Przewidywana jest jego redukcja do poziomu 49% w 2025 roku. W 2009 roku na jeden etat nauczyciela w szkołach ponadgimnazjalnych przypadało 12 uczniów. Przewiduje się, iż powyższy wskaźnik ulegnie nieznacznej redukcji – do poziomu 11 uczniów 2013 roku. Tendencja ta spowodowana będzie wyższą dynamiką spadków liczby uczniów niż liczby etatów nauczycieli. Jednakże w ostatnim roku prognozy omawiany wskaźnik ukształtuje się na wyższym poziomie niż w 2009 roku, wynoszącym 13 uczniów. Szacuje się, iż będzie to zdeterminowane niższym tempem wzrostu poziomu zatrudnienia nauczycieli, niż liczby uczniów, w ostatnich latach prognozy.

Rysunek 80. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Sosnowcu

Podregion sosnowiecki cechuje się dużą liczbą techników ponadgimnazjalnych dla młodzieży. W 2009 r. znajdowało się tam 37⁷ szkół tego typu, co jest drugim pod względem liczebności rezultatem w województwie. Natomiast w przypadku ponadgimnazjalnych techników dla dorosłych omawianych podregion charakteryzował się największą liczbą placówek w 2009 r. Do tego doliczyć należy jeszcze 9 techników uzupełniających dla dorosłych. Taką samą ilością placówek charakteryzują się licea profilowane dla młodzieży. Również pod względem liczby liceów ogólnokształcących ponadgimnazjalnych podregion sosnowiecki wyróżnia się pozytywnie (43 szkoły). Więcej odnotowano jedynie w podregionie bielskim (44 szkoły). Także dorośli mają wiele możliwości nauki w liceach ogólnokształcących – w 2009 r. było ich 23. Szkół policealnych dla młodzieży stwierdzono 6, a dla dorosłych 47.

Spośród wszystkich wyróżnionych powiatów na terenie podregionu sosnowieckiego, największym poziomem zatrudnienia wśród nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym charakteryzuje się Sosnowiec – 34% liczby wszystkich etatów w 2009 roku. Zgodnie z prognozą w latach 2010–2025 udział ten będzie się utrzymywać na zbliżonym poziomie, ulegając jedynie śladowej redukcji. Drugim pod względem liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych powiatem jest Dąbrowa Górnicza, w którym w 2009 roku odnotowano prawie 24% wszystkich etatów podregionu sosnowieckiego. Jednakże w przeciwieństwie do opisanego powyżej Sosnowca, w tym przypadku przewiduje się tendencję wzrostową powyższego udziału – do poziomu 25% w 2025 roku. Najmniejszą liczbą etatów nauczycieli – w badanym podregionie – cechuje się powiat zawierciański. Zgodnie z prognozą jednak ich udział w całkowitym poziomie zatrudnienia nauczycieli w podregionie sosnowieckim wzrośnie z poziomu 8% w 2009 roku do poziomu 10% w 2025 roku. Wyniki predykcji wskazują, iż analogiczny udział liczby etatów w powiecie będzińskim oraz w Jaworznie wzrośnie w całym horyzoncie czasowym prognozy – odpowiednio do poziomu 14% oraz do poziomu 15% w 2025 roku.

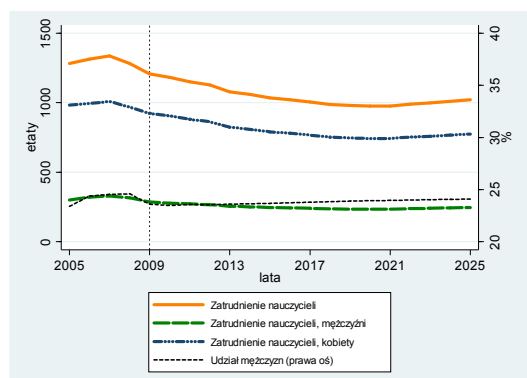
We wszystkich powiatach wchodzących w skład podregionu sosnowieckiego spodziewany jest spadek liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych. W największym stopniu dotyczyć to będzie Jaworzna, w którym prognozuje się spadek rzędu 31%. Również znaczny spadek szacuje się dla Sosnowca – o 21%) oraz dla powiatu zawierciańskiego o 26%. Natomiast w najmniejszym stopniu w analogicznym okresie względna redukcja liczby etatów nauczycieli dotknie powiatu będzińskiego – spadek jedynie o 7%.

Przeciętnie w podregionie sosnowieckim na jednego nauczyciela w szkołach ponadgimnazjalnych w 2009 r. przypadało 14 uczniów. Zgodnie z prognozą powyższa proporcja utrzyma się do 2025 roku. Przewiduje się, iż w 2025 roku obszarem charakteryzującym się najwyższą wartością pod tym względem będzie powiat zawierciański – 22 osoby. W pozostałych powiatach szacowany jest zbliżony poziom omawianego wskaźnika. W 2025 roku ukształtuje się on na poziomie 13 osób w powiecie będzińskim oraz w Sosnowcu, a także na poziomie 12 osób w Jaworznie i Dąbrowie Górniczej. W całym horyzoncie czasowym predykcji przewidywany jest spadek liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych we wszystkich ww. powiatach. Zgodnie z prognozą najwyższa względna redukcja wystąpi w Jaworznie – o 31% – zaś najniższa w powiecie będzińskim – o 7%.

⁷ GUS, BDL, www.stat.gov.pl; dane dot. szkolnictwa ponadgimnazjalnego za rok 2009 [data dostępu: 12.01.2011].

8. Podregion tyski

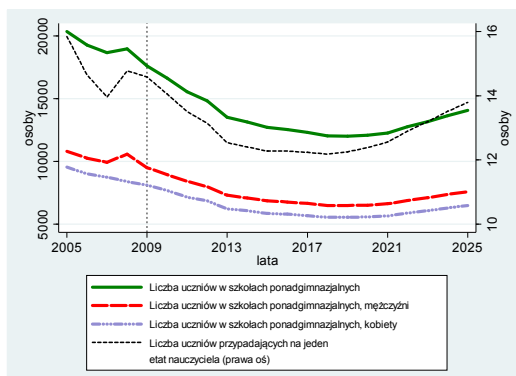
Na terenie podregionu tyskiego zatrudnienie nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych na przestrzeni lat 2005-2007 podlegało wzrostowi z poziomu 1 284 etatów do poziomu 1 337 etatów. Następnie do roku 2009 miał miejsce spadek liczby etatów w omawianym zawodzie do poziomu 1 208 w ostatnim roku okresu historycznego. Od początku okresu prognozowanego należy się spodziewać kontynuacji spadku zatrudnienia tej grupy. Szacuje się że w latach 2010-2020 poziom zatrudnienia nauczycieli na omawianym szczeblu edukacji powinien zmaleć do poziomu 976 etatów. W późniejszych latach prognozy spodziewane jest pojawienie się trendu wzrostowego liczby etatów w omawianym zawodzie. Zgodnie z uzyskanymi wynikami prognoz szacuje się, że do roku 2025 liczba etatów nauczycieli uczących na szczeblu ponadgimnazjalnym w podregionie tyskim ukształtuje

Rysunek 81. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w podregionie tyskim

się na poziomie 1 021. Będzie to oznaczało spadek zatrudnienia względem roku 2009 o blisko 16%. Liczba mężczyzn w całym analizowanym przedziale czasowym powinna być znacznie niższa o liczby pracujących w tej grupie kobiet. W okresie historycznym udział mężczyzn w analizowanej grupie kształtował się na poziomie 23-24%. W prognozowanym okresie poziom ten nie powinien ulec zmianie.

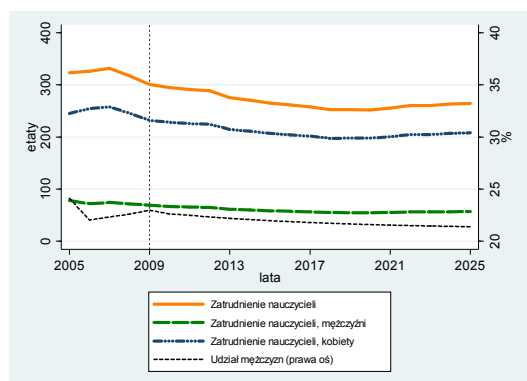
Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych podregionu tyskiego w okresie historycznym badania charakteryzowała się wyraźnym trendem spadkowym. W 2005 roku na omawianym terenie kształciło się 20 348 uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 10 810 mężczyzn. W wyniku wspomnianej redukcji liczba uczniów w 2009 r. ukształtowała się na poziomie 17 620 osób, w tym 9 505 mężczyzn. W okresie prognozy zapowiadana jest kontynuacja dotychczasowej tendencji spadkowej liczby uczniów. Powinna ona się utrzymać przy malejącym tempie spadków do roku 2019. Liczba uczniów osiągnie wtedy swój minimalny poziom w całym okresie badania i wyniesie 12 018 osób. W ostatnich latach prognozy spodziewany jest wzrost liczby uczniów na analizowanym szczeblu edukacji w podregionie tyskim do poziomu 14 078 osób, co będzie oznaczało 20% spadek względem liczby uczniów odnotowanej w roku 2009. Liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela zarówno w okresie próby jak i w latach prognozy charakteryzować się będzie bardzo zbliżonym przebiegiem zmienności do liczby uczniów ogółem na tym obszarze. Maksymalny poziom tej wartości przypadał na rok 2005 na poziomie 15,85, po czym doszło do wyraźnego spadku omawianego wskaźnika. W 2009 roku analizowana relacja wynosiła 14,59 i przewiduje się, że jej redukcja potrwa do 2018 roku i osiągnie wtedy najniższy spodziewany poziom wskaźnika – 12,18. Następnie liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela będzie stopniowo wzrastać – do poziomu 13,79 w 2025 roku.

Rysunek 82. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w podregionie tyskim

8.1. Powiat mikołowski

Okres historyczny w powiecie mikołowskim charakteryzował się nieznacznym wzrostem liczby etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych do roku 2007. Zatrudnienie w

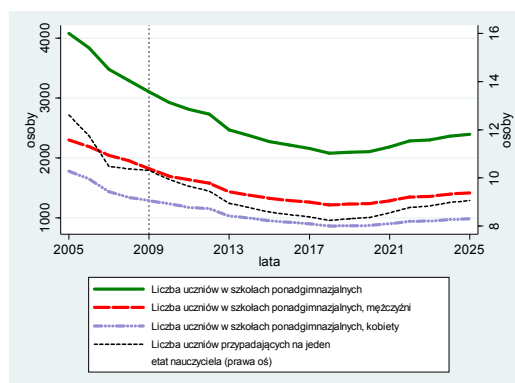

Rysunek 83. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie mikołowskim

analizowanej grupie wrosło w tym czasie z poziomu 323 etatów w roku 2005 do poziomu 332 etatów w roku 2007. W kolejnych latach miał miejsce spadek zatrudnienia do poziomu 301 etatów w roku 2009. Szacuje się, że kończący okres historyczny spadek będzie również kontynuowany w prognozowanym okresie do roku 2020, kiedy zatrudnienie nauczycieli na analizowanym szczeblu edukacji wyniesie minimalny w całym okresie badania poziom 252 etatów. W dalszych latach prognozy, aż do roku 2025 spodziewany jest nieznaczny wzrost zatrudnienia do poziomu 264 etatów. Udział mężczyzn w ogólnym zatrudnieniu na opisywanych stanowiskach cechować się będzie dużą

stabilnością. W okresie próby oscylował ona w granicach 24-22% osiągając w 2009 roku poziom 23%. W okresie prognozy spodziewany jest nieznaczny spadek odsetka mężczyzn wśród osób pracujących w analizowanej grupie. Szacuje się że w perspektywie do rok 2025, zamykającego okres prognozy udział mężczyzn wśród nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym w powiecie mikołowskim powinien zmaleć do ponad 21%.

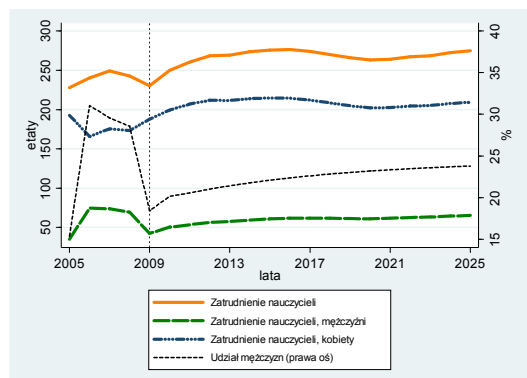
Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu mikołowskiego podlegała w latach historycznych silnemu trendowi spadkowemu. W tym czasie analizowana wartość zmalała z poziomu 4 076 osób w roku 2005 do poziomu 3 104 osób w roku 2009. Od początku okresu objętego prognozą będzie mieć miejsce kontynuacja tendencji spadkowej liczby uczniów jaka miała miejsce w okresie historycznym. Spadek ten będzie charakteryzował się słabnącym tempem spadku badanej zmiennej. Prognozując się, że do roku 2018 liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu mikołowskiego obniży się do poziomu 2 076 osób. W kolejnych latach prognozy spodziewany jest ponowny wzrost liczby uczniów na badanym szczeblu edukacji. W perspektywie roku 2025 liczba wartość analizowanej zmiennej powinna ukształtować się na poziomie 2 396 uczniów. Jak widać na rysunku 84, zmienność współczynnika liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych, przypadającej średnio na jeden etat nauczycielski w powiecie mikołowskim, kształtuje się w całym badanym okresie w sposób analogiczny do trendu zmian liczby uczniów na tym terenie. W okresie wartość wskaźnika uległa redukcji z poziomu 12,62 w 2005 roku do poziomu 10,31 w ostatnim roku okresu historycznego. Dla okresu prognozy przewidywana jest kontynuacja spadku wskaźnika do minimalnego poziomu w analizowanym okresie – 8,23 w roku 2018. W ostatnich latach prognozy spodziewany jest ponowny wzrost analizowanego wskaźnika do poziomu 9,06 uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski na szczeblu ponadgimnazjalnym.

Rysunek 84. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie mikołowskim

8.2. Powiat pszczyński

Udział mężczyzn w liczbie nauczycieli zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatu pszczyńskiego ulegał w okresie historycznym silnym fluktuacjom. W 2005 r. odnotowano,

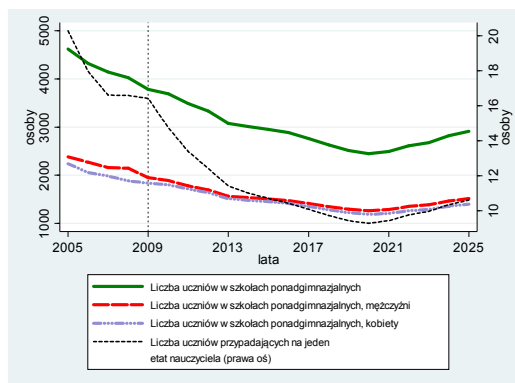

Rysunek 85. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie pszczyńskim

że mężczyźni zajmowali niewiele ponad 15% wszystkich etatów na analizowanym szczeblu edukacji na danym obszarze. W latach 2006-2008 nastąpił przejściowy wzrost odsetka mężczyzn w badanej grupie do poziomu blisko 30% w roku 2007. Do roku 2009 nastąpił ponowny spadek udziału mężczyzn do zaledwie ponad 18%. Szacuje się, że w horyzoncie predykcji będzie miała miejsce wzrostowa tendencja udziału mężczyzn do poziomu blisko 24% w roku 2025. W okresie historycznym badania miał miejsce wzrost liczby etatów w omawianej grupie do poziomu 249 etatów w roku 2007. W kolejnych latach nastąpił ponowny spadek zatrudnienia do poziomu 230 etatów w roku 2009.

O pierwszych lat prognozowanego okresu należy się spodziewać tendencji wzrostowej poziomu zatrudnienia w omawianym zawodzie do poziomu 276 etatów w roku 2016. W kolejnych latach do końca okresu objętego prognozą należy spodziewać się oscylowania poziomu zatrudnienia w tej grupie. W roku 2025 liczba etatów w tej profesji na badanym terenie powinna ukształtować się na poziomie 275, co będzie oznaczać wzrost o 19% względem ostatniego roku okresu historycznego.

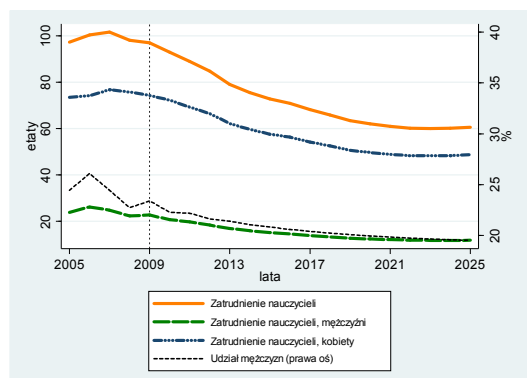
Rysunek 86. obrazuje liczbę uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu pszczyńskiego na przestrzeni analizowanych lat (2004–2025). W okresie danych historycznych zanotowano spadek liczby uczniów na analizowanym szczeblu edukacji z poziomu 4 623 osób w roku 2005 do poziomu 3 784 osób w roku 2009. Zgodnie z wynikami prognoz spodziewana jest w okresie objętym prognozą kontynuacja tendencji rosnącej liczby uczniów. Powinna ona trwać do roku 2020 kiedy badana wartość osiągnie swój minimalny poziom w całym okresie objętym badaniem. Należy się spodziewać, że w kolejnych latach, do końca prognozowanego okresu będzie mieć miejsce ponowny wzrost liczby uczniów. W roku 2025 do szkół ponadgimnazjalnych w powiecie pszczyńskim uczęszczać będzie 1 400 kobiet i 1 515 mężczyzn. Zbliżonym do trendu zmian liczby uczniów przebiegiem zmienności charakteryzuje się w okresie badania współczynnik określający liczbę uczniów przypadającą średnio na jeden etat nauczyciela. W okresie próby można było zaobserwować spadek analizowanego wskaźnika z poziomu 20,29 w roku 2005 do poziomu 16,42 w ostatnim roku okresu historycznego. Od początku prognozowanego okresu zapowiadany jest dynamiczny spadek wskaźnika do minimalnego poziomu w okresie badania – 9,29 – w roku 2020. Można się spodziewać, że w kolejnych latach nastąpi wzrost liczby uczniów przypadającej na jeden etat nauczyciela do poziomu 10,61 w roku 2025.

Rysunek 86. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie pszczyńskim

8.3. Powiat bieruńsko-lędzkiński

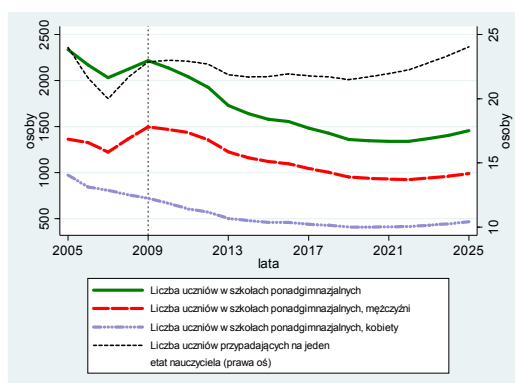
Dane historyczne oraz prognozę za lata 2010–2025 liczby etatów nauczycieli ponadgimnazjalnych w powiecie bieruńsko-lędzkińskim zobrazowano na rysunku 87. W 2009 roku ukształtowała się ona na identycznym poziomie, co w 2005 roku,

Rysunek 87. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w powiecie bieruńsko-lędzkińskim

poziom zatrudnienia kobiet w omawianym zawodzie ukształtuje się na poziomie 49 etatów, natomiast poziom zatrudnienia mężczyzn na poziomie 12 etatów.

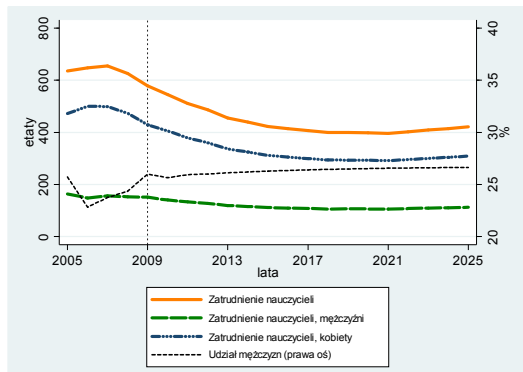
Analizując liczbę uczniów uczęszczających do gimnazjum w powiecie bieruńsko-lędzkińskim – rysunek 88. – można zauważyć, iż charakteryzowała się ona trendem parabolicznym w latach 2005–2009. W roku 2007 osiągnęła ona minimalny poziom, wynoszący 2 032 osoby, a następnie wzrosła do poziomu 2 217 osób w 2009 roku. Wzrost ten spowodowany był wyłącznie zwiększoną liczbą mężczyzn kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych. Wyniki prognozy wskazują, iż liczebność w omawianej grupie będzie ulegać redukcji w latach 2010–2022, wykazując średnioroczne tempo zmian na poziomie 4%. W kolejnych latach prognozy odnotowany zostanie wzrost liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych, z poziomu 1 339 osób w 2022 roku do poziomu 1 456 osób w 2025 roku. Populacja uczniów na szczeblu ponadgimnazjalnym w powiecie bieruńsko-lędzkińskim cechuje się wyraźną dominacją liczby mężczyzn. Szacuje się, iż ich udział w 2025 roku osiągnie poziom 68%. Biorąc pod uwagę cały analizowany przedział czasowy, najniższą liczbą uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela cechował się rok 2007. Powyższy współczynnik osiągnął wtedy poziom 20 osób. Szacuje się, iż pomimo dynamicznej redukcji uczniów szkół ponadgimnazjalnych, przez większość lat objętych prognozą omawiany wskaźnik będzie utrzymywać się na poziomie 22 osób. Jednakże wzrost liczby osób kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych – na badanym terenie – w latach 2023–2025 implikować będzie wzrost omawianej proporcji do poziomu 24 osób w 2025 roku.

Rysunek 88. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie bieruńsko-lędzkińskim

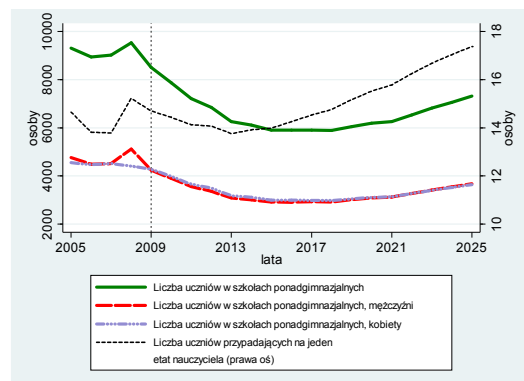
8.4. Powiat m. Tychy

Analizując dane historyczne liczby etatów zajmowanych przez nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym w Tychach (por. rysunek 89.) można zaobserwować, iż w latach 2005–2009 cechowała się ona trendem parabolicznym. Ponieważ dynamika spadków była zdecydowanie wyższa niż dynamika wzrostu w tym czasie, poziom zatrudnienia nauczycieli uległ redukcji z poziomu 635 etatów w 2005 roku do poziomu 579 etatów w 2009 roku. Szacuje się, że lata 2010–2021 charakteryzować będą się malejącą tendencją liczby nauczycieli, jednakże spadki będą coraz niższe. W kolejnych latach widoczny będzie wzrost poziomu zatrudnienia w omawianej grupie osób, z poziomu 396 etatów w 2021 roku do poziomu 421 etatów w 2025 roku. Wyniki prognozy wskazują, iż w całym jej horyzoncie czasowym liczba etatów nauczycieli ponadgimnazjalnych ulegnie zmniejszeniu o 27%. Udział mężczyzn w badanym zawodzie – w Tychach – osiągnął identyczny poziom w 2009 roku, co w roku 2005 – wynoszący 26%, wykazując w międzyczasie niewielki spadek. Przewiduje się, iż w okresie objętym prognozą będzie się on charakteryzować nieznaczną tendencją wzrostową, kształtując się w 2025 roku na poziomie 27%. Zgodnie więc z wynikami prognozy, w 2025 roku na badanym stanowisku kobietom przysługiwać będzie 309 etatów, mężczyznom zaś 112 etatów.

Rysunek 89. Liczba etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych według płci w Tychach

Rysunek 90. przedstawia kształtowanie się liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatowego miasta Tychy. Dane obejmują okres historyczny za lata 2005–2009 oraz predykcje w perspektywie 2025 roku. Widoczne jest, iż największa liczba uczniów przypada na rok 2008 (9 528 osób). Zgodnie z prognozą rozpoczęta w 2009 roku tendencja spadkowa utrzyma się do 2018 roku. Liczba uczniów ulegnie w tym czasie redukcji z poziomu 8 15 osób w 2009 roku do poziomu 5 894 osób w 2018 roku. Wyniki prognozy wskazują, iż w następnych latach odnotowany zostanie wzrost liczby uczniów uczęszczających do szkół w Tychach – do poziomu 7 312 osób w 2025 roku. Zgodnie z predykcją w latach 2010–2025 – w analizowanej grupie osób – udział mężczyzn będzie zbliżony do udziału kobiet, wynosząc około 50%. Na badanym terenie w 2009 roku na jeden etat nauczycielski przypadało średnio 15 uczniów na szczeblu ponadgimnazjalnym. Szacuje się, iż w roku 2010 powyższa wartość obniży się do poziomu 14 uczniów, utrzymując się na nim do 2019 roku. Ze względu na bardziej dynamiczny wzrost liczby uczniów, niż liczby nauczycieli, w kolejnych latach powyższy współczynnik wykazywać będzie wzrost, osiągając w ostatnim roku prognozy poziom 17 uczniów.

Rysunek 90. Liczba uczniów w podziale na płeć w szkołach ponadgimnazjalnych w Tychach

Ze względu na bardziej dynamiczny wzrost liczby uczniów, niż liczby nauczycieli, w kolejnych latach powyższy współczynnik wykazywać będzie wzrost, osiągając w ostatnim roku prognozy poziom 17 uczniów.

Na terenie podregionu tyskiego znajduje się stosunkowo niewielka liczba placówek szkolnictwa ponadgimnazjalnego. W 2009 r. wyróżnić można zaledwie 58 liceów profilowanych dla młodzieży – mniej odnotowano jedynie w powiecie częstochowskim. Ponadto powiat tyski charakteryzuje się najmniejszą liczbą ponadgimnazjalnych techników dla młodzieży jak i dla dorosłych – odpowiednio 19 i 3 placówki. Również pod względem liczby ponadgimnazjalnych liceów ogólnokształcących podregion tyski plasuje się na końcu województwa śląskiego – 14 szkół w 2009 r. Na omawianym terenie znajduje się również relatywnie niewiele liceów ogólnokształcących dla dorosłych – 9 placówek w 2009 roku. Naukę w szkole policealnej dla młodzieży umożliwia tylko jedna placówka. W lepszej sytuacji pod tym względem znaleźli się dorośli, ponieważ dla nich przeznaczonych jest 30 szkół policealnych.

Większość nauczycieli zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie podregionu tyskiego skupiona jest w powiatowym mieście Tychy. W 2009 roku poziom zatrudnienia nauczycieli w tym mieście stanowił 48% liczby etatów w całym podregionie. Jednak szacuje się, że w horyzoncie prognozy liczba pracujących pedagogów w szkołach gimnazjalnych będzie systematycznie spadać. Przełoży się to jednocześnie na spadek omawianego udziału do 41% w 2025 r. Również wysoki udział liczby etatów nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych odnotowano w powiecie mikołowskim – 25% w 2009 roku. Zgodnie z prognozą wzrośnie on nieznacznie do poziomu 26% w 2025 roku. W ostatnim roku okresu historycznego poziom zatrudnienia nauczycieli ponadgimnazjalnych w powiecie pszczyńskim stanowił 19% wszystkich etatów w podregionie tyskim – na omawianym stanowisku. Przewiduje się, iż udział ten wzrośnie aż do poziomu 27% w 2025 roku. Najmniejszą liczbą etatów przysługujących nauczycielom w szkołach ponadgimnazjalnych cechuje się powiat bieruńsko-lędziński. Ich udział wyniósł 8% w 2009 roku. Ponadto na przestrzeni prognozowanych lat udział ten zostanie jeszcze bardziej zmarginalizowany – w 2025 r. wynosić będzie zaledwie 5%.

Spośród powiatów wchodzących w skład podregionu tyskiego jedynie w powiecie pszczyńskim przewiduje się wzrost poziomu zatrudnienia nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych na przestrzeni lat 2009–2025 – o 19%. Najmniejszy spadek wystąpi w powiecie mikołowskim – o 12% – natomiast największy przewidywany jest dla powiatu bieruńsko-lędzińskiego – o 38%. Wyniki prognozy wskazują, iż w jej horyzoncie czasowym liczba etatów – na omawianym stanowisku – w Tychach ulegnie redukcji o 27%.

Spośród wszystkich wyróżnionych powiatów najwięcej uczniów przypadło na jeden etat nauczyciela w powiecie bieruńsko-lędzińskim – 22 osoby w 2009 roku. Ponadto wyniki prognozy wskazują, iż powyższa proporcja wzrośnie do poziomu 24 osób w 2025 roku. Wzrost badanego wskaźnika widoczny będzie również w Tychach – z poziomu 15 osób w 2009 roku do poziomu 17 osób w 2025 roku. Zarówno w powiecie mikołowskim, jak i w powiecie pszczyńskim, odnotowano najmniejszy poziom omawianej relacji, która zgodnie z predykcją obniży się odpowiednio do poziomu 9 osób i 10 osób w 2025 roku. Wyniki prognozy wskazują, iż w całym jej horyzoncie czasowym największa procentowa redukcja liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych widoczna będzie w powiecie bieruńsko-lędzińskim – o 34%, najmniejsza zaś w Tychach – o 14%. Zarówno powiecie mikołowskim, jak i powiecie pszczyńskim, liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych ulegnie w tym czasie redukcji o 23%.

⁸ GUS, BDL, www.stat.gov.pl; dane dot. szkolnictwa ponadgimnazjalnego za rok 2009 [data dostępu: 12.01.2011].

Podsumowanie

Prognozy zapotrzebowania na nauczycieli na ponadgimnazjalnym szczeblu edukacji w województwie śląskim wskazują na spodziewany spadek zatrudnienia w latach 2010–2025. Bazując na wynikach przeprowadzonych prognoz, największa redukcja zatrudnienia w omawianej profesji spodziewana jest w podregionie gliwickim. Szacuje się, że w 2025 roku w szkołach ponadgimnazjalnych będzie pracować o 34% mniej nauczycieli niż w roku 2009. Również znaczna redukcja liczby etatów nauczycieli na szczeblu ponadgimnazjalnym w tym okresie spodziewana jest w podregionie katowickim (o 30% mniej etatów), rybnickim (spadek o ponad 28%) oraz bytomskim (spadek o 28%). Najmniejsze spadki zatrudnienia w omawianym zawodzie są przewidywane w podregionie częstochowskim oraz tyskim (o 15,5%).

Wykonane predykcje pozwalają na określenie zróżnicowanie przestrzenne w zakresie skali zatrudnienia nauczycieli. Największy udział w liczbie etatów przeznaczonych dla nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim w 2009 roku odnotowany był w podregionie katowickim – ponad 17% całego zatrudnienia w województwie. Również znaczna część liczby pracujących nauczycieli przypadała na podregiony: bielski i sosnowiecki (ponad 14% na każdy z nich) oraz częstochowski (ponad 13%). Najmniejsza część ogólnego poziomu zatrudnienia w badanej grupie w województwie śląskim stanowili nauczyciele z podregionu tyskiego (blisko 8%) oraz bytomskiego (ponad 9%). W perspektywie roku 2025 spodziewane jest zwiększenie się możliwości znalezienia pracy przez nauczycieli omawianego szczebla edukacji w podregionie częstochowskim (do 15%), sosnowieckim (do ponad 15%) oraz tyskim (do blisko 9%). Spadek udziału w całkowitej liczbie etatów w województwie przewidywany jest z kolei w podregionie gliwickim, katowickim oraz sosnowieckim.

Przechodząc do analizy tendencji kształtujących liczbę uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych w województwie śląskim należy podkreślić, że najwyższa ich liczba została w 2009 roku zanotowana w podregionie katowickim (17% całkowitej liczby uczniów). Prawie po 15% osób uczących się na analizowanym szczeblu edukacji uczęszczało do szkół w podregionach bielskim i rybnickim. Najniższy udział uczniów w województwie śląskim, podobnie jak w przypadku liczby etatów nauczycieli miał miejsce w podregionie tyskim (blisko 8%) oraz w podregionie bytomskim (prawie 10%).

Prognozowane zmiany udziału liczby uczniów w danym podregionie oraz udziały w zatrudnieniu nauczycieli na omawianym szczeblu edukacji przekładają się na wartości tego wskaźnika w horyzoncie do 2025 roku. Wyniki prognoz wskazują, że do roku 2025 nastąpi spadek liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w podregionie bytomskim, częstochowskim, sosnowieckim oraz tyskim. W pozostałych podregionach spodziewać się można w okresie prognozy wzrostu poziomu analizowanego wskaźnika. Najwyższy jego poziom w perspektywie 2025 roku przewidywany jest w podregionie rybnickim (na poziomie 18,7). W podregionie częstochowskim na jeden etat nauczyciela w szkołach powinno w tym czasie przypadać niewiele ponad 15 uczniów.

Przewiduje się, że w okresie prognozy zdecydowana większość etatów w zawodzie nauczyciela na szczeblu ponadgimnazjalnym we wszystkich podregionach województwa śląskiego obejmować będą kobiety. Udział mężczyzn w całym analizowanym okresie w łącznym zatrudnieniu utrzyma się na niskim poziomie i w 2025 roku powinien kształtować się w pomiędzy 24% w podregionie sosnowieckim i częstochowskim do 30% w podregionie gliwickim.

Metodologia

Metodologia opracowania prognoz uwzględniła znaczenie przewidywanych trendów demograficznych oraz zmian przyszłej sytuacji na śląskim rynku pracy oraz rynku edukacyjnym. W celu przeprowadzenia szczegółowych analiz i prognoz zmiennych wpływających na poziom zapotrzebowania na nauczycieli w województwie śląskim zastosowano zaawansowane narzędzia statystyczno-ekonometryczne oraz profesjonalne oprogramowanie ekonometryczne STATA.

Metodologia oparta została na Systemie Badań i Prognoz Regionalnych Region-stat. Prognozy popytu na pracę nauczycieli bazowały na technikach modelowania i prognozowania szeregów czasowych, m.in. VAR, VEqCM, ARIMA, ARIMAX. W celu określenia przyszłych tendencji zatrudnienia nauczycieli w województwie śląskim wykorzystywano dodatkowo metodę długookresowego prognozowania na podstawie ultrakrótkich szeregów czasowych⁹. Zastosowana przy badaniu zapotrzebowania na nauczycieli metoda czerpała ze znanych sposobów analizy szeregów czasowych, takich jak: wygładzanie wykładnicze, metoda średniej ruchomej, modele trendu czy model autoregresyjny. Wymienione sposoby analiz mają jednak ograniczone zdolności predykcyjne m.in. w przypadku prognoz demograficznych i są efektywne jedynie w przypadku krótkiego okresu prognozy *ex ante*. Dzięki zastosowaniu metody prognozowania długookresowego na podstawie szeregów ultrakrótkich jakość predykcji obejmujących okres do 2025 r. znacząco wzrasta w porównaniu do wyników uzyskanych tradycyjnymi metodami (ograniczeniu ulega błąd prognozy).

Sporządzenie pakietu prognoz dotyczących skali popytu na pracę nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim poprzedzone zostało wielowymiarową, szczegółową analizą trendów charakteryzujących szeregi czasowe, opisane m.in. przez poziomy bezwzględne zmiennych, tempa wzrostu oraz zróżnicowane wskaźniki struktury. Celem tego rodzaju analizy było wyodrębnienie charakterystyk danych o największej stabilności, które zminimalizują błędy prognozy.

Na podstawie otrzymanych charakterystyk stworzony został system prognostyczny składający się z bilansujących się wskaźników, charakteryzujących rynek edukacyjny i rynek pracy w województwie śląskim. Aby zapewnić spójność prognoz w ramach systemu, prognozy wykonano na kilku powiązanych ze sobą poziomach szczegółowości. W ramach każdego z nich zastosowano metodę prognozowania długookresowego na podstawie szeregów ultrakrótkich. Pierwszy poziom systemu prognostycznego wiązał się z opracowaniem prognoz wielkości w najszerszym ujęciu (np. liczby etatów nauczycieli w województwie). Kolejne poziomy tworzyły predykcje sytuacji w poszczególnych podgrupach danej zmiennej (np. liczba etatów w województwie według płci). Spójność wykonanych na tym etapie predykcji uzyskano za pomocą bilansujących się wskaźników, z których każdy wyrażał udział zmiennej szczegółowej w wartości ogólnej.

Oprócz specjalnie przygotowanej metody prognozowania wszystkie wykonane na tym poziomie predykcje skorygowane zostały prognozami eksperckimi. Efektem końcowym wielopoziomowego systemu prognostycznego było uzyskanie długookresowych prognoz dla każdej zmiennej w możliwie najdokładniejszych podziałach przedmiotowych i geograficznych województwa.

⁹ Opracowana metoda zaprezentowana została w czasopiśmie Głównego Urzędu Statystycznego i Polskiego Towarzystwa Statystycznego (Mackiewicz M., Krajewski P., Kuchta Z., Mazurek M., Nowakowski M., *Długookresowe prognozowanie zmiennych ekonomicznych na podstawie bardzo krótkich szeregów czasowych*, Wiadomości Statystyczne, Nr 9/2009, s. 33-41.

Literatura

- Abelson P.W., Joyeux R., *Economic Forecasting*, Allen & Unwin, 2000
- Barreto H., Howland F.M., *Introductory econometrics*, Cambridge University Press, 2006
- Barro R., *Makroekonomia*, PWE, Warszawa 1997
- Barteczko K., Bocian A., *Modele prognozowania i symulacji gospodarczych*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2006
- Bartosiewicz S., *Estymacja modeli ekonometrycznych*, PWE, Warszawa 1990
- Bielińska E., *Metody prognozowania*, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2003
- Charemza W., Deadman D., Syczewska E.M., *Nowa ekonometria*, PWE, Warszawa 1997
- Chatfield C., *Time-series forecasting*, Chapman & Hall/CRC, 2000
- Cieślak M. (red.), *Prognozowanie gospodarcze. Metody i zastosowania*, PWN, Warszawa 2005
- Clements M. P., Hendry D. F., *Forecasting Economic Time Series*, Cambridge University Press, 1988
- Clements M. P., Hendry D. F., *Forecasting Non-stationary Economic Time Series*, Zeuthen Lecture Book Series, 2001
- Diebold F. X., Mariano R. S., *Comparing Predictive Accuracy*, [w:] „Journal of Business & Economic Statistics”, 1995
- Domański Cz., *Metody statystyczne - teoria i zadania*, WUŁ, Łódź 2001
- Gajda J., *Ekonometria praktyczna*, Przedsiębiorstwo Specjalistyczne "Absolwent", Łódź 2002
- Gajda J., *Prognozowanie i symulacja a decyzje gospodarcze*, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2001
- Ghysels E., Osborn D.R., *The econometric analysis of seasonal time series*, Cambridge University Press, 2001
- Granger C. W. J., Newbold P., *Spurious Regression in Econometrics*, [w:] „Journal of Econometrics”, 1974
- Grudkowska S., Pańnicka E., *X-12-ARIMA i TRAMO/SEATS : empiryczne porównanie metod wyrównania sezonowego w kontekście długości próby*, NBP Departament Komunikacji Społecznej, Warszawa 2007
- Guzik B., Jurek W., *Podstawowe metody ekonometrii*, Wydawnictwa AE w Poznaniu, Poznań 2003
- Hall R., Taylor J., *Makroekonomia*, PWN, Warszawa 2005
- Hendry D. F., *Dynamic Econometrics*, Oxford University Press, 1995
- Hozer J., *Metody ilościowe w ekonomii*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007
- Jajuga K., *Ekonometryczna analiza problemów ekonomicznych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 1994
- Jajuga K., Kowalewski G., *Ekonometria : metody i analiza problemów ekonomicznych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 1998
- Kantz H., Schreiber T., *Nonlinear Time Series Analysis*, Cambridge University Press, 2004
- Krajewski S., Kaczorowski P., *Wzrost gospodarczy, restrukturyzacja i rynek pracy w Polsce : ujęcie teoretyczne i empiryczne*, WUŁ, Łódź 2006
- Kryńska E., *Dylematy polskiego rynku pracy*, IPISS, Warszawa 2001

- Kryńska E., *Wybrane teorie rynku pracy o prognozowaniu*, [w:] Kryńska E., Suhecka J., Suhecki B., *Prognoza podaży i popytu na pracę w Polsce do roku 2010*, IPISS, Warszawa 1998
- Kupczyk T. (red.), *Prognozy rynku pracy i zapotrzebowania na kwalifikacje*, Politechnika Wroclawska – Centrum Kształcenia Ustawicznego, Wrocław 2005
- Kwiatkowska W., *Zmiany strukturalne na rynku pracy w Polsce*, WUŁ, Łódź 2007
- Li W.K., *Diagnostic checks in time series*, Chapman & Hall/CRC, 2004
- Llewellyn G.E., Samuelson S.P., *Economic Forecasting and Policy. The international dimension*, Routledge & Kegan Paul plc, 1985
- Lütkepohl H., Krätzig M., *Applied time series econometrics*, Cambridge University Press, 2004
- Lütkepohl H., *New introduction to multiple time series analysis*, Springer, 2005
- Łapińska-Sobczak N., *Makromodel sektora finansowego: studium ekonometryczne dla gospodarki polskiej*, WUŁ 1997
- Mackiewicz M., Krajewski P., Kuchta Z., Mazurek M., Nowakowski M., *Długookresowe prognozowanie zmiennych ekonomicznych na podstawie bardzo krótkich szeregów czasowych*, [w:] "Wiadomości Statystyczne" nr 9, 2009
- Maddala G.S., Kim I.M., *Unit roots, cointegration and structural change*, Cambridge University Press, 1998
- Maddala, G. S., *Ekonometria*, PWN, Warszawa 2008
- Majsterek M., *Wielowymiarowa analiza kointegracyjna w ekonomii*, WUŁ, Łódź 2008
- Makać W., *Podstawowe metody statystyczne w analizie rynku pracy*, Krajowy Urząd Pracy, Warszawa 1996
- Michie J., Smith J.G., *Employment and economic performance. Jobs, inflation and growth*, Oxford University Press, 1997
- Milo W., *Prognozowanie i symulacja*, WUŁ, Łódź 2002
- Miszczak W., *Wielowymiarowe szeregi czasowe*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 2006
- Nowiński M., *Nieliniowa dynamika szeregów czasowych w badaniach ekonomicznych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 2007
- Osińska M., *Ekonometria finansowa*, PWE, Warszawa 2006
- Petit P., Soete L., *Technology and the Future of European Employment*, Edward Elgar Publishing Limited, 2001
- Socha M., Sztanderska U., *Strukturalne podstawy bezrobocia w Polsce*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000
- Staszewska-Bystrova A., *Wektorowe modele autoregresyjne w analizie makroekonomicznych szeregów czasowych*, TNOiK „Dom Organizatora”, Toruń 2009
- Stock J., Watson M., *Forecasting Inflation*, National Bureau of Economic Research, Cambridge 1999
- Tokarski T., *Statystyczna analiza regionalnego zróżnicowania wydajności pracy, zatrudnienia i bezrobocia w Polsce*, PTE, Warszawa 2005
- Unolt J., *Ekonomiczne problemy rynku pracy*, BPS, Katowice 1999
- Verbeek M., *A Guide to Modern Econometrics*, John Wiley & Sons, New Jersey 2008
- Welfe A., *Ekonometria : metody i ich zastosowanie*, PWE, Warszawa 2003

- Welfe A., *Gospodarka Polski w okresie transformacji: zasady modelowania ekonometrycznego*, PWE, Warszawa 2000
- Welfe W., *Ekonometria stosowana*, PWE, Warszawa 2004
- Welfe W., *Ekonometryczne modele gospodarki narodowej Polski*, PWE, Warszawa 1992
- Zeliaś A., Pawełek B., Wanat S., *Prognozowanie ekonomiczne. Teoria, przykłady, zadania*, PWN, Warszawa 2004